

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο πενταμελές τμήμα)

της 22ας Σεπτεμβρίου 2021 *

«Κρατικές ενισχύσεις – Τιμολόγιο προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας – Καθορισμός του τιμολογίου προμήθειας ηλεκτρικού ρεύματος στην Αλουμίνιον με απόφαση διαιτητικού δικαστηρίου – Απόφαση περί θέσης της καταγγελίας στο αρχείο – Απόφαση με την οποία διαπιστώνεται η απουσία κρατικής ενίσχυσης – Πράξη δυνάμενη να προσβληθεί – Ιδιότητα του ενδιαφερομένου – Έννομο συμφέρον – Ενεργητική νομιμοποίηση – Παραδεκτό – Καταλογισμός στο κράτος – Πλεονέκτημα – Αρχή του ιδιώτη επιχειρηματία – Σοβαρές δυσχέρειες»

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις T-639/14 RENV, T-352/15 και T-740/17,

Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού ΑΕ (ΔΕΗ), με έδρα την Αθήνα (Ελλάδα), εκπροσωπούμενη, στην υπόθεση T-639/14 RENV, από τους Ε. Μπουρτζάλα, Α. Οικονόμου, Ε. Σαλακά, Χ. Συνοδινό, Χ. Ταγαρά και D. Waelbroeck, στην υπόθεση T-352/15, από τους Ε. Μπουρτζάλα, Χ. Συνοδινό, Ε. Σαλακά, Χ. Ταγαρά και D. Waelbroeck και, στην υπόθεση T-740/17, από τους Ε. Μπουρτζάλα, Ε. Σαλακά, Χ. Συνοδινό, Χ. Ταγαρά, D. Waelbroeck, Α. Οικονόμου και Β.-Κ.-Λ. Μουμουτζή, δικηγόρους,

προσφεύγουσα,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης, στην υπόθεση T-639/14 RENV, από τους Έ. Girpini Fournier και Α. Μπουχάγιαρ και, στις υποθέσεις T-352/15 και T-740/17, από τους Α. Μπουχάγιαρ και Ρ.-J. Loewenthal,

καθής,

υποστηριζόμενης από τη

Μυτιληναίος ΑΕ – Όμιλος Επιχειρήσεων, πρώην Αλουμίνιον της Ελλάδος ΒΕΑΕ, με έδρα το Μαρούσι (Ελλάδα), εκπροσωπούμενη από τους Ν. Κορογιαννάκη, Ν. Κεραμίδα, Ε. Χρυσάφη και Δ. Διακόπουλο, δικηγόρους,

παρεμβαίνουσα,

με αντικείμενο, στην υπόθεση T-639/14 RENV, προσφυγή βάσει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ με αίτημα την ακύρωση του εγγράφου COMP/E3/ON/AB/ark *2014/61460 της Επιτροπής, της 12ης Ιουνίου 2014, με το οποίο η ΔΕΗ ενημερώθηκε για τη θέση των καταγγελιών της στο

* Γλώσσα διαδικασίας: η ελληνική.

αρχείο, στην υπόθεση T-352/15, προσφυγή βάσει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ με αίτημα την ακύρωση της απόφασης C(2015) 1942 final της Επιτροπής, της 25ης Μαρτίου 2015 [Υπόθεση SA.38101 (2015/NN) (πρώην 2013/CP) – Ελλάδα – Εικαζόμενη κρατική ενίσχυση προς την Αλουμίνιον Α.Ε. με τη μορφή τιμολογίων ηλεκτρικής ενέργειας κάτω του κόστους κατόπιν διαιτητικής απόφασης], και, στην υπόθεση T-740/17, προσφυγή βάσει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ με αίτημα την ακύρωση της απόφασης C(2017) 5622 final της Επιτροπής, της 14ης Αυγούστου 2017 [Υπόθεση SA.38101 (2015/NN) (πρώην 2013/CP) – Ελλάδα – Εικαζόμενη κρατική ενίσχυση προς την Αλουμίνιον Α.Ε. με τη μορφή τιμολογίων ηλεκτρικής ενέργειας κάτω του κόστους κατόπιν διαιτητικής απόφασης],

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους Α. Μ. Collins, πρόεδρο, V. Kreuzschitz (εισηγητή), Z. Csehi, G. De Baere και G. Steinfatt, δικαστές,

γραμματέας: Σ. Σπυροπούλου, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 8ης Οκτωβρίου 2020,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

I. Ιστορικό των διαφορών και διαδικασία

- 1 Οι υπό κρίση υποθέσεις αφορούν τρεις απολύτως συναφείς διαφορές, οι οποίες ανέκυψαν διαδοχικώς και αφορούν κατ' ουσίαν το ίδιο αντικείμενο, ήτοι το ζήτημα κατά πόσον συνεπάγεται τη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης το τιμολόγιο ηλεκτρικής ενέργειας (στο εξής: επίμαχο τιμολόγιο) το οποίο η προσφεύγουσα, Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού ΑΕ (ΔΕΗ), παραγωγός και προμηθευτής ηλεκτρικής ενέργειας που εδρεύει στην Αθήνα (Ελλάδα) και ελέγχεται από το Ελληνικό Δημόσιο, υποχρεούται να χρεώνει, δυνάμει διαιτητικής απόφασης, στον μεγαλύτερο πελάτη της, ήτοι την παρεμβαίνουσα, Μυτιληναίος ΑΕ, πρώην Αλουμίνιον της Ελλάδος ΒΕΑΕ, παραγωγό αλουμινίου.
- 2 Η υπόθεση T-639/14 RENV έχει ως αντικείμενο αίτημα της προσφεύγουσας για ακύρωση του εγγράφου COMP/E3/ON/AB/ark *2014/61460 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 12ης Ιουνίου 2014, υπογεγραμμένου από προϊστάμενο μονάδας της γενικής διεύθυνσης (ΓΔ) «Ανταγωνισμός» (στο εξής: επίδικο έγγραφο), με το οποίο η προσφεύγουσα εν συνόψει ενημερώθηκε ότι η καταγγελία που είχε υποβάλει τέθηκε στο αρχείο, με την αιτιολογία ότι το επίμαχο τιμολόγιο δεν συνιστούσε κρατική ενίσχυση καθόσον δεν πληρούνταν τα κριτήρια του καταλογισμού και του πλεονεκτήματος. Στο πλαίσιο της καταγγελίας αυτής, η οποία είχε κατατεθεί στις 23 Δεκεμβρίου 2013 (στο εξής: δεύτερη καταγγελία), η προσφεύγουσα αμφισβήτησε την απόφαση 1/2013, της 31ης Οκτωβρίου 2013, του ειδικού διαιτητικού δικαστηρίου (στο εξής: διαιτητική απόφαση), στο οποίο η ίδια και η παρεμβαίνουσα είχαν υπαγάγει τη διαφορά τους, σύμφωνα με το άρθρο 37 του νόμου 4001/2011, για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις (ΦΕΚ Α' 179/22.8.2011, στο εξής: νόμος

- 4001/2011), απόφαση με την οποία το εν λόγω διαιτητικό δικαστήριο είχε καθορίσει το επίμαχο τιμολόγιο, για την περίοδο από 1ης Ιουλίου 2010 έως 31 Δεκεμβρίου 2013 (στο εξής: επίμαχη περίοδος), σε ακαθάριστο ποσό ύψους 40,7 ευρώ/MWh και καθαρό ποσό ύψους 36,6 ευρώ/MWh.
- 3 Η υπόθεση T-352/15 έχει ως αντικείμενο αίτημα της προσφεύγουσας για την ακύρωση της απόφασης C(2015) 1942 final, της 25ης Μαρτίου 2015 [Υπόθεση SA.38101 (2015/NN) (πρώην 2013/CP) – Ελλάδα – Εικαζόμενη κρατική ενίσχυση προς την Αλουμίνιον Α.Ε. με τη μορφή τιμολογίων ηλεκτρικής ενέργειας κάτω του κόστους κατόπιν διαιτητικής απόφασης] (στο εξής: πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση), με την οποία η Επιτροπή, αφενός, ανακάλεσε και αντικατέστησε το επίδικο έγγραφο με την εν λόγω απόφαση και, αφετέρου, έκρινε ότι η διαιτητική απόφαση δεν συνεπαγόταν τη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης υπέρ της παρεμβαίνουσας, κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, με την αιτιολογία ότι η οικειοθελής υπαγωγή της διαφοράς της προσφεύγουσας με την παρεμβαίνουσα σε διαιτησία ισοδυναμούσε με τη συμπεριφορά ενός συνετού ιδιώτη επενδυτή της αγοράς και ότι, ως εκ τούτου, δεν συνεπαγόταν πλεονέκτημα.
  - 4 Η υπόθεση T-740/17 έχει ως αντικείμενο αίτημα της προσφεύγουσας για την ακύρωση της απόφασης C(2017) 5622 final, της 14ης Αυγούστου 2017 [Υπόθεση SA.38101 (2015/NN) (πρώην 2013/CP) – Ελλάδα – Εικαζόμενη κρατική ενίσχυση προς την Αλουμίνιον Α.Ε. με τη μορφή τιμολογίων ηλεκτρικής ενέργειας κάτω του κόστους κατόπιν διαιτητικής απόφασης] (στο εξής: δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση), με την οποία η Επιτροπή αποφάσισε εκ νέου, ανακαλώντας και αντικαθιστώντας ρητώς τόσο το επίδικο έγγραφο όσο και την πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση (σημεία 8 και 51 και ενότητα 5 της δεύτερης προσβαλλόμενης απόφασης), ότι η διαιτητική απόφαση δεν συνεπαγόταν τη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ. Οι λόγοι που εκτίθενται προς στήριξη του συμπεράσματος αυτού, οι οποίοι βασίζονται στην τήρηση της αρχής του συνετού ιδιώτη επενδυτή της αγοράς και στην απουσία πλεονεκτήματος, είναι πανομοιότυποι με εκείνους που εκτίθενται στην πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση.
  - 5 Στη συνέχεια, αφενός, η πρώτη και η δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση θα καλούνται στο εξής από κοινού «προσβαλλόμενες αποφάσεις» και, αφετέρου, οι αποφάσεις αυτές από κοινού με το επίδικο έγγραφο θα καλούνται στο εξής «προσβαλλόμενες πράξεις».
  - 6 Οι υπό κρίση διαφορές αποτελούν τη συνέχεια μιας μακράς αντιδικίας μεταξύ της προσφεύγουσας και της παρεμβαίνουσας σχετικά με το τιμολόγιο προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας που επρόκειτο να αντικαταστήσει το προνομιακό τιμολόγιο που είχε προκύψει από συμφωνία υπογραφείσα το 1960, η οποία όμως είχε λήξει το 2006.
  - 7 Στις 4 Αυγούστου 2010 η προσφεύγουσα και η παρεμβαίνουσα υπέγραψαν πλαίσιο συμφωνίας σχετικά με το τιμολόγιο προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας που έπρεπε να εφαρμοστεί κατά την επίμαχη περίοδο, καθώς και σχετικά με τους όρους του φιλικού διακανονισμού προβαλλόμενης οφειλής της παρεμβαίνουσας προς την προσφεύγουσα, η οποία είχε σωρευθεί από την 1η Ιουλίου 2008 έως τις 30 Ιουνίου 2010. Βάσει των κριτηρίων που προβλέπονταν στο εν λόγω πλαίσιο συμφωνίας, η παρεμβαίνουσα και η προσφεύγουσα διαπραγματεύθηκαν άνευ αποτελέσματος το περιεχόμενο ενός σχεδίου σύμβασης προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας.

- 8 Κατόπιν της εκ μέρους της προσφεύγουσας διαβίβασης του εν λόγω σχεδίου σύμβασης προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας στη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (στο εξής: ΡΑΕ), η ΡΑΕ εξέδωσε την απόφαση 692/2011 (ΦΕΚ Β' 2529/7.11.2011), σχετικά με τις «Βασικές αρχές τιμολόγησης ηλεκτρικής ενέργειας». Η απόφαση αυτή ενσωματώθηκε μεταγενέστερα στον ελληνικό κώδικα προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε πελάτες (ΦΕΚ Β' 832/9.4.2013).
- 9 Στο πλαίσιο συνυποσχετικού διαιτησίας που υπέγραψαν στις 16 Νοεμβρίου 2011, η παρεμβαίνουσα και η προσφεύγουσα συμφώνησαν να αναθέσουν την επίλυση της διαφοράς τους στη μόνιμη διαιτησία της ΡΑΕ, σύμφωνα με το άρθρο 37 του νόμου 4001/2011. Συναφώς, το συνυποσχετικό διαιτησίας προβλέπει, μεταξύ άλλων, τα εξής:
- «Τα μέρη συμφώνησαν να προσφύγουν από κοινού σε διαιτησία του άρθρου 37 του Ν. 4001/2011, προκειμένου, κατ' εφαρμογήν των Βασικών Αρχών Τιμολόγησης των Πελατών Υψηλής Τάσης, όπως αυτές διατυπώθηκαν από τη ΡΑΕ στην υπ' αριθμ. 692/[2011] απόφασή της, αλλά και λαμβάνοντας υπόψη [...] την υπ' αριθμ. 798/[2011] απόφαση της ΡΑΕ και [...] την υπ' αριθμ. 8/2010 Απόφαση του Διαιτητικού Δικαστηρίου, η ΡΑΕ να επικαιροποιήσει και να προσαρμόσει τους όρους τιμολόγησης που περιλαμβάνονται στο καταρτισθέν, προς υλοποίηση τ[ου] μεταξύ των Μερών [πλασιού] συμφωνίας της 4-8-2010, σχέδιο σύμβασης [προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας], με ημερομηνία 5-10-2010 και να διαμορφώσει, στο πλαίσιο των [εν λόγω] Αποφάσεων, τους μετά την 6-6-2011 και εφεξής όρους προμήθειας της σύμβασης μεταξύ των Μερών ώστε αυτοί αφενός να ανταποκρίνονται στα χαρακτηριστικά κατανάλωσης της [παρεμβαίνουσας] και αφετέρου να καλύπτουν τουλάχιστον το κόστος της [προσφεύγουσας].»
- 10 Κατόπιν καταγγελίας που υπέβαλε η παρεμβαίνουσα ενώπιον της ΡΑΕ, δυνάμει του άρθρου 140, παράγραφος 6, και του άρθρου 35 του νόμου 4001/2011, η ΡΑΕ, με την απόφαση 346/2012, της 9ης Μαΐου 2012, καθόρισε προσωρινό τιμολόγιο ύψους 42 ευρώ/MWh για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας στην παρεμβαίνουσα.
- 11 Στο πλαίσιο καταγγελίας που υποβλήθηκε στην Επιτροπή στις 15 Ιουνίου 2012 (στο εξής: πρώτη καταγγελία), η προσφεύγουσα υποστήριξε, μεταξύ άλλων, ότι το τιμολόγιο αυτό την υποχρέωνε να προμηθεύει ηλεκτρική ενέργεια στην παρεμβαίνουσα σε τιμή χαμηλότερη από το κόστος της και, επομένως, από την τιμή της αγοράς και ότι, ως εκ τούτου, η ΡΑΕ είχε χορηγήσει στην εν λόγω εταιρία παράνομη κρατική ενίσχυση.
- 12 Στις 31 Οκτωβρίου 2013 το διαιτητικό δικαστήριο καθόρισε με τη διαιτητική απόφαση το επίμαχο τιμολόγιο (βλ. σκέψη 2 ανωτέρω). Κατόπιν αγωγής ακύρωσης που άσκησε η προσφεύγουσα ενώπιον του εφετείου Αθηνών, το δικαστήριο αυτό επικύρωσε την ως άνω απόφαση με την από 18ης Φεβρουαρίου 2016 υπ' αριθ. 634/2016 απόφασή του.
- 13 Στις 18 Δεκεμβρίου 2013 η παρεμβαίνουσα υπέβαλε καταγγελία στην Ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού (στο εξής: ΕΕΑ), ισχυριζόμενη ότι η προσφεύγουσα διέπραξε κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης προσφέροντας νέο τιμολόγιο, το οποίο, κατά την παρεμβαίνουσα, προέβλεπε υπέρμετρες χρεώσεις και προκαλούσε διακριτική μεταχείριση εις βάρος της, για την περίοδο μετά το έτος 2013. Βάσει της καταγγελίας αυτής, η ΕΕΑ εξέδωσε στις 22 Ιουλίου 2015 την υπ' αριθ. 621/2015 απόφασή της (ΦΕΚ Β' 492/26.2.2016), στην οποία έκρινε, προσωρινώς, ότι η προσφεύγουσα είχε καταχραστεί τη δεσπόζουσα θέση της εις βάρος της παρεμβαίνουσας, μεταξύ άλλων αρνούμενη αδικαιολόγητα να συνεχίσει τις εμπορικές σχέσεις μαζί της και να της πωλεί ηλεκτρική ενέργεια και προτιθέμενη να της επιβάλει τιμές ή άλλους μη εύλογους ή αθέμιτους συναλλακτικούς όρους. Με απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2016, η ΕΕΑ αποδέχθηκε τις προταθείσες από την προσφεύγουσα δεσμεύσεις, πράγμα που είχε ως αποτέλεσμα τη θέση της καταγγελίας στο αρχείο.

- 14 Στις 23 Δεκεμβρίου 2013 η προσφεύγουσα υπέβαλε δεύτερη καταγγελία στην Επιτροπή υποστηρίζοντας ότι η διαιτητική απόφαση συνιστούσε κρατική ενίσχυση (βλ. σκέψη 2 ανωτέρω).
- 15 Στις 6 Μαΐου 2014 η Επιτροπή κοινοποίησε στην προσφεύγουσα την προκαταρκτική της εκτίμηση ότι παρέιλκε η συνέχιση της εξέτασης της δεύτερης καταγγελίας. Με έγγραφο της 20ής Μαΐου και της 6ης Ιουνίου 2014, η προσφεύγουσα υπέβαλε στην Επιτροπή συμπληρωματικές παρατηρήσεις.
- 16 Με το επίδικο έγγραφο (βλ. σκέψη 2 ανωτέρω), η Επιτροπή ενημέρωσε την προσφεύγουσα για την περάτωση της έρευνας της καταγγελίας της κυρίως για τους ακόλουθους λόγους:

«Διαπιστώνουμε ότι τα επιχειρήματα που περιέχονται στο από 6ης Ιουνίου 2014 έγγραφό σας δεν είναι νέα και ότι ελήφθησαν υπόψη κατά την προκαταρκτική εκτίμηση που εκτίθεται στο από 6ης Μαΐου 2014 έγγραφό μας. Συγκεκριμένα, με το από 6ης Ιουνίου 2014 έγγραφό σας, δεν αποδείξατε ότι το διαιτητικό δικαστήριο είναι όργανο που ασκεί δημόσια εξουσία, λαμβανομένου ιδίως υπόψη του ότι τόσο η [προσφεύγουσα όσο και η παρεμβαίνουσα] υπήχθησαν οικειοθελώς στη διαιτησία, χωρίς να υπάρχει εκ του νόμου υποχρέωση προς τούτο. Αναγνωρίζετε επίσης ότι η [προσφεύγουσα] (και επομένως το [ελληνικό] κράτος) είχε στη διάθεσή της διάφορες επιλογές για να καθορίσει το τιμολόγιο που θα έπρεπε να χρεώνει έναντι της [παρεμβαίνουσας]. Λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι το διαιτητικό δικαστήριο είχε την εντολή να καθορίσει τιμολόγιο σύμφωνα με τις γενικές αρχές που διέπουν τη διαδικασία διαιτησίας, καθώς και με τις αποφάσεις και τις κατευθυντήριες γραμμές που είχαν εκδοθεί προηγουμένως από τη [ΡΑΕ] στον τομέα αυτό, το [ελληνικό] κράτος δεν φαίνεται να είναι σε θέση να ασκήσει καθοριστική επιρροή επί της διαιτητικής απόφασης. Κατά συνέπεια, οι υπηρεσίες της ΓΔ Ανταγωνισμού επαναλαμβάνουν τη θέση που διατύπωσαν με το από 6ης Μαΐου 2014 έγγραφο όσον αφορά τον μη καταλογισμό της εν λόγω απόφασης στο [ελληνικό] κράτος, καθόσον δεν προσκομίσατε επαρκείς αποδείξεις που να κλονίζουν τη θέση αυτή.

Όσον αφορά την εκτίμησή σας ότι η τιμή που όρισε το διαιτητικό δικαστήριο είναι κάτω του κόστους της [προσφεύγουσας], επισημαίνουμε ότι τα επιχειρήματά σας περί μεθοδολογίας κόστους [δεν είναι] σύμφωνα με εκείνα των ελληνικών αρχών, της ΡΑΕ και του διαιτητικού δικαστηρίου στη διαιτητική απόφαση. Συγκεκριμένα, το διαιτητικό δικαστήριο είχε ειδικά ως έργο να καθορίσει μια τιμή καλύπτουσα το κόστος της [προσφεύγουσας] και η [προσφεύγουσα] είχε τη δυνατότητα να προβάλλει τα επιχειρήματά της στο πλαίσιο αυτό. Η [εν λόγω απόφαση] αναγνωρίζει ρητώς ότι η ως άνω τιμή καλύπτει το κόστος της [προσφεύγουσας] και επιπλέον ένα εύλογο κέρδος, λαμβανομένων παράλληλα υπόψη των χαρακτηριστικών κατανάλωσης της [παρεμβαίνουσας]. Κατά συνέπεια, οι υπηρεσίες της ΓΔ Ανταγωνισμού επαναλαμβάνουν τη θέση που εξέφρασαν με το έγγραφο της 6ης Μαΐου 2014 σχετικά με την απουσία επιλεκτικού πλεονεκτήματος που να απορρέει από το ως άνω μέτρο, καθόσον δεν γνωστοποιήσατε επαρκείς αποδείξεις που να κλονίζουν τη θέση αυτή.

Βάσει των ανωτέρω σκέψεων, οι υπηρεσίες της ΓΔ Ανταγωνισμού συνήγαγαν ότι οι πληροφορίες που περιέχονται στο από 6ης Ιουνίου [2014] έγγραφό σας δεν περιλ[άμβαναν] καμία απόδειξη που να θέτει υπό αμφισβήτηση την εκτιθέμενη στο έγγραφο της 6ης Μαΐου 2014 προκαταρκτική μας εκτίμηση. Σημειώνουμε επίσης ότι δεν προσκομίζετε καμία συμπληρωματική ή νέα πληροφορία που να αποδεικνύει την ύπαρξη παραβίασης του δικαίου περί κρατικών ενισχύσεων.

Κατά συνέπεια, οι υπηρεσίες της ΓΔ Ανταγωνισμού συνήγαγαν ότι η σχετική πληροφορία [δεν ήταν] επαρκής για να δικαιολογήσει νέα εξέταση της καταγγελίας σας.»

- 17 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 22 Αυγούστου 2014, η προσφεύγουσα άσκησε προσφυγή που πρωτοκολλήθηκε με αριθμό T-639/14, με αίτημα την ακύρωση της απόφασης της Επιτροπής να περατώσει την εξέταση των καταγγελιών της, όπως η απόφαση αυτή διατυπωνόταν στο επίδικο έγγραφο.
- 18 Με έγγραφο της 7ης Οκτωβρίου 2014 που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου, η προσφεύγουσα και η Επιτροπή ζήτησαν από κοινού, δυνάμει του άρθρου 77, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου της 2ας Μαΐου 1991, την αναστολή της ένδικης διαδικασίας για χρονικό διάστημα έξι μηνών, ήτοι μέχρι τις 7 Απριλίου 2015, προκειμένου να δοθεί στην Επιτροπή η δυνατότητα να επανεξετάσει τα ζητήματα που έθετε το δικόγραφο της προσφυγής. Το αίτημα αυτό έγινε δεκτό με διάταξη της 24ης Οκτωβρίου 2014 του προέδρου του τετάρτου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου.
- 19 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 19 Δεκεμβρίου 2014, η παρεμβαίνουσα ζήτησε να παρέμβει υπέρ της Επιτροπής στην υπόθεση T-639/14.
- 20 Στις 25 Μαρτίου 2015 η Επιτροπή εξέδωσε την πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση (βλ. σκέψη 3 ανωτέρω).
- 21 Προς στήριξη της πρώτης προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή διατύπωσε, μεταξύ άλλων, στα σημεία 12 και 13 της εν λόγω απόφασης, τις ακόλουθες εκτιμήσεις:

«Στη [δεύτερη] καταγγελία [...], η [προσφεύγουσα] αναφέρεται επίσης σ[την πρώτη] καταγγελία [...]. Στην εν λόγω [πρώτη] καταγγελία ισχυρίστηκε ότι, με την Απόφαση 346/2012 της ελληνικής [...] [ΡΑΕ], με την οποία καθορίστηκε προσωρινό τιμολόγιο για την παρεχόμενη στην [παρεμβαίνουσα] ηλεκτρική ενέργεια κατά το χρονικό διάστημα μέχρι τη διευθέτηση της αντιδικίας μεταξύ των εν λόγω δύο μερών σχετικά με το τιμολόγιο, υποχρεώθηκε να προμηθεύει ηλεκτρική ενέργεια στην [παρεμβαίνουσα] σε τιμές χαμηλότερες από αυτές της αγοράς και, ως εκ τούτου, να χορηγήσει κρατική ενίσχυση στην [παρεμβαίνουσα]. Ωστόσο, επειδή η διαιτητική απόφαση αντικατέστησε πλήρως και αναδρομικώς το προσωρινό τιμολόγιο που είχε καθοριστεί από τη ΡΑΕ, η Επιτροπή θεωρεί ότι η [πρώτη] καταγγελία [...] κατέστη άνευ αντικειμένου.

Επομένως, η παρούσα απόφαση εξετάζει μόνο τη [δεύτερη] καταγγελία [...], η οποία αφορά το κατά πόσον χορηγήθηκε κρατική ενίσχυση στην [παρεμβαίνουσα] με τη μορφή τιμολογίων ηλεκτρικής ενέργειας κάτω του κόστους κατ' εφαρμογήν της διαιτητικής απόφασης.»

- 22 Επομένως, στο πλαίσιο της ανάλυσής της, η Επιτροπή περιορίστηκε στην εκτίμηση του ζητήματος αν ο καθορισμός και η εφαρμογή του εν λόγω τιμολογίου συνιστούσαν παροχή πλεονεκτήματος στην παρεμβαίνουσα κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ. Προς τούτο, εξέτασε κατά πόσον η προσφεύγουσα, αποδεχόμενη να επιλύσει τη διαφορά της με την παρεμβαίνουσα μέσω προσφυγής στη διαδικασία διαιτησίας και συμμορφούμενη προς τη διαιτητική απόφαση, είχε ενεργήσει σύμφωνα με τις απαιτήσεις που απορρέουν από την αρχή του ιδιώτη επενδυτή (σημεία 25 έως 47 της πρώτης προσβαλλόμενης απόφασης). Κατέληξε στο συμπέρασμα, αφενός, ότι πληρούνταν εν προκειμένω οι προϋποθέσεις εφαρμογής της εν λόγω αρχής και ότι, ως εκ τούτου, δεν είχε παρασχεθεί κανένα πλεονέκτημα στην παρεμβαίνουσα και, αφετέρου, ότι, εφόσον στην πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση αποτυπώθηκε η οριστική της θέση επί του ζητήματος, έπρεπε να θεωρηθεί ότι το επίδικο έγγραφο είχε αντικατασταθεί από την εν λόγω απόφαση (σημεία 48 και 49 της απόφασης αυτής).

- 23 Επομένως, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η διαιτητική απόφαση δεν συνιστούσε κρατική ενίσχυση (ενότητα 4 της πρώτης προσβαλλόμενης απόφασης).
- 24 Με έγγραφο της 27ης Απριλίου και της 19ης Ιουνίου 2015 που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου, η Επιτροπή ζήτησε από το Γενικό Δικαστήριο να διαπιστώσει ότι, κατόπιν της πρώτης προσβαλλόμενης απόφασης, η προσφυγή κατά του επίδικου εγγράφου είχε καταστεί άνευ αντικειμένου, και να καταργήσει ως εκ τούτου τη δίκη. Η προσφεύγουσα υπέβαλε στο Γενικό Δικαστήριο τις παρατηρήσεις της επί του αιτήματος αυτού με επιστολή της 3ης Ιουλίου 2015.
- 25 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 29 Ιουνίου 2015, η προσφεύγουσα άσκησε προσφυγή που πρωτοκολλήθηκε με αριθμό T-352/15, με αίτημα την ακύρωση της πρώτης προσβαλλόμενης απόφασης.
- 26 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 16 Νοεμβρίου 2015, η παρεμβαίνουσα ζήτησε να παρεμβεί υπέρ της Επιτροπής στην υπόθεση T-352/15.
- 27 Με διάταξη της 9ης Φεβρουαρίου 2016, ΔΕΗ κατά Επιτροπής (T-639/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:77, σκέψεις 36 και 37), το Γενικό Δικαστήριο απεφάνθη ότι παρείλκε η έκδοση απόφασης επί της προσφυγής στην υπόθεση T-639/14, για τον λόγο, μεταξύ άλλων, ότι η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση είχε τυπικά αντικαταστήσει το επίδικο έγγραφο, με αποτέλεσμα αυτό να μην «αποτελεί πλέον μέρος της έννομης τάξεως της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθόσον καταργήθηκε με την έκδοση της [εν λόγω] αποφάσεως». Απεφάνθη επίσης ότι παρείλκε, ως εκ τούτου, η έκδοση απόφασης επί της αιτήσεως παρεμβάσεως της παρεμβαίνουσας.
- 28 Στις 22 Απριλίου 2016 η προσφεύγουσα άσκησε ενώπιον του Δικαστηρίου αναίρεση κατά της διάταξης αυτής, η οποία πρωτοκολλήθηκε με τον αριθμό C-228/16 P.
- 29 Με διάταξη της 8ης Ιουνίου 2016, ΔΕΗ κατά Επιτροπής (T-352/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:386), το Γενικό Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) δέχθηκε την αίτηση παρεμβάσεως της παρεμβαίνουσας στην υπόθεση T-352/15. Η παρεμβαίνουσα κατέθεσε το υπόμνημά της, οι δε κύριοι διάδικοι κατέθεσαν εμπροθέσμως τις παρατηρήσεις τους επί του υπομνήματος αυτού.
- 30 Με απόφαση της 31ης Μαΐου 2017, ΔΕΗ κατά Επιτροπής (C-228/16 P, EU:C:2017:409, σκέψεις 44 και 46), το Δικαστήριο αναίρεσε τη διάταξη της 9ης Φεβρουαρίου 2016, ΔΕΗ κατά Επιτροπής (T-639/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:77), και ανέπεμψε την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο, επιφυλασσόμενο ως προς τα δικαστικά έξοδα.
- 31 Κατόπιν της δημοσίευσης της απόφασης αυτής, η υπόθεση T-639/14, με τον αριθμό πλέον T-639/14 RENV, ανατέθηκε στο πέμπτο τμήμα του Γενικού Δικαστηρίου στο οποίο είχε τοποθετηθεί ο εισηγητής δικαστής.
- 32 Με έγγραφο της 27ης Ιουλίου 2017 που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου, η προσφεύγουσα ζήτησε τη συνεκδίκαση των υποθέσεων T-639/14 RENV και T-352/15 προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας. Με έγγραφο της 21ης Αυγούστου 2017, η Επιτροπή συναίνεσε στη συνεκδίκαση.
- 33 Στις 14 Αυγούστου 2017 η Επιτροπή εξέδωσε τη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση (βλ. σκέψη 4 ανωτέρω).

- 34 Με έγγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 24 Αυγούστου 2017, ήτοι κατόπιν της έκδοσης της δεύτερης προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή ζήτησε από το Γενικό Δικαστήριο να διαπιστώσει, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 130 του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, ότι οι προσφυγές στις υποθέσεις T-639/14 RENV και T-352/15 είχαν καταστεί άνευ αντικείμενου και ότι η δίκη έπρεπε να καταργηθεί. Με έγγραφο της 27ης Οκτωβρίου 2017, η παρεμβαίνουσα δήλωσε ότι στηρίζει το αίτημα της Επιτροπής περί κατάργησης της δίκης στην υπόθεση T-352/15. Με έγγραφο της ίδιας ημέρας, η προσφεύγουσα δήλωσε ότι αντιτίθεται στην κατάργηση της δίκης στις υποθέσεις αυτές.
- 35 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 3 Νοεμβρίου 2017, η προσφεύγουσα άσκησε προσφυγή που πρωτοκολλήθηκε με αριθμό T-740/17, με αίτημα την ακύρωση της δεύτερης προσβαλλόμενης απόφασης.
- 36 Στις 21 Δεκεμβρίου 2017 το Γενικό Δικαστήριο, στο πλαίσιο μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας, έθεσε στους διαδίκους ερωτήσεις σχετικά με ενδεχόμενη αναστολή της εκδίκασης των υποθέσεων T-639/14 RENV και T-352/15 εν αναμονή της περάτωσης της έγγραφης διαδικασίας στην υπόθεση T-740/17. Με έγγραφα της 4ης και της 8ης Ιανουαρίου 2018, αντιστοίχως, η Επιτροπή και η προσφεύγουσα δήλωσαν ότι δεν αντιτίθενται στην εν λόγω αναστολή.
- 37 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 12 Μαρτίου 2018, η παρεμβαίνουσα ζήτησε να παρέμβει υπέρ της Επιτροπής στην υπόθεση T-740/17.
- 38 Με διατάξεις της 14ης Μαΐου 2018, το Γενικό Δικαστήριο διέταξε τη συνεκδίκαση των αιτημάτων της Επιτροπής περί κατάργησης της δίκης με την ουσία των υποθέσεων και επιφυλάχθηκε ως προς τα δικαστικά έξοδα στις υποθέσεις T-639/14 RENV και T-352/15.
- 39 Με διάταξη της 12ης Ιουλίου 2018, ο πρόεδρος του πέμπτου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου δέχθηκε την αίτηση παρεμβάσεως της παρεμβαίνουσας στην υπόθεση T-740/17. Η παρεμβαίνουσα κατέθεσε το υπόμνημά της, οι δε κύριοι διάδικοι κατέθεσαν τις παρατηρήσεις τους επί του υπομνήματος αυτού εμπροθέσμως.
- 40 Με απόφαση της 13ης Ιουλίου 2018, ανεστάλη μόνον η διαδικασία στην υπόθεση T-352/15 εν αναμονή της περάτωσης της έγγραφης διαδικασίας στην υπόθεση T-740/17.
- 41 Με διάταξη της 25ης Σεπτεμβρίου 2018 στην υπόθεση T-639/14 RENV, ο πρόεδρος του πέμπτου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου δέχθηκε την αίτηση παρεμβάσεως που είχε υποβάλει η παρεμβαίνουσα στην υπόθεση T-639/14. Η παρεμβαίνουσα κατέθεσε το υπόμνημά της, οι δε κύριοι διάδικοι κατέθεσαν τις παρατηρήσεις τους επί του υπομνήματος αυτού εμπροθέσμως.
- 42 Με απόφαση του Προέδρου του Γενικού Δικαστηρίου της 28ης Φεβρουαρίου 2019, δυνάμει του άρθρου 27, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, οι υποθέσεις T-639/14 RENV, T-352/15 και T-740/17 ανατέθηκαν σε νέο εισηγητή δικαστή, μέλος του τρίτου τμήματος.
- 43 Στις 28 Μαρτίου 2019, κατόπιν πρότασης του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο κάλεσε τους διαδίκους να τοποθετηθούν επί ενδεχόμενης συνεκδίκασης των υποθέσεων T-639/14 RENV, T-352/15 και T-740/17 προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής απόφασης που περατώνει τη δίκη. Με έγγραφο της 4ης Απριλίου 2019, η Επιτροπή συναίνεσε στη συνεκδίκαση των εν λόγω υποθέσεων, χωρίς να ζητήσει την εμπιστευτική μεταχείριση ορισμένων εγγράφων των δικογραφιών. Με έγγραφο της 25ης Απριλίου 2019, η προσφεύγουσα εξέφρασε τη διαφωνία της ως προς τη συνεκδίκαση της

- υπόθεσης T-639/14 RENV με τις υποθέσεις T-352/15 και T-740/17 και ζήτησε τη χωριστή εξέτασή της, χωρίς ωστόσο να ζητήσει την εμπιστευτική μεταχείριση ορισμένων εγγράφων των δικογραφιών.
- 44 Κατόπιν μεταβολής της σύνθεσης των τμημάτων του Γενικού Δικαστηρίου, ο εισηγητής δικαστής τοποθετήθηκε στο τρίτο τμήμα, στο οποίο ανατέθηκαν, κατά συνέπεια, οι υπό κρίση υποθέσεις, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 27, παράγραφος 5, του Κανονισμού Διαδικασίας.
  - 45 Κατόπιν πρότασης του τρίτου τμήματος, το Γενικό Δικαστήριο αποφάσισε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 28 του Κανονισμού Διαδικασίας, να παραπέμψει την υπόθεση σε πενταμελές τμήμα.
  - 46 Με απόφαση του προέδρου του τρίτου πενταμελούς τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου της 26ης Φεβρουαρίου 2020, οι υποθέσεις T-639/14 RENV, T-352/15 και T-740/17 ενώθηκαν προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής απόφασης, σύμφωνα με το άρθρο 68 του Κανονισμού Διαδικασίας.
  - 47 Κατόπιν πρότασης του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο (τρίτο πενταμελές τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία.
  - 48 Με έγγραφο της 3ης Ιουνίου 2020, η παρεμβαίνουσα υπέβαλε παρατηρήσεις επί της έκθεσης ακροατηρίου, οι οποίες κατατέθηκαν στη δικογραφία και κοινοποιήθηκαν στους λοιπούς διαδίκους.
  - 49 Κατόπιν αιτήματος της προσφεύγουσας για μετάθεση της ημερομηνίας διεξαγωγής της επ' ακροατηρίου συζητήσεως που είχε οριστεί αρχικώς για τις 11 Ιουνίου 2020, για τον λόγο ότι οι έμμισθοι δικηγόροι της, ήτοι οι Α. Οικονόμου, Ε. Σαλακά και Χ. Συνοδινός, δεν θα ήταν σε θέση να παραστούν λόγω της απαγόρευσης οποιασδήποτε μετακίνησης στην αλλοδαπή που απηύθυνε η «αρμόδια υπηρεσία» της ΔΕΗ στα μέλη του προσωπικού της λόγω της υγειονομικής κρίσης, το Γενικό Δικαστήριο, στο πλαίσιο των μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας που προβλέπονται στο άρθρο 89 του Κανονισμού Διαδικασίας, υπέβαλε γραπτή ερώτηση στην προσφεύγουσα σχετικά με την ενδεχόμενη σχέση εργασίας μεταξύ αυτής και των ως άνω εμμίσθων δικηγόρων της και της εξουσιοδότησης να την εκπροσωπήσουν στο πλαίσιο των υπό κρίση διαδικασιών, καλώντας τη να απαντήσει εγγράφως. Η προσφεύγουσα απάντησε στην ερώτηση αυτή εντός της ταχθείσας προθεσμίας.
  - 50 Με έγγραφο της 29ης Σεπτεμβρίου 2020, η προσφεύγουσα υπέβαλε παρατηρήσεις επί της εκθέσεως ακροατηρίου που περιείχαν οκτώ παραρτήματα, ως προς των οποίων τη συμπερίληψη στη δικογραφία διατυπώθηκε επιφύλαξη.
  - 51 Με έγγραφο της 5ης Οκτωβρίου 2020, η παρεμβαίνουσα υπέβαλε νέες παρατηρήσεις επί της εκθέσεως ακροατηρίου οι οποίες κατατέθηκαν στη δικογραφία και κοινοποιήθηκαν στους λοιπούς διαδίκους.
  - 52 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 8ης Οκτωβρίου 2020. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο πρόεδρος αποφάσισε ότι οι παρατηρήσεις της προσφεύγουσας επί της εκθέσεως ακροατηρίου έπρεπε να κατατεθούν στη δικογραφία και να κοινοποιηθούν στους λοιπούς διαδίκους και ότι έπρεπε να τους ταχθεί προθεσμία για την κατάθεση των παρατηρήσεών τους, πράγμα το οποίο σημειώθηκε στα πρακτικά της επ' ακροατηρίου συζητήσεως.

53 Δεδομένου ότι η προφορική διαδικασία παρέμεινε ανοιχτή κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως, η Επιτροπή και η παρεμβαίνουσα υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους εντός της ταχθείσας προθεσμίας και αμφισβήτησαν, υπό το πρίσμα του άρθρου 85 του Κανονισμού Διαδικασίας, το παραδεκτό των παρατηρήσεων της προσφεύγουσας επί της εκθέσεως ακροατηρίου, περιλαμβανομένων των παραρτημάτων της. Κατόπιν της απόφασης του προέδρου του τμήματος περί περάτωσης της προφορικής διαδικασίας, η προσφεύγουσα ζήτησε από το Γενικό Δικαστήριο, με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 12 Ιανουαρίου 2021, να επαναληφθεί η εν λόγω προφορική διαδικασία, προκειμένου να μπορέσει να λάβει θέση επί των ως άνω παρατηρήσεων της Επιτροπής και της παρεμβαίνουσας, στο πλαίσιο κατ' αντιμωλία συζητήσεως.

II. Αιτήματα των διαδίκων

A. Υπόθεση T-639/14 RENV

54 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

- να ακυρώσει το επίδικο έγγραφο κατά το μέρος που περιλαμβάνει την απόφαση με την οποία απορρίφθηκαν οι καταγγελίες της·
- να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

55 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

- να καταργήσει τη δίκη·
- επικουρικώς, να απορρίψει την αγωγή ως απαράδεκτη ή, άλλως, ως αβάσιμη·
- να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

56 Η παρεμβαίνουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

- να απορρίψει την προσφυγή·
- να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα, περιλαμβανομένων των εξόδων της παρεμβαίνουσας.

B. Υπόθεση T-352/15

57 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

- να ακυρώσει την πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση·
- να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

58 Η Επιτροπή και η παρεμβαίνουσα ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο:

- να καταργήσει τη δίκη·

- επικουρικώς, να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη ή, άλλως, ως αβάσιμη·
- να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Γ. Υπόθεση T-740/17

- 59 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να ακυρώσει τη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση·
  - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.
- 60 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη ή, άλλως, ως αβάσιμη·
  - να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.
- 61 Η παρεμβαίνουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να απορρίψει την προσφυγή·
  - να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα, περιλαμβανομένων των εξόδων της παρεμβαίνουσας.

III. Σκεπτικό

A. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

- 62 Προκαταρκτικώς, επισημαίνεται ότι, για την επίλυση των διαφορών, δεν χρειάζεται να επιλυθεί το ζήτημα αν οι «έμμισθοι δικηγόροι» της προσφεύγουσας, ήτοι οι Α. Οικονόμου, Ε. Σαλακά και Χ. Συνοδινός, είναι, δυνάμει της εφαρμοστέας ελληνικής νομοθεσίας, εξουσιοδοτημένοι να την εκπροσωπούν στο πλαίσιο των υπό κρίση διαδικασιών (βλ. σκέψη 49 ανωτέρω), καθόσον η εκπροσώπηση αυτή διασφαλίζεται επαρκώς από τους Ε. Μπουρτζάλα, Χ. Ταγαρά, D. Waelbroeck και Β.-Κ.-Λ. Μουμουτζή.
- 63 Εξάλλου, είναι σκόπιμο να εξεταστεί καταρχάς η προσφυγή στην υπόθεση T-740/17, δεδομένου ότι η έκβασή της μπορεί να επηρεάσει τη διατήρηση του αντικειμένου των διαφορών και του εννόμου συμφέροντος της προσφεύγουσας στις υποθέσεις T-639/14 RENV και T-352/15.

B. Επί της υπόθεσης T-740/17

1. Επί του παραδεκτού

- 64 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την παρεμβαίνουσα, προβάλλει ότι η προσφυγή είναι απαράδεκτη για τον λόγο ότι, πρώτον, η δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση δεν αφορά άμεσα και ατομικά την προσφεύγουσα, δεύτερον, η απόφαση αυτή δεν είναι δεκτική προσφυγής από την προσφεύγουσα, καθώς δεν παράγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα ως προς αυτήν, και, τρίτον, η προσφεύγουσα δεν έχει έννομο συμφέρον.
- 65 Πρώτον, η Επιτροπή υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι η προσφεύγουσα δεν έχει την ιδιότητα του «ενδιαφερομένου», κατά την έννοια του άρθρου 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, ή του «ενδιαφερόμενου μέρους», κατά την έννοια του άρθρου 1, στοιχείο η', του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2015, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 108 [ΣΛΕΕ] (ΕΕ 2015, L 248, σ. 9). Συναφώς, για την αναγνώριση των ιδιοτήτων αυτών δεν αρκεί το ότι η προσφεύγουσα υπέβαλε καταγγελίες και μετέσχε στη διοικητική διαδικασία, ούτε το ότι η εικαζόμενη ενίσχυση χορηγήθηκε με δικούς της πόρους, αλλά η προσφεύγουσα όφειλε να αποδείξει την ιδιότητα της ανταγωνίστριας της παρεμβαίνουσας, ως δικαιούχου επιχείρησης της εικαζόμενης ενίσχυσης, πράγμα το οποίο δεν έπραξε. Το ίδιο ισχύει και όσον αφορά τα περί «δοχείου από το οποίο αφαιρούνται πόροι για να χρηματοδοτηθεί η εικαζόμενη [...] ενίσχυση», καθώς η αποφυγή των δαπανών ενός κράτους μέλους ή η διατήρηση της ευρωστίας του δημόσιου τομέα δεν αποτελούν καθεαυτές στόχους του δικαίου κρατικών ενισχύσεων.
- 66 Η Επιτροπή προβάλλει ακόμη, υποστηριζόμενη από την παρεμβαίνουσα, ότι, κατά μείζονα λόγο, η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι η εικαζόμενη ενίσχυση επηρέασε ουσιωδώς τη θέση της στην αγορά και ότι, ως εκ τούτου, οι λόγοι ακυρώσεως με τους οποίους αμφισβητείται το βάσιμο της δεύτερης προσβαλλόμενης απόφασης είναι απαράδεκτοι. Η Επιτροπή διευκρινίζει κατ' ουσίαν ότι η εν λόγω εικαζόμενη ενίσχυση αφορά τη σχέση προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας από την προσφεύγουσα προς την παρεμβαίνουσα, δηλαδή μια σχέση πελατείας και όχι ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων αυτών. Συγκεκριμένα, η οικονομική δραστηριότητα της παρεμβαίνουσας και ο επηρεασμός της ανταγωνιστικής της θέσης από το επίμαχο τιμολόγιο σχετίζονται με τον κλάδο της μεταλλουργίας, ο οποίος δεν ενδιαφέρει εν προκειμένω, ενώ η προσφεύγουσα δραστηριοποιείται στον τομέα της ηλεκτροπαραγωγής ή της προμήθειας ρεύματος. Εξάλλου, όπως παραδέχεται και η ίδια η προσφεύγουσα, ο πρώτος, ο δεύτερος, ο τέταρτος, ο πέμπτος, ο έκτος και ο έβδομος λόγος ακυρώσεως, οι οποίοι αφορούν «παραβίαση των άρθρων 107 και 108 ΣΛΕΕ», δεν κάνουν λόγο για ενδεχόμενες σοβαρές δυσχέρειες. Τέλος, η προσφεύγουσα δεν εξατομικεύεται ούτε ως χορηγός της εικαζόμενης ενίσχυσης, καθόσον δεν μπορεί να εξομοιωθεί με τοπική αρχή η οποία ενήργησε στο πλαίσιο της άσκησης της νομοθετικής και φορολογικής αυτονομίας της.
- 67 Δεύτερον, η Επιτροπή θεωρεί ότι η δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση δεν μπορεί να προσβληθεί με προσφυγή ακυρώσεως από την προσφεύγουσα, καθότι δεν παράγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα ικανά να θίξουν τα συμφέροντά της, μεταβάλλοντας ουσιωδώς τη νομική της κατάσταση στο μέτρο που αποτελεί την εκ των πραγμάτων οντότητα που χορηγεί την εικαζόμενη ενίσχυση. Η απόφαση αυτή δεν δεσμεύει τον δημόσιο τομέα του ελληνικού κράτους, δεδομένου ότι καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το επίμαχο τιμολόγιο βρίσκεται εκτός του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 107 ΣΛΕΕ. Αντιθέτως, η υποχρέωση της προσφεύγουσας να εφαρμόσει το εν λόγω τιμολόγιο είναι αποτέλεσμα της αυτοδέσμευσής της να τηρήσει την ως άνω απόφαση και όχι της ίδιας της απόφασης. Κατά την Επιτροπή, η εν λόγω απόφαση ικανοποιεί πλήρως το ελληνικό

- κράτος, καθόσον διασφαλίζει στις ελληνικές αρχές την ελευθερία εφαρμογής του επίμαχου τιμολογίου, χωρίς να κινηθεί η διαδικασία περί υφιστάμενων ενισχύσεων. Η προσφεύγουσα όμως, ως δημόσια επιχείρηση που χορήγησε την εικαζόμενη ενίσχυση, δεν ανήκει στην κατηγορία των προσφευγόντων που δύνανται παραδεκτώς να ασκήσουν προσφυγή κατά μιας τέτοιας απόφασης.
- 68 Τρίτον, η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την παρεμβαίνουσα, εκτιμά ότι η προσφεύγουσα δεν έχει έννομο συμφέρον να προσβάλει τη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση. Η απόφαση αυτή την ικανοποιεί πλήρως ως οντότητα που χορήγησε την εικαζόμενη ενίσχυση, η δε υποχρέωση χορήγησης της ενίσχυσης στην παρεμβαίνουσα απορρέει αποκλειστικά από τη διαιτητική απόφαση. Κατά την Επιτροπή, το συμφέρον που επιδιώκει η προσφεύγουσα δεν εντάσσεται στους σκοπούς που επιδιώκει το δίκαιο των κρατικών ενισχύσεων, η δε τακτική της είναι αντίθετη στην τελεολογία των άρθρων 107 και 108 ΣΛΕΕ, τα οποία βασίζονται στο σκεπτικό ότι η οντότητα που χορηγεί την ενίσχυση επιθυμεί τη μεγαλύτερη δυνατή ευχέρεια δράσης συναφώς. Συγκρίνει την τακτική της προσφεύγουσας με εκείνη μιας τοπικής αρχής που έχει υπογράψει μια σύμβαση την οποία δεν θεωρεί πια επικερδή και την καταγγέλλει ως κρατική ενίσχυση προκειμένου να παύσει να δεσμεύεται. Η συμπεριφορά αυτή αντιβαίνει, μεταξύ άλλων, στην αρχή του δικαίου σύμφωνα με την οποία κανείς δεν δύναται να επωφεληθεί από την ίδια του την παρανομία (*nemo auditur propriam turpitudinem allegans* ή *venire contra factum proprium*). Η παρεμβαίνουσα διευκρινίζει ότι η προσφεύγουσα επικαλείται εσφαλμένως και καταχρηστικώς μη προστατευόμενο από το άρθρο 108 ΣΛΕΕ συμφέρον «ιδιωτικής» φύσης, όπως είναι τα οικονομικά της συμφέροντα, και όχι ότι ενεργεί ως «το κράτος» το οποίο αυτό μόνο μπορεί να χορηγήσει μια παράνομη κρατική ενίσχυση. Η προσφεύγουσα επιχειρεί να δημιουργήσει σύγχυση μεταξύ, αφενός, των δικαιωμάτων κυριότητας του ελληνικού κράτους, το οποίο ως πλειοψηφικός μέτοχος εγκρίνει κατά πάγια πρακτική τα τιμολόγια της για τους πελάτες υψηλής τάσης, και, αφετέρου, του «ιδιωτικού» συμφέροντός της, προκειμένου να θεμελιώσει το έννομο συμφέρον της συντηρώντας συγχρόνως τον έωλο ισχυρισμό της για την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης.
- 69 Η προσφεύγουσα αμφισβητεί τα επιχειρήματα της Επιτροπής και της παρεμβαίνουσας και θεωρεί ότι η υπό κρίση προσφυγή είναι παραδεκτή.
- 70 Πρέπει να εξεταστεί, καταρχάς, κατά πόσον η δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση συνιστά πράξη δεκτική προσφυγής, εν συνεχεία, κατά πόσον η προσφεύγουσα έχει έννομο συμφέρον, και, τέλος, κατά πόσον νομιμοποιείται ενεργητικώς βάσει του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ.
- 71 Πρώτον, κατά πάγια νομολογία, «πράξεις δεκτικές προσφυγής» κατά την έννοια του άρθρου 263 ΣΛΕΕ είναι όλες οι πράξεις που εκδίδονται από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, ανεξαρτήτως του είδους τους ή του τύπου τον οποίο έχουν περιβληθεί, και οι οποίες αποσκοπούν στην παραγωγή δεσμευτικών έννομων αποτελεσμάτων. Προκειμένου να κριθεί αν μια πράξη της οποίας ζητείται η ακύρωση παράγει τέτοια αποτελέσματα, πρέπει να εξετάζεται η ουσία της. Τα αποτελέσματα αυτά πρέπει να εκτιμώνται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, όπως το περιεχόμενο της πράξης, λαμβανομένου υπόψη, εν ανάγκη, του πλαισίου εντός του οποίου η πράξη αυτή εκδόθηκε καθώς και των εξουσιών του θεσμικού οργάνου που την εξέδωσε (πρβλ. αποφάσεις της 13ης Φεβρουαρίου 2014, Ουγγαρία κατά Επιτροπής, C-31/13 P, EU:C:2014:70, σκέψεις 54 και 55 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 25ης Οκτωβρίου 2017, Ρουμανία κατά Επιτροπής, C-599/15 P, EU:C:2017:801, σκέψεις 47 και 48). Επιπλέον, στην περίπτωση προσφυγής ακυρώσεως ασκηθείσας από φυσικό ή νομικό πρόσωπο, όπως εν προκειμένω, είναι αναγκαίο τα δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα της προσβαλλόμενης πράξης να είναι ικανά να θίξουν τα συμφέροντα του προσφευγόντος, μεταβάλλοντας χαρακτηριστικώς τη νομική του

- κατάσταση (πρβλ. απόφαση της 13ης Οκτωβρίου 2011, Deutsche Post και Γερμανία κατά Επιτροπής, C-463/10 P και C-475/10 P, EU:C:2011:656, σκέψη 37 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 72 Εν προκειμένω, η δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση συνιστά απόφαση με την οποία διαπιστώνεται ότι δεν υφίσταται ενίσχυση, κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 2015/1589, και δεν αμφισβητείται ο νομικά δεσμευτικός χαρακτήρας της έναντι του αποδέκτη της, ήτοι της Ελληνικής Δημοκρατίας, κατά το άρθρο 288, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ.
- 73 Συναφώς, ματαίως υποστηρίζουν η Επιτροπή και η παρεμβαίνουσα ότι η δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση δεν παράγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα έναντι της προσφεύγουσας.
- 74 Πράγματι, κατά πάγια νομολογία, μετά την υποβολή συμπληρωματικών παρατηρήσεων από τους ενδιαφερομένους ή την παρέλευση εύλογης προθεσμίας προς τούτο, η Επιτροπή υποχρεούται, κατά το άρθρο 15, παράγραφος 1, του κανονισμού 2015/1589, να περατώσει το προκαταρκτικό στάδιο εξέτασης, εκδίδοντας απόφαση δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 2, 3 ή 4, του κανονισμού αυτού, δηλαδή απόφαση διαπιστώνουσα ότι δεν υφίσταται ενίσχυση, όπως εν προκειμένω, ή απόφαση περί μη διατύπωσης αντιρρήσεων ή απόφαση περί κίνησης επίσημης διαδικασίας έρευνας (πρβλ. αποφάσεις της 17ης Ιουλίου 2008, Αθηναϊκή Τεχνική κατά Επιτροπής, C-521/06 P, EU:C:2008:422, σκέψεις 37 έως 40, της 16ης Δεκεμβρίου 2010, Αθηναϊκή Τεχνική κατά Επιτροπής, C-362/09 P, EU:C:2010:783, σκέψη 63, και της 31ης Μαΐου 2017, ΔΕΗ κατά Επιτροπής, C-228/16 P, EU:C:2017:409, σκέψη 29). Εξ αυτού προκύπτει κατ' ανάγκην ότι μια τέτοια απόφαση συνεπάγεται δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα κατά την έννοια του άρθρου 288, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ και έναντι του εν λόγω ενδιαφερόμενου μέρους.
- 75 Επιπλέον, εφαρμόζοντας τη νομολογία αυτή στα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης T-639/14 RENV, το Δικαστήριο έκρινε ότι, με την έκδοση του επίδικου εγγράφου, η Επιτροπή είχε εκδώσει πράξη περί θέσης της υπόθεσης στο αρχείο, με την οποία είχε αποφασίσει να σταματήσει την προκαταρκτική διαδικασία έρευνας που είχε κινηθεί με την καταγγελία της προσφεύγουσας, είχε διαπιστώσει ότι από τη διεξαχθείσα εξέταση δεν μπορούσε να συναχθεί η ύπαρξη ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 107 ΣΛΕΕ και, γι' αυτό, αρνήθηκε να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας σύμφωνα με το άρθρο 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ. Κατά το Δικαστήριο, η Επιτροπή έλαβε με τον τρόπο αυτόν οριστική θέση επί του αιτήματος της προσφεύγουσας να διαπιστωθεί παράβαση των άρθρων 107 και 108 ΣΛΕΕ. Το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι, καθόσον το επίδικο έγγραφο είχε εμποδίσει την προσφεύγουσα να καταθέσει τις παρατηρήσεις της στο πλαίσιο επίσημης διαδικασίας έρευνας, είχε παραγάγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα ικανά να θίξουν τα συμφέροντά της. Κατέληξε δε στο συμπέρασμα ότι η ως άνω απόφαση αποτελούσε πράξη δεκτική προσφυγής κατά την έννοια του άρθρου 263 ΕΚ (πρβλ. απόφαση της 31ης Μαΐου 2017, ΔΕΗ κατά Επιτροπής, C-228/16 P, EU:C:2017:409, σκέψεις 30 και 31 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 76 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το ίδιο ισχύει και για τη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση, η οποία, κατά τους ίδιους τους ισχυρισμούς της Επιτροπής, υποκαθιστά τόσο το επίδικο έγγραφο όσο και την πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση.
- 77 Η εκτίμηση αυτή δεν κλονίζεται από τα λοιπά επιχειρήματα που προέβαλαν η Επιτροπή και η παρεμβαίνουσα.

- 78 Αφενός, η Επιτροπή αβασίμως επικαλείται, προς στήριξη της επιχειρηματολογίας της, τη νομολογία κατά την οποία ο χαρακτήρας μιας πράξης ως δεκτικής προσφυγής προϋποθέτει ότι η πράξη αυτή αποσκοπεί στην παραγωγή δεσμευτικών εννόμων αποτελεσμάτων ικανών να θίξουν τα συμφέροντα του προσφεύγοντος, μεταβάλλοντας χαρακτηριστικώς τη νομική του κατάσταση (βλ. απόφαση της 17ης Ιουλίου 2008, Αθηνάϊκή Τεχνική κατά Επιτροπής, C-521/06 P, EU:C:2008:422, σκέψη 29 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία), καθότι η επιχειρηματολογία αυτή δεν λαμβάνει υπόψη τη νομολογία που υπομνήσθηκε στη σκέψη 75 ανωτέρω, καθώς και το ότι, για τη θέση των καταγγελιών της προσφεύγουσας στο αρχείο, η δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση απορρίπτει το αίτημά της να εξεταστεί το ζήτημα κατά πόσον το επίμαχο τιμολόγιο συνεπαγόταν τη χορήγηση πλεονεκτήματος και, ως εκ τούτου, να χαρακτηριστεί το αποτέλεσμα της διαδικασίας διαιτησίας ως μέτρο ενίσχυσης.
- 79 Αφετέρου, η Επιτροπή και η παρεμβαίνουσα δεν μπορούν να υποστηρίξουν βασίμως ότι η προσφεύγουσα δεν είναι «ενδιαφερόμενος» ή «ενδιαφερόμενο μέρος» του οποίου η νομική κατάσταση δεν επηρεάζεται, επειδή δεν προστατεύεται από το δίκαιο των κρατικών ενισχύσεων, για τον λόγο ότι, μεταξύ άλλων, η δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση, κατ' αυτές, ικανοποιεί στην πραγματικότητα πλήρως το ελληνικό κράτος με το οποίο η προσφεύγουσα συγχέεται λόγω της ιδιότητάς της ως δημόσιας επιχείρησης ελεγχόμενης από τις ελληνικές αρχές.
- 80 Σύμφωνα με την έννοια του «ενδιαφερόμενου μέρους», κατά το άρθρο 1, στοιχείο η', του κανονισμού 2015/1589, το Δικαστήριο, στην απόφασή του της 31ης Μαΐου 2017, ΔΕΗ κατά Επιτροπής (C-228/16 P, EU:C:2017:409, σκέψεις 29 έως 31), δέχτηκε μια ευρεία έννοια του «ενδιαφερομένου» η οποία περιλάμβανε κάθε πρόσωπο του οποίου τα συμφέροντα θα μπορούσαν να θιγούν από τη χορήγηση ενίσχυσης, περιλαμβανομένου του καταγγέλλοντος του οποίου η καταγγελία είχε ως αποτέλεσμα την κίνηση του προκαταρκτικού σταδίου εξέτασης. Εν προκειμένω, υπογράμμισε συγκεκριμένα ότι το επίδικο έγγραφο παρήγε δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα ικανά να θίξουν τα συμφέροντα της προσφεύγουσας, εμποδίζοντάς τη να υποβάλει τις παρατηρήσεις της στο πλαίσιο επίσημης διαδικασίας έρευνας, βάσει του άρθρου 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, πράγμα που συνεπάγεται κατ' ανάγκην ότι αναγνώρισε την ιδιότητα της προσφεύγουσας ως ενδιαφερομένης κατά την έννοια της ίδιας διάταξης. Η εκτίμηση αυτή ισχύει *mutatis mutandis* και για τη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση, η οποία θεωρείται ότι αντικατέστησε το επίδικο έγγραφο. Επομένως, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα ότι το Δικαστήριο δεν εξέτασε, στην απόφασή του, αν η προσφεύγουσα ήταν ενδιαφερόμενο μέρος.
- 81 Η εκτίμηση αυτή επιρρωννύεται από τη νομολογία κατά την οποία η έννοια του «ενδιαφερομένου», κατά το άρθρο 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, ερμηνεύεται ευρέως (απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 1984, Intermills κατά Επιτροπής, 323/82, EU:C:1984:345, σκέψη 16). Ομοίως, η χρήση της έκφρασης «ιδίως» στο άρθρο 1, στοιχείο η', του κανονισμού 2015/1589 υποδηλώνει ότι η εν λόγω διάταξη περιέχει απλώς μη εξαντλητική απαρίθμηση των προσώπων που μπορούν να χαρακτηριστούν ως ενδιαφερόμενα μέρη και, επομένως, η έννοια αυτή αναφέρεται σε απροσδιόριστο σύνολο αποδεκτών (πρβλ. απόφαση της 13ης Ιουνίου 2019, Corebi, C-505/18, EU:C:2019:500, σκέψη 34 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Ειδικότερα, έχει κριθεί ότι η διάταξη αυτή δεν αποκλείει το ενδεχόμενο μια επιχείρηση η οποία δεν είναι άμεση ανταγωνίστρια της δικαιούχου της ενίσχυσης επιχείρησης να χαρακτηριστεί ενδιαφερόμενο μέρος, εφόσον υποστηρίζει ότι τα συμφέροντά της μπορεί να θιγούν από τη χορήγηση της ενίσχυσης και ότι, προς τούτο, αρκεί να αποδείξει, επαρκώς κατά νόμον, ότι υπάρχει κίνδυνος η ενίσχυση να έχει συγκεκριμένη επίπτωση επί της κατάστασής της (πρβλ. απόφαση της 24ης Μαΐου 2011, Επιτροπή κατά Kronoply και Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, σκέψεις 63 έως 65 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 82 Επομένως, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα της Επιτροπής και της παρεμβαίνουσας ότι πρέπει να εξαιρεθούν από την έννοια του ενδιαφερομένου τα πρόσωπα που δεν τελούν σε σχέση ανταγωνισμού με τον φερόμενο δικαιούχο της επίμαχης ενίσχυσης.
- 83 Αντιθέτως, για να μπορούν να χαρακτηριστούν ενδιαφερόμενα μέρη, αρκεί τα πρόσωπα να ισχυριστούν ότι τα συμφέροντά τους θα μπορούσαν να θιγούν από τη χορήγηση της εν λόγω ενίσχυσης (βλ. σκέψη 81 ανωτέρω). Τούτο συμβαίνει εν προκειμένω, δεδομένου ότι, αφενός, κατά την προσφεύγουσα, η διαιτητική απόφαση με την οποία καθορίστηκε το επίμαχο τιμολόγιο την υποχρεώνει να χορηγεί παράνομες ενισχύσεις στην παρεμβαίνουσα, με συνέπεια η προσφεύγουσα να υφίσταται οικονομικές ζημίες, και, αφετέρου, λόγω της θέσης της καταγγελίας της στο αρχείο, ιδίως με τη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση, η προσφεύγουσα στερείται τη δυνατότητα να υποβάλει συναφώς τις παρατηρήσεις της στο πλαίσιο επίσημης διαδικασίας έρευνας.
- 84 Συνεπώς, στο μέτρο που η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, βάσει του άρθρου 24, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 12, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, και το άρθρο 15, παράγραφος 1, του κανονισμού 2015/1589, ότι το επίμαχο τιμολόγιο συνιστά ενίσχυση απαγορευόμενη από το άρθρο 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, η οποία θίγει τα οικονομικά συμφέροντά της, έχει την ιδιότητα του «ενδιαφερομένου μέρους», κατά το άρθρο 1, στοιχείο η', του κανονισμού, ή του «ενδιαφερομένου», κατά το άρθρο 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, που εμποδίζεται από τις προσβαλλόμενες πράξεις που θέτουν τις καταγγελίες του στο αρχείο να υποβάλει τις παρατηρήσεις του στο πλαίσιο επίσημης διαδικασίας έρευνας.
- 85 Επομένως, πρέπει να απορριφθεί η επιχειρηματολογία της Επιτροπής και της παρεμβαίνουσας κατά την οποία η δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση δεν επηρεάζει ούτε τη νομική κατάσταση ούτε τα συμφέροντα της προσφεύγουσας ως ενδιαφερομένου μέρους.
- 86 Δεύτερον, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου και στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, προσφυγή ακυρώσεως ασκούμενη από φυσικό ή νομικό πρόσωπο είναι παραδεκτή μόνο στον βαθμό κατά τον οποίο ο προσφεύγων έχει έννομο συμφέρον για την ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξης. Ένα τέτοιο συμφέρον προϋποθέτει ότι η ακύρωση της εν λόγω πράξης δύναται, αυτή καθεαυτήν, να έχει έννομες συνέπειες και ότι, επομένως, η προσφυγή μπορεί, ως εκ του αποτελέσματός της, να ωφελήσει τον διάδικο που την άσκησε. Επιπλέον, το συμφέρον αυτό πρέπει να είναι γεγενημένο και ενεστώς και εκτιμάται κατά την ημερομηνία άσκησης της προσφυγής (πρβλ. αποφάσεις της 17ης Σεπτεμβρίου 2015, *Mory* κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-33/14 P, EU:C:2015:609, σκέψεις 55 και 56, και της 7ης Νοεμβρίου 2018, *BPC Lux 2* κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-544/17 P, EU:C:2018:880, σκέψεις 28 και 29 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 87 Εν προκειμένω, η Επιτροπή και η παρεμβαίνουσα αμφισβητούν την ύπαρξη εννόμου συμφέροντος της προσφεύγουσας, προβάλλοντας κατ' ουσίαν τους ίδιους λόγους με αυτούς που προέβαλαν προς στήριξη του αβάσιμου επιχειρηματός τους ότι η δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση δεν συνιστά πράξη δεκτική προσφυγής.
- 88 Εντούτοις, από τις κρίσεις που εκτίθενται στις σκέψεις 71 έως 85 ανωτέρω προκύπτει ότι η προσφυγή της προσφεύγουσας στρέφεται κατά βλαπτικής γι' αυτήν πράξης, η οποία επηρεάζει τη νομική θέση της και τα συμφέροντά της, και ότι, ως εκ τούτου, η ακύρωση της εν λόγω πράξης μπορεί να της προσπορίσει όφελος, επειδή εν πάση περιπτώσει ενδέχεται, δυνάμει του άρθρου 266, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, να οδηγήσει την Επιτροπή να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας κατά το άρθρο 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ.

- 89 Συναφώς, δεν μπορεί να ευδοκιμήσει η επιχειρηματολογία της Επιτροπής και της παρεμβαίνουσας, η οποία βασίζεται σε σύγκυση του Ελληνικού Δημοσίου με την προσφεύγουσα, προκειμένου να καταλογιστεί σε αυτήν η προβαλλόμενη ικανοποίηση των ελληνικών αρχών με το αποτέλεσμα της διαδικασίας διαιτησίας, και σε σύγκριση της κατάστασης της προσφεύγουσας με την κατάσταση μιας τοπικής αρχής. Πράγματι, η προσφεύγουσα εξέθεσε εμπεριστατωμένα τους λόγους για τους οποίους θεωρούσε, αφενός, ότι η οικονομική της κατάσταση επηρεαζόταν από τη διαιτητική απόφαση, καθόσον της επέβαλλε να χρεώνει την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας στην παρεμβαίνουσα κάτω του κόστους παραγωγής της, και, αφετέρου, ότι οι προσβαλλόμενες πράξεις με τις οποίες τέθηκαν στο αρχείο οι καταγγελίες της την εμπόδιζαν να υποβάλει τις παρατηρήσεις της στο πλαίσιο επίσημης διαδικασίας έρευνας βάσει του άρθρου 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ. Λαμβανομένης υπόψη της επιχειρηματολογίας αυτής, από τη νομολογία που υπομνήσθηκε στις σκέψεις 74 και 75 ανωτέρω προκύπτει ότι ενδεχόμενη ακύρωση, μεταξύ άλλων, της δεύτερης προσβαλλόμενης απόφασης, για τον λόγο ότι η Επιτροπή αντιμετώπιζε αμφιβολίες ή σοβαρές δυσχέρειες σχετικά με την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης, μπορεί να ωφελήσει την προσφεύγουσα, ακριβώς επειδή θα υποχρέωνε την Επιτροπή να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας, στο πλαίσιο της οποίας η προσφεύγουσα θα μπορούσε να επικαλεστεί τις διαδικαστικές εγγυήσεις που της παρέχονται βάσει του άρθρου 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ (πρβλ. απόφαση της 20ής Ιουνίου 2019, *a&o hostel and hotel Berlin* κατά Επιτροπής, T-578/17, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2019:437, σκέψη 52).
- 90 Συναφώς, το επιχείρημα της Επιτροπής και της παρεμβαίνουσας ότι τα δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα που βλάπτουν την προσφεύγουσα δεν οφείλονται στη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση αλλά στη διαιτητική απόφαση δεν μπορεί να γίνει δεκτό, δεδομένου ότι η εν λόγω απόφαση απορρίπτει το αίτημα της προσφεύγουσας να χαρακτηριστεί το αποτέλεσμα της διαδικασίας διαιτησίας ως μέτρο ενίσχυσης και ότι η προσφεύγουσα προσάπτει ακριβώς στην Επιτροπή ότι παρέλειψε παρανόμως να εξετάσει, με την απόφαση αυτή, κατά πόσον το επίμαχο τιμολόγιο συνεπαγόταν τη χορήγηση πλεονεκτήματος (βλ. σκέψη 78 ανωτέρω). Η εκτίμηση αυτή δεν αναιρείται από το γεγονός ότι η προσφεύγουσα υπήγαγε οικειοθελώς τη διαφορά της με την παρεμβαίνουσα σε διαιτησία, καθόσον η ενέργεια αυτή δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκην την εκ προοιμίου συμφωνία με το αποτέλεσμά της, όπως εξάλλου αποδεικνύεται από το ότι προσέβαλε ανεπιτυχώς την εν λόγω διαιτητική απόφαση ενώπιον του εφετείου Αθηνών.
- 91 Επίσης, η Επιτροπή αβασίμως προβάλλει παραβίαση της αρχής του δικαίου κατά την οποία κανείς δεν δύναται να επωφεληθεί από την ίδια του την παρανομία. Το επιχείρημα αυτό αποτελεί απλώς μια άλλη παραλλαγή του επιχειρήματος που αποσκοπεί στο να ταυτιστεί η κατάσταση της προσφεύγουσας με εκείνη του Ελληνικού Δημοσίου και στο να της καταλογιστεί η ενδεχόμενη ικανοποίηση των ελληνικών αρχών με το αποτέλεσμα της διαδικασίας διαιτησίας και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να ευδοκιμήσει. Για τους ίδιους λόγους, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα της παρεμβαίνουσας ότι η προσφεύγουσα εσφαλμένως και καταχρηστικώς επικαλείται ένα φερόμενο «ιδιωτικής φύσης (οικονομικό) συμφέρον», το οποίο δεν προστατεύεται από το δίκαιο των κρατικών ενισχύσεων, για τον λόγο ότι τα συμφέροντά της συγχέονται με τα συμφέροντα του Ελληνικού Δημοσίου που την ελέγχει.
- 92 Κατά συνέπεια, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι η προσφεύγουσα έχει έννομο συμφέρον να ζητήσει την ακύρωση της δεύτερης προσβαλλόμενης απόφασης.
- 93 Τρίτον, όσον αφορά την ενεργητική νομιμοποίηση της προσφεύγουσας δυνάμει του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, υπενθυμίζεται ότι η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την παρεμβαίνουσα, αμφισβητεί ότι η προσφεύγουσα επηρεάζεται άμεσα και ατομικά, κατά την έννοια της διάταξης αυτής, από τη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση, μεταξύ άλλων για τον λόγο ότι η

προσφεύγουσα δεν είναι ούτε «ενδιαφερόμενο μέρος» ούτε ανταγωνιστική της παρεμβαίνουσας επιχείρηση, της οποίας η θέση στην αγορά ενδέχεται να επηρεαστεί ουσιωδώς από την εικαζόμενη ενίσχυση.

- 94 Πλην όμως, για τους λόγους που εκτίθενται στις σκέψεις 79 έως 84 ανωτέρω, πρέπει να απορριφθεί εκ προοιμίου η επιχειρηματολογία της Επιτροπής και της παρεμβαίνουσας με την οποία αμφισβητείται η ιδιότητα της προσφεύγουσας ως ενδιαφερόμενου μέρους ή ως ενδιαφερομένου. Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η προσφεύγουσα αποτελεί ενδιαφερόμενο μέρος, όσον αφορά τον καθορισμό της ενεργητικής νομιμοποίησής της.
- 95 Πράγματι, κατά πάγια νομολογία, για να κριθεί παραδεκτή προσφυγή που βάλλει κατά απόφασης εκδοθείσας δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 2 ή 3, του κανονισμού 2015/1589, αρκεί ο προσφεύγων να είναι «ενδιαφερόμενο μέρος» ο οποίος, με την προσφυγή του, αποσκοπεί στη διαφύλαξη της άσκησης των διαδικαστικών δικαιωμάτων του των οποίων θα απέλαυε κατόπιν της κίνησης επίσημης διαδικασίας έρευνας βάσει του άρθρου 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ. Ειδικότερα, στο πλαίσιο προσφυγής κατά τέτοιας απόφασης, η νομιμότητά της εξαρτάται από την εξέταση του κατά πόσον υφίστανται σοβαρές δυσχέρειες κατά τον καθορισμό της ύπαρξης ενίσχυσης ή αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητα μιας τέτοιας ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά, οι οποίες πρέπει να οδηγήσουν στην κίνηση επίσημης διαδικασίας έρευνας στην οποία μπορούν να μετάσχουν τα κατά το άρθρο 1, στοιχείο η', του εν λόγω κανονισμού ενδιαφερόμενα μέρη. Κατά συνέπεια, μια τέτοια απόφαση αφορά άμεσα και ατομικά κάθε ενδιαφερόμενο μέρος κατά την έννοια της ως άνω διάταξης, για τον λόγο ότι, ως το πρόσωπο υπέρ του οποίου έχουν τεθεί οι διαδικαστικές εγγυήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ και στο άρθρο 6, παράγραφος 1, του ως άνω κανονισμού, μπορεί να διασφαλίσει την τήρησή τους μόνον αν έχει τη δυνατότητα να αμφισβητήσει την εν λόγω απόφαση ενώπιον του δικαστή της Ένωσης. Επομένως, δυνάμει της ως άνω νομολογίας, η συγκεκριμένη ιδιότητα του ενδιαφερόμενου μέρους κατά την έννοια του άρθρου 1, στοιχείο η', του ίδιου κανονισμού, η οποία συναρτάται με το ειδικό αντικείμενο της προσφυγής, αρκεί για την εξατομίκευση του προσφεύγοντος, κατά την έννοια του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, ο οποίος αμφισβητεί απόφαση εκδοθείσα δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 2 ή 3, του ίδιου κανονισμού (πρβλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις της 24ης Μαΐου 2011, Επιτροπή κατά Kronoply και Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, σκέψεις 47 και 48 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 20ής Ιουνίου 2019, a&o hostel and hotel Berlin κατά Επιτροπής, T-578/17, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2019:437, σκέψη 41).
- 96 Επομένως, όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές, όπως εν προκειμένω, δεν είναι αναγκαίο να εξεταστεί το άκρως αμφιλεγόμενο μεταξύ των διαδίκων ζήτημα αν η προσφεύγουσα μπορεί να χαρακτηριστεί ως ανταγωνιστική της παρεμβαίνουσας επιχείρηση προκειμένου να της αναγνωριστεί η ενεργητική νομιμοποίηση κατά την έννοια του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ. Πράγματι, μόνο στην περίπτωση κατά την οποία ο προσφεύγων αμφισβητεί το βάσιμο της επίδικης απόφασης αυτής καθεαυτήν, το γεγονός και μόνον ότι μπορεί να θεωρηθεί ως «ενδιαφερόμενος» κατά το άρθρο 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ δεν αρκεί ώστε να κριθεί παραδεκτή η προσφυγή και οφείλει, τότε, να αποδείξει ότι έχει ένα ιδιαίτερο καθεστώς κατά την έννοια της απόφασης της 15ης Ιουλίου 1963, Plaumann κατά Επιτροπής (25/62, EU:C:1963:17, σ. 942), και, ιδίως, ότι η θέση του στην αγορά επηρεάζεται αισθητά από την ενίσχυση που αποτελεί το αντικείμενο της εν λόγω απόφασης (πρβλ. απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2005, Επιτροπή κατά Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, C-78/03 P, EU:C:2005:761, σκέψη 37).
- 97 Η νομολογία έχει επίσης διευκρινίσει ότι, όταν ο προσφεύγων ζητεί την ακύρωση απόφασης εκδοθείσας δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 2 ή 3, του κανονισμού 2015/1589, αμφισβητεί κυρίως το γεγονός ότι η απόφαση αυτή εκδόθηκε χωρίς το εν λόγω θεσμικό όργανο να κινήσει

- την επίσημη διαδικασία έρευνας, προσβάλλοντας με τον τρόπο αυτόν τα διαδικαστικά δικαιώματα του προσφεύγοντος. Προς στήριξη μιας τέτοιας προσφυγής, ο προσφεύγων μπορεί να προβάλει οποιοδήποτε λόγο ικανό να καταδείξει ότι η εκτίμηση των πληροφοριών και των στοιχείων που είχε ή μπορούσε να έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή, κατά το προκαταρκτικό στάδιο εξέτασης, θα έπρεπε να έχει δημιουργήσει σοβαρές δυσχέρειες κατά την εξακρίβωση της ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης ή αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητα μιας τέτοιας ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά, χωρίς τούτο να έχει ως συνέπεια τη μεταβολή του αντικείμενου της προσφυγής ή την τροποποίηση των προϋποθέσεων του παραδεκτού αυτής. Αντιθέτως, κατά την ως άνω νομολογία, η ύπαρξη τέτοιων αμφιβολιών συνιστά ακριβώς το αποδεικτικό στοιχείο που πρέπει να προσκομιστεί προκειμένου να αποδειχθεί ότι η Επιτροπή είχε την υποχρέωση να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας που προβλέπεται στο άρθρο 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ και στο άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 2015/1589 (πρβλ., κατ' αναλογίαν, αποφάσεις της 24ης Μαΐου 2011, Επιτροπή κατά Kronoply και Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, σκέψη 59 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, της 3ης Σεπτεμβρίου 2020, Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-817/18 P, EU:C:2020:637, σκέψη 81, και της 20ής Ιουνίου 2019, a&o hostel and hotel Berlin κατά Επιτροπής, T-578/17, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2019:437, σκέψεις 45 και 46).
- 98 Επομένως, όσον αφορά προσφυγή με την οποία αμφισβητείται η νομιμότητα απόφασης εκδοθείσας βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 2 ή 3, του κανονισμού 2015/1589, χωρίς να κινηθεί η επίσημη διαδικασία, πρέπει, κατ' αρχήν, να εξεταστεί το σύνολο των αιτιάσεων και των επιχειρημάτων που διατυπώνει ο προσφεύγων στο πλαίσιο των προβαλλομένων λόγων ακυρώσεως, προκειμένου να εκτιμηθεί αν καθιστούν δυνατό τον εντοπισμό των σοβαρών δυσχερειών ή αμφιβολιών εξαιτίας των οποίων η Επιτροπή θα όφειλε να κινήσει την εν λόγω διαδικασία (πρβλ. απόφαση της 20ής Ιουνίου 2019, a&o hostel and hotel Berlin κατά Επιτροπής, T-578/17, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2019:437, σκέψεις 45, 46 και 49 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 99 Εν προκειμένω, η Επιτροπή αμφισβητεί ότι η υπό κρίση προσφυγή αποσκοπεί μόνο στην επισήμανση των αμφιβολιών και στη διαφύλαξη των διαδικαστικών εγγυήσεων της προσφεύγουσας στο πλαίσιο επίσημης διαδικασίας έρευνας βάσει του άρθρου 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ. Προβάλλει, εν συνόψει, ότι, στην πραγματικότητα, οι λόγοι ακυρώσεως που προβάλλονται προς στήριξη της προσφυγής αυτής αποσκοπούν στην αμφισβήτηση του βασίμου της δεύτερης προσβαλλόμενης απόφασης και, ως εκ τούτου, η προσφεύγουσα όφειλε να αποδείξει την ενεργητική της νομιμοποίηση κατά την έννοια της απόφασης της 15ης Ιουλίου 1963, Plaumann κατά Επιτροπής (25/62, EU:C:1963:17, σ. 942), και, ιδίως, τον ουσιώδη επηρεασμό της θέσης της στην αγορά ως ανταγωνιστικής επιχείρησης.
- 100 Είναι ακριβές ότι, αντιθέτως προς τα δικόγραφα των προσφυγών στις υποθέσεις T-639/14 RENV και T-352/15, το δικόγραφο της προσφυγής στην υπόθεση T-740/17 δεν περιλαμβάνει, πριν από τους λόγους ακυρώσεως, διακεκριμένο εισαγωγικό μέρος που να διευκρινίζει το αντικείμενο της υπό κρίση προσφυγής, το οποίο συνίσταται στην επίκληση της ύπαρξης «αμφιβολιών» ή «σοβαρών δυσχερειών». Εντούτοις, τα σημεία 35 και 36 του δικογράφου της προσφυγής περιέχουν αναφορές στη νομολογία σχετικά με την έννοια των «σοβαρών δυσχερειών» στο πλαίσιο του παραδεκτού. Επιπλέον, ο δεύτερος, ο τέταρτος, ο πέμπτος, ο έκτος και ο έβδομος λόγος ακυρώσεως περιέχουν ρητές αντίστοιχες αναφορές, διευκρινίζοντας ότι σκοπός τους είναι να αποδειχθεί η ύπαρξη «[σοβαρών] αμφιβολιών» ή «σοβαρών δυσχερειών» που θα έπρεπε να οδηγήσουν την Επιτροπή να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας (βλ. σημεία 65, 91, 116, 129, 143, 148, 163, 187, 205 και 225 του ίδιου δικογράφου). Το γεγονός ότι δεν υπάρχει ανάλογη διευκρίνιση στην ανάπτυξη του πρώτου και του τρίτου λόγου ακυρώσεως δεν αναιρεί την

εκτίμηση αυτή, δεδομένου ότι οι λόγοι αυτοί, ήτοι, η προβαλλόμενη μη τήρηση, αφενός, των απαιτήσεων που απορρέουν από την απόφαση της 31ης Μαΐου 2017, ΔΕΗ κατά Επιτροπής (C-228/16 P, EU:C:2017:409), και, αφετέρου, της υποχρέωσης αιτιολόγησης καθώς και επιμελούς και πλήρους εξέτασης της συγκεκριμένης περίπτωσης, αφορούν κατ' εξοχήν τους τύπους και τη διαδικασία και συνδέονται ακριβώς με το καθήκον της Επιτροπής να αιτιολογεί την απουσία σοβαρών αμφιβολιών ως προς την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης ή σοβαρών δυσχερειών κατά την εξέταση του φακέλου.

- 101 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η υπό κρίση προσφυγή είναι παραδεκτή κατά το μέρος που αποσκοπεί στη διασφάλιση των διαδικαστικών εγγυήσεων, των οποίων θα απέλαυε η προσφεύγουσα ως ενδιαφερόμενο μέρος αν είχε κινηθεί η επίσημη διαδικασία έρευνας βάσει του άρθρου 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ.
- 102 Συναφώς, πρέπει να θεωρηθεί ότι οι προβαλλόμενοι λόγοι ακυρώσεως αποβλέπουν στο να καταδειχθεί η ύπαρξη αμφιβολιών, κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφοι 3 και 4, του κανονισμού 2015/1589, ή σοβαρών δυσχερειών, κατά την έννοια της νομολογίας (πρβλ. αποφάσεις της 12ης Φεβρουαρίου 2008, BUPA κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-289/03, EU:T:2008:29, σκέψη 328, και της 9ης Σεπτεμβρίου 2020, Kerkosand κατά Επιτροπής, T-745/17, EU:T:2020:400, σκέψη 106), λόγω των οποίων θα έπρεπε η Επιτροπή να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας. Στο πλαίσιο αυτό, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 97 ανωτέρω, είναι άνευ σημασίας το ότι ορισμένοι από τους λόγους αυτούς είναι διατυπωμένοι υπό όρους (πρόδηλης) παράβασης κανόνα δικαίου ή περιέχουν αιτιάσεις με σκοπό τη διαπίστωση (πρόδηλης) πλάνης εκτιμήσεως, δεδομένου ότι η αναγνώριση μιας τέτοιας παράβασης ή πλάνης συνεπάγεται κατ' ανάγκην την αναγνώριση ότι υπάρχουν αμφιβολίες ή σοβαρές δυσχέρειες (πρβλ. απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2011, Βέλγιο κατά Deutsche Post και DHL International, C-148/09 P, EU:C:2011:603, σκέψεις 58 έως 66).
- 103 Κατά συνέπεια, συνάγεται ότι η προσφεύγουσα έχει ενεργητική νομιμοποίηση βάσει του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ και ότι η προσφυγή πρέπει να κριθεί παραδεκτή, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστεί αν η δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση συνιστά «κανονιστική πράξη».

2. Επί της ουσίας

α) Επί των λόγων ακυρώσεως και επί της έκτασης του ελέγχου της ουσιαστικής νομιμότητας

- 104 Προς στήριξη της υπό κρίση προσφυγής η προσφεύγουσα προβάλλει επτά λόγους ακυρώσεως.
- 105 Στο πλαίσιο του πρώτου λόγου ακυρώσεως, η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι ερμήνευσε εσφαλμένως την απόφαση της 31ης Μαΐου 2017, ΔΕΗ κατά Επιτροπής (C-228/16 P, EU:C:2017:409).
- 106 Στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου ακυρώσεως, η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι εκπλήρωσε πλημμελώς τις υποχρεώσεις που υπείχε από το άρθρο 24, παράγραφος 2, του κανονισμού 2015/1589 και, ειδικότερα, ότι προσέβαλε το δικαίωμα ακροάσεώς της, όπως αυτό κατοχυρώνεται στο άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο α', του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- 107 Στο πλαίσιο του τρίτου λόγου ακυρώσεως, η προσφεύγουσα κάνει λόγο για ανεπαρκή και αντιφατική αιτιολογία, καθώς και για παράβαση της υποχρέωσης εξέτασης των κρίσιμων πραγματικών και νομικών στοιχείων όσον αφορά την εκτίμηση ότι, μεταξύ άλλων, το συνυποσχητικό διαιτησίας όριζε «σαφείς και αντικειμενικές παραμέτρους».
- 108 Με τον τέταρτο λόγο ακυρώσεως, η προσφεύγουσα προβάλλει «πρόδηλη» πλάνη περί το δίκαιο κατά την εφαρμογή της αρχής του συνετού ιδιώτη επενδυτή και κατά την ερμηνεία του άρθρου 107, παράγραφος 1, και του άρθρου 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, καθόσον κρίθηκε ότι το επίμαχο τιμολόγιο αποτελούσε «λογική συνέπεια» των εν λόγω παραμέτρων.
- 109 Με τον πέμπτο λόγο ακυρώσεως, η προσφεύγουσα προβάλλει, αφενός, «πρόδηλη» πλάνη περί το δίκαιο κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 ΣΛΕΕ σχετικά με την εκτίμηση ότι η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να προβεί σε σύνθετες οικονομικές εκτιμήσεις και, αφετέρου, «πρόδηλη» πλάνη περί το δίκαιο και πρόδηλη πλάνη εκτίμησης των πραγματικών περιστατικών, καθόσον η Επιτροπή παρέλειψε να εξετάσει τα στοιχεία που είναι καθοριστικά για τη διαπίστωση της ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης.
- 110 Με τον έκτο λόγο ακυρώσεως, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 107, παράγραφος 1, και το άρθρο 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, καθόσον υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτίμησης των πραγματικών περιστατικών όσον αφορά την εφαρμογή της αρχής του συνετού ιδιώτη επενδυτή της αγοράς (πρώτο σκέλος) και την εφαρμογή της εν λόγω αρχής (δεύτερο σκέλος).
- 111 Με τον έβδομο λόγο ακυρώσεως, η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, ότι παρέβη την υποχρέωση αιτιολόγησης και ότι υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτίμησης των πραγματικών περιστατικών, καθόσον δεν ερεύνησε περαιτέρω την πρώτη καταγγελία της βάσει του άρθρου 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, για τον λόγο ότι η καταγγελία αυτή είχε καταστεί, κατά την Επιτροπή, άνευ αντικειμένου κατόπιν της διαιτητικής απόφασης.
- 112 Όσον αφορά την έκταση του ελέγχου νομιμότητας τον οποίο καλείται να ασκήσει συναφώς το Γενικό Δικαστήριο, υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ και το άρθρο 4 του κανονισμού 2015/1589 καθιερώνουν ένα στάδιο προκαταρκτικής εξέτασης των κοινοποιηθέντων μέτρων ενίσχυσης. Μετά το πέρας αυτού του σταδίου, η Επιτροπή διαπιστώνει είτε ότι το εν λόγω μέτρο δεν συνιστά ενίσχυση είτε ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ. Στη δεύτερη περίπτωση, το εν λόγω μέτρο μπορεί να μη δημιουργεί αμφιβολίες όσον αφορά τη συμβατότητά του με την εσωτερική αγορά ή, αντιθέτως, να δημιουργεί (πρβλ. απόφαση της 24ης Μαΐου 2011, Επιτροπή κατά Kronofly και Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, σκέψη 43).
- 113 Όταν η Επιτροπή, κατά το πέρας του σταδίου της προκαταρκτικής εξέτασης, εκδίδει απόφαση με την οποία διαπιστώνει ότι ένα κρατικό μέτρο δεν συνιστά ενίσχυση ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά, αρνείται, σιωπηρώς, να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας. Η αρχή αυτή εφαρμόζεται τόσο στην περίπτωση που η απόφαση στηρίζεται στο ότι η Επιτροπή φρονεί ότι η ενίσχυση είναι συμβατή με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 2015/1589, και εκδίδει τη λεγόμενη «απόφαση για τη μη διατύπωση αντιρρήσεων», όσο και όταν η Επιτροπή είναι της άποψης, όπως εν προκειμένω, ότι το συγκεκριμένο μέτρο δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ και, συνεπώς, δεν συνιστά κρατική ενίσχυση βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 2, του ίδιου κανονισμού (πρβλ. αποφάσεις της

16ης Μαρτίου 2021, Επιτροπή κατά Πολωνίας, C-562/19 P, EU:C:2021:201, σκέψη 50 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 19ης Ιουνίου 2019, Ja zum Nürburgring κατά Επιτροπής, T-373/15, EU:T:2019:432, σκέψη 111 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 114 Αντιθέτως, κατά πάγια νομολογία, όταν η Επιτροπή, μετά από πρώτη εξέταση διεξαχθείσα στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, δεν μπορεί να κρίνει ούτε αν το μέτρο κρατικής ενίσχυσης δεν συνιστά «ενίσχυση» κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΕΚ ούτε ότι, αν χαρακτηριστεί ενίσχυση, συμβιβάζεται με τη Συνθήκη ΛΕΕ ή όταν η διαδικασία αυτή δεν της επέτρεψε να υπερβεί όλες τις σοβαρές δυσχέρειες που ανέκυψαν κατά την κρίση της συμβατότητας του εν λόγω μέτρου με την κοινή αγορά, τότε το όργανο αυτό οφείλει να κινηθεί την επίσημη διαδικασία έρευνας του άρθρου 108, παράγραφος 2, ΕΚ, χωρίς να διαθέτει προς τούτο διακριτική ευχέρεια. Η υποχρέωση αυτή αντιστοιχεί στην υποχρέωση που καθιερώνει το άρθρο 4, παράγραφος 4, του κανονισμού 2015/1589, δυνάμει του οποίου η Επιτροπή οφείλει να κινηθεί τη διαδικασία του άρθρου 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, όταν το επίμαχο μέτρο δημιουργεί αμφιβολίες κατά πόσον συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά (πρβλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2008, British Aggregates κατά Επιτροπής, C-487/06 P, EU:C:2008:757, σκέψεις 113 και 185 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, διάταξη της 25ης Ιουνίου 2019, Fred Olsen κατά Naviera Armas, C-319/18 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:542, σκέψη 30, και απόφαση της 20ής Ιουνίου 2019, a&o hostel and hotel Berlin κατά Επιτροπής, T-578/17, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2019:437, σκέψη 57).
- 115 Η έννοια των σοβαρών δυσχερειών συμπίπτει με την έννοια των αμφιβολιών (πρβλ. αποφάσεις της 12ης Φεβρουαρίου 2008, BUPA κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-289/03, EU:T:2008:29, σκέψη 328, και της 9ης Σεπτεμβρίου 2020, Kerkosand κατά Επιτροπής, T-745/17, EU:T:2020:400, σκέψη 106) και έχει αντικειμενικό χαρακτήρα. Η ύπαρξη τέτοιων δυσχερειών δεν πρέπει να αναζητηθεί μόνο στις συνθήκες λήψης της απόφασης της Επιτροπής κατόπιν της προκαταρκτικής εξέτασης, αλλά και στις εκτιμήσεις επί των οποίων στηρίχθηκε η Επιτροπή. Ως εκ τούτου, η νομιμότητα απόφασης περί μη διατύπωσης αντιρρήσεων, η οποία στηρίζεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 2015/1589, εξαρτάται από το αν η εκτίμηση των πληροφοριών και των στοιχείων που διέθετε ή μπορούσε να διαθέτει η Επιτροπή, κατά το προκαταρκτικό στάδιο εξέτασης του κοινοποιηθέντος μέτρου, θα έπρεπε αντικειμενικά να δημιουργήσει αμφιβολίες όσον αφορά τον συμβατό χαρακτήρα του μέτρου αυτού με την εσωτερική αγορά, δεδομένου ότι τέτοιες αμφιβολίες πρέπει να οδηγούν στην κίνηση επίσημης διαδικασίας έρευνας στην οποία μπορούν να μετάσχουν τα ενδιαφερόμενα μέρη που διαλαμβάνονται στο άρθρο 1, στοιχείο η', του ίδιου κανονισμού (πρβλ. αποφάσεις της 3ης Σεπτεμβρίου 2020, Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-817/18 P, EU:C:2020:637, σκέψεις 79 και 80 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 20ής Ιουνίου 2019, a&o hostel and hotel Berlin κατά Επιτροπής, T-578/17, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2019:437, σκέψη 58 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 116 Πράγματι, η νομολογία έχει επίσης διευκρινίσει συναφώς ότι η νομιμότητα μιας τέτοιας απόφασης έπρεπε να εκτιμάται αναλόγως των πληροφοριακών στοιχείων που μπορούσε να έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή όταν έλαβε τη σχετική απόφαση, εξυπακουόμενου ότι τα πληροφοριακά στοιχεία που «μπορούσε να έχει στη διάθεσή της» ήταν τα στοιχεία που ήταν κρίσιμα για την εκτίμηση στην οποία έπρεπε να προβεί και τα οποία θα μπορούσαν, κατόπιν αιτήματός της, να της προσκομισθούν κατά το προκαταρκτικό στάδιο εξέτασης (πρβλ. απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2017, Επιτροπή κατά Frucona Košice, C-300/16 P, EU:C:2017:706, σκέψεις 70 και 71).

- 117 Το βάρος της απόδειξης περί του ότι υφίστανται σοβαρές δυσχέρειες ή αμφιβολίες το φέρει ο προσφεύγων ο οποίος μπορεί να προσκομίσει αποδείξεις βάσει δέσμης συγκλινουσών ενδείξεων, μεταξύ άλλων, επικαλούμενος και αποδεικνύοντας τον ανεπαρκή ή ελλιπή χαρακτήρα της εξέτασης που διεξήγαγε η Επιτροπή κατά τη διαδικασία προκαταρκτικής έρευνας (πρβλ. αποφάσεις της 3ης Σεπτεμβρίου 2020, Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-817/18 P, EU:C:2020:637, σκέψη 82 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 20ής Ιουνίου 2019, a&o hostel and hotel Berlin κατά Επιτροπής, T-578/17, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2019:437, σκέψεις 59 και 60 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 118 Υπό το πρίσμα των εννοιών των αμφιβολιών ή των σοβαρών δυσκολιών κατά τη νομολογία που παρατίθεται στις σκέψεις 112 έως 116 ανωτέρω, είναι αναγκαίο να εξεταστούν από κοινού ο τρίτος, ο τέταρτος και ο πέμπτος λόγος ακυρώσεως, στο μέτρο που αποσκοπούν στην αμφισβήτηση της δεύτερης προσβαλλόμενης απόφασης για τον λόγο ότι δεν παρέσχε επαρκείς απαντήσεις στις καταγγελίες της προσφεύγουσας, μολονότι στις καταγγελίες αυτές προβαλλόταν ότι διαιτητική απόφαση, κατά το μέρος που είχε καθορίσει το επίμαχο τιμολόγιο, παρείχε πλεονέκτημα υπέρ της παρεμβαίνουσας μη ανταποκρινόμενο στις συνθήκες της αγοράς και για τον λόγο ότι, παρά ταύτα, απορρίφθηκε με την απόφαση αυτή το αίτημα κίνησης επίσημης διαδικασίας έρευνας.

β) Επί του τρίτου, του τέταρτου και του πέμπτου λόγου ακυρώσεως

1) Υπόμνηση των κύριων επιχειρημάτων των διαδίκων στο πλαίσιο του τρίτου λόγου ακυρώσεως

- 119 Προς στήριξη του τρίτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά ανεπαρκή και αντιφατική αιτιολογία, καθώς και παράβαση της υποχρέωσης εξέτασης των κρίσιμων πραγματικών και νομικών στοιχείων, η προσφεύγουσα υποστηρίζει, εν συνόψει, ότι, στο σημείο 48 της δεύτερης προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή ερμήνευσε εσφαλμένως το περιεχόμενο της δεύτερης καταγγελίας, η οποία δεν αφορούσε το ζήτημα αν η επιλογή της να υπαχθεί στη διαιτησία συνιστούσε κρατική ενίσχυση, αλλά το αν το επίμαχο τιμολόγιο που επιβλήθηκε με τη διαιτητική απόφαση συνιστούσε κρατική ενίσχυση. Επειδή, όμως, δεν εκτίθεται επαρκώς η αξιολόγηση των συναφών νομικών και πραγματικών στοιχείων και οι λόγοι για τη μεταβολή της θέσης της Επιτροπής σε σχέση με εκείνη που είχε υιοθετήσει στην απόφαση 2010/460/EK, της 19ης Νοεμβρίου 2009, σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις C 38/A/04 (πρώην NN 58/04) και C 36/B/06 (πρώην NN 38/06) που έθεσε σε εφαρμογή η Ιταλία υπέρ της Alcoa Trasformazioni [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό C(2009) 8112] (ΕΕ 2010, L 227, σ. 62, στο εξής: απόφαση Alcoa), η αιτιολογία της δεύτερης προσβαλλόμενης απόφασης ήταν ανεπαρκής και αντιφατική. Κατά την προσφεύγουσα, η Επιτροπή, καθόσον παρέλειψε να αξιολογήσει επί της ουσίας τον τρόπο υπολογισμού και το ύψος του επίμαχου τιμολογίου και περιορίστηκε στο συμπέρασμα ότι η προσφεύγουσα ενήργησε όπως θα είχε ενεργήσει ένας συνετός ιδιώτης επενδυτής, λαμβανομένων υπόψη των παραμέτρων που την οδήγησαν να υπαχθεί σε διαιτησία, απέκλινε ουσιωδώς από την προσέγγιση που ακολούθησε στην αιτιολογική σκέψη 154 της απόφασης Alcoa, χωρίς ωστόσο να αιτιολογήσει ειδικώς την αλλαγή της θέσης της αυτής.
- 120 Κατά την προσφεύγουσα, το σημείο 43 της δεύτερης προσβαλλόμενης απόφασης αναφέρει εσφαλμένως ότι το συνυποσχετικό διαιτησίας βάσει του οποίου το διαιτητικό δικαστήριο έπρεπε να «επικαιροποιήσει» και να «προσαρμόσει» το σχέδιο σύμβασης προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας και να καταλήξει έτσι στους εφαρμοστέους όρους τιμολόγησης όριζε «σαφείς και αντικειμενικές παραμέτρους», πλην όμως μια επαρκής αιτιολόγηση θα προϋπέθετε προσεκτική αξιολόγηση των παραμέτρων αυτών. Επισημαίνει ότι το σημείο 42 της εν λόγω απόφασης

αναφέρεται απλώς στις «βασικές αρχές τιμολόγησης ηλεκτρικής ενέργειας των πελατών υψηλής τάσης» και στο γεγονός ότι, σύμφωνα με το συνυποσχητικό διαιτησίας, με την απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου έπρεπε να διασφαλίζεται ότι οι όροι τιμολόγησης όχι μόνο θα ανταποκρίνονταν στα χαρακτηριστικά κατανάλωσης της παρεμβαίνουσας, αλλά και θα κάλυπταν «τουλάχιστον» το κόστος της προσφεύγουσας. Αμφισβητεί τον «σαφή και αντικειμενικό» χαρακτήρα των παραμέτρων αυτών, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της ανάγκης καθορισμού των όρων τιμολόγησης μέσω αριθμητικού υπολογισμού καθώς και της ασαφούς έκφρασης «τουλάχιστον». Ακόμη και αν υποθεθεί ότι η ερμηνεία των εν λόγω κριτηρίων δεν είναι διφορούμενη, το πώς θα συνδυαστούν μεταξύ τους παραμένει εντελώς ασαφές και υποκειμενικό. Επιπλέον, η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι, στο συνυποσχητικό διαιτησίας, η ίδια και η παρεμβαίνουσα διατύπωσαν ρητώς τη διαφωνία τους ως προς το ζήτημα αν το διαιτητικό δικαστήριο θα έπρεπε να λάβει υπόψη την απόφαση 8/2010 και αν θα έπρεπε να «επικαιροποιήσει», να «προσαρμόσει» ή να «διαμορφώσει» τους όρους τιμολόγησης για την περίοδο μετά ή πριν τις 6 Ιουνίου 2011. Επομένως, το διαιτητικό δικαστήριο όχι μόνο δεν διέθετε «σαφείς και αντικειμενικές παραμέτρους», αλλά στηρίχθηκε σε κείμενα ως προς τα οποία υπάρχει μεγάλη αβεβαιότητα και περιθώριο ερμηνείας. Η Επιτροπή όμως παρέλειψε να προβεί σε προσεκτική εξέταση των παραμέτρων αυτών και να αιτιολογήσει επαρκώς την ανάλυσή της κατά την οποία οι παράμετροι αυτές ήταν πράγματι «σαφείς και αντικειμενικές». Κατά μείζονα λόγο, είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένος ο ισχυρισμός ότι τα εν λόγω «αντικειμενικά κριτήρια [...] περιορίζουν τη διακριτική ευχέρεια των διαιτητών» (σημεία 39 και 42 της δεύτερης προσβαλλόμενης απόφασης). Κατά την προσφεύγουσα, η Επιτροπή δεν διευκρινίζει ούτε αν ο «περιορισμός» αυτός προέκυψε ως αυτόματη συνέπεια των εν λόγω παραμέτρων, ούτε αν αυτές απέκλειαν την ύπαρξη διακριτικής ευχέρειας του διαιτητικού δικαστηρίου, ούτε ως προς τι περιοριζόταν η ευχέρεια αυτή.

121 Κατά την προσφεύγουσα, είναι παντελώς ανατιμολογήτη η διαπίστωση που εκτίθεται στο σημείο 45 της δεύτερης προσβαλλόμενης απόφασης, κατά την οποία το επίμαχο τιμολόγιο αποτελούσε τη «λογική συνέπεια» των επίμαχων παραμέτρων. Επισημαίνει ότι η διαπίστωση αυτή βρίσκεται σε αντίφαση προς την κρίση ότι, υπαγόμενη στη διαιτησία, η προσφεύγουσα λειτούργησε ως συντετός ιδιώτης επενδυτής. Θεωρεί ότι είναι αδύνατο να χαρακτηριστεί συντη μία απόφαση υπαγωγής σε διαιτησία αν το αποτέλεσμα της είναι προδιαγεγραμμένα αρνητικό για εκείνον που έλαβε την απόφαση αυτή, όπως είναι, εν προκειμένω, ο καθορισμός τιμής που δεν καλύπτει το κόστος του. Επομένως, η δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση περιέχει καταφανή αντίφαση στην αιτιολογία της η οποία καθιστά έτι κρισιμότερη την υποχρέωση της Επιτροπής να εξετάσει επί της ουσίας το ζήτημα αν το επίμαχο τιμολόγιο αποτελούσε κρατική ενίσχυση.

122 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την παρεμβαίνουσα, αντιτείνει ότι η πλειονότητα των ισχυρισμών της προσφεύγουσας αποσκοπούν στην αμφισβήτηση του βασίμου της συλλογιστικής που εκτίθεται στη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση και είναι, ως εκ τούτου, αλυσιτελείς και απορριπτέοι. Κατά την Επιτροπή, η προσφεύγουσα ερμηνεύει εσφαλμένως την απόφαση Alcoa, στην οποία η Επιτροπή ουδόλως προέκρινε τη μέθοδο των «χρονικά σταθμισμένων μέσω τιμών» ως γενικώς εφαρμοστέα μέθοδο για την εύρεση της αγοραίας τιμής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας. Υποστηρίζει ότι, αν και δεν είχε τέτοια υποχρέωση, εναρμόνισε εντούτοις τη συλλογιστική που εκτίθεται στα σημεία 23 έως 49 της δεύτερης προσβαλλόμενης απόφασης με την απόφαση Alcoa. Η δε επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας με την οποία αμφισβητείται, μεταξύ άλλων, ο σαφής και αντικειμενικός χαρακτήρας των επίμαχων παραμέτρων δεν αφορά, κατά την Επιτροπή, έλλειψη αιτιολογίας, αλλά εκφράζει τη διαφωνία της προσφεύγουσας προς την αιτιολογία της δεύτερης προσβαλλόμενης απόφασης. Εν πάση περιπτώσει, η αιτιολογία της εν λόγω απόφασης παρείχε στην προσφεύγουσα τη δυνατότητα να αμφισβητήσει τη βασιμότητά της και στο Γενικό Δικαστήριο να ασκήσει τον έλεγχό του.

Ειδικότερα, στα σημεία 26 έως 38 της δεύτερης προσβαλλόμενης απόφασης, εκτίθενται εκτενώς οι λόγοι για τους οποίους η απόφαση της προσφεύγουσας να προσφύγει σε διαιτησία ήταν ορθολογική για έναν ιδιώτη επενδυτή.

2) Υπόμνηση των κύριων επιχειρημάτων των διαδίκων στο πλαίσιο του τέταρτου λόγου ακυρώσεως και του πρώτου και του δευτέρου σκέλους του πέμπτου λόγου ακυρώσεως

123 Με τον τέταρτο λόγο ακυρώσεως, η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή της αρχής του συνετού ιδιώτη επενδυτή, του άρθρου 107, παράγραφος 1, και του άρθρου 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, καθώς και σε πρόδηλη πλάνη εκτίμησης των πραγματικών περιστατικών, καθόσον κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το επίμαχο τιμολόγιο, όπως καθορίστηκε με τη διαιτητική απόφαση, αποτελούσε «λογική συνέπεια των ορθώς ορισθεισών παραμέτρων στο συνυποσχετικό διαιτησίας».

124 Η προσφεύγουσα διατείνεται, κατ' ουσίαν, ότι ούτε το σημείο 42 της δεύτερης προσβαλλόμενης απόφασης, ούτε το συνυποσχετικό διαιτησίας, ούτε οι αποφάσεις 692/2011 και 798/2011 της ΡΑΕ διευκρινίζουν «σαφείς και αντικειμενικές παραμέτρους» που περιορίζουν την εξουσία εκτίμησης των διαιτητών ή στοιχεία βάσει των οποίων μπορεί να προσδιοριστούν είτε τα χαρακτηριστικά της κατανάλωσης της παρεμβαίνουσας, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου υπολογισμού του κόστους προμήθειας που φέρει η προσφεύγουσα εξαιτίας των εν λόγω χαρακτηριστικών, είτε το κόστος της και τις ώρες υψηλής και χαμηλής χρέωσης, ούτε, ακόμη λιγότερο, περιέχουν οι αποφάσεις αυτές κάποιον υπολογισμό όλων των στοιχείων που συνθέτουν το πραγματικό πλήρες κόστος που φέρει η προσφεύγουσα στο πλαίσιο της εν λόγω προμήθειας, ώστε να δικαιολογούν το συμπέρασμα ότι το επίμαχο τιμολόγιο αποτελούσε τη «λογική συνέπεια» των ως άνω χαρακτηριστικών. Υποστηρίζει ειδικότερα ότι η Επιτροπή δεν εξηγεί τους λόγους για τους οποίους το τιμολόγιο αυτό μπορεί να προκύπτει από τις «βασικές αρχές τιμολόγησης», όταν η μέθοδος και τα στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό του βαίνουν πέραν του πλαισίου της απόφασης 692/2011, η οποία λαμβάνει υπόψη μόνον ένα εσφαλμένως υπολογισμένο κόστος για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από λιγνίτη και παραβλέπει το κόστος που συνεπάγεται η προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας από την υποχρεωτική χονδρεμπορική αγορά. Διευκρινίζει ότι υπέβαλε στην Επιτροπή τον υπολογισμό της τιμής που προκύπτει με βάση το πραγματικό κόστος της, ήτοι 72,42, 80,55 και 77,33 ευρώ/MWh για τα έτη 2011, 2012 και 2013, αντιστοίχως. Ομοίως, για τα ίδια έτη, οι υπολογισμοί που πραγματοποιήθηκαν είτε σύμφωνα με τη μέθοδο που ακολούθησε κατά πλειοψηφία το διαιτητικό δικαστήριο, ήτοι βάσει του κόστους λιγνιτικής παραγωγής (αντιστοίχως 62,06, 61,74 και 71,37 ευρώ/MWh), είτε σύμφωνα με τη μέθοδο της χρονικά σταθμισμένης μέσης τιμής που προκύπτει από την υποχρεωτική χονδρεμπορική αγορά (αντιστοίχως 69,10, 72,77 και 75,13 ευρώ/MWh), την οποία η προσφεύγουσα θεωρεί ως πλέον ενδεδειγμένη, θα οδηγούσαν σε τιμή σημαντικά υψηλότερη αν είχαν χρησιμοποιηθεί ορθές πληροφορίες σχετικά με το κόστος της.

125 Η προσφεύγουσα συνάγει εξ αυτού ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο και σε πρόδηλη πλάνη εκτίμησης και ότι, επομένως, όφειλε, λόγω σοβαρών δυσχερειών κατά την αξιολόγησή της, να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας βάσει του άρθρου 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ.

- 126 Στο πλαίσιο του πρώτου και του δεύτερου σκέλους του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, η προσφεύγουσα προσάπτει, εν συνόψει, στην Επιτροπή ότι δεν έλαβε υπόψη την αρχή του ιδιώτη επενδυτή, καθόσον έκρινε ότι δεν μπορούσε να υποκαταστήσει το διαιτητικό δικαστήριο και να προβεί σε σύνθετες οικονομικές εκτιμήσεις προκειμένου να εφαρμόσει την εν λόγω αρχή και να ελέγξει αν το επίμαχο τιμολόγιο ανταποκρινόταν στις συνήθεις συνθήκες της αγοράς.
- 127 Κατά την προσφεύγουσα, η Επιτροπή υπέπεσε σε «πρόδηλη» πλάνη περί το δίκαιο κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 ΣΛΕΕ, καθόσον έκρινε ότι δεν ήταν υποχρεωμένη να προβεί σε σύνθετες οικονομικές εκτιμήσεις προκειμένου να καθορίσει αν το επίμαχο τιμολόγιο συνεπαγόταν τη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης. Φρονεί ότι κακώς η Επιτροπή έκρινε ότι δεν ήταν υποχρεωμένη να εξακριβώσει αν το εν λόγω τιμολόγιο «συνάδει με τους όρους της αγοράς» και, ειδικότερα, αν κάλυπτε το κόστος της, και ότι, για τους σκοπούς της αξιολόγησης αυτής, δεν μπορούσε να υποκαταστήσει την κρίση του διαιτητικού δικαστηρίου.
- 128 Συγκεκριμένα, η Επιτροπή υπέπεσε σε «πρόδηλη» πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι δεν μπορούσε «να υποκα[ταστήσει] εκ των υστέρων», λειτουργώντας ως αναιρετικό δικαστήριο, την εκτίμηση του διαιτητικού δικαστηρίου όσον αφορά τον υπολογισμό του επίμαχου τιμολογίου. Με τη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση, αναγνώρισε το διαιτητικό δικαστήριο ως δικαιοδοτική αρχή, χωρίς ωστόσο να επαναλάβει την εσφαλμένη θέση της που περιέχεται στο επίδικο έγγραφο, ήτοι ότι η απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου δεν ήταν καταλογιστέα στο ελληνικό κράτος. Η εκτίμηση αυτή επιβεβαιώνεται ιδίως από το ότι το διαιτητικό δικαστήριο μόνιμης διαιτησίας της ΡΑΕ, βάσει του άρθρου 37 του νόμου 4001/2011, έπρεπε να θεωρείται δικαστήριο κράτους μέλους κατά την έννοια του άρθρου 267 ΣΛΕΕ. Το ως άνω σφάλμα καθίσταται έτι προφανέστερο εάν εξεταστεί σε σχέση με καθεμία από τις δύο άλλες εναλλακτικές επιλογές, δηλαδή την προσφυγή στα τακτικά δικαστήρια ή την προσπάθεια επίτευξης φιλικού συμβιβασμού. Η προσφεύγουσα φρονεί ότι σε καθεμία από τις εν λόγω περιπτώσεις η Επιτροπή δεν θα μπορούσε να περιοριστεί μόνο στην εξέταση του ζητήματος αν η προσφεύγουσα είχε ενεργήσει όπως ένας συνετός ιδιώτης επενδυτής επιλέγοντας μία από αυτές τις εναλλακτικές επιλογές, αλλά θα όφειλε να εξετάσει το αποτέλεσμα της διαδικασίας. Επομένως, εκτιμά ότι η Επιτροπή θα αντιμετώπιζε σοβαρές δυσχέρειες όσον αφορά επίσης το ζήτημα αν το επίμαχο τιμολόγιο κάλυπτε τουλάχιστον το κόστος της προσφεύγουσας και ήταν σύμφωνο με τους όρους της αγοράς.
- 129 Όσον αφορά τον τέταρτο λόγο ακυρώσεως, η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την παρεμβαίνουσα, αντιτείνει εν συνόψει ότι ορθώς είχε διαπιστώσει ότι το συνυποσχετικό διαιτησίας περιείχε σαφείς και αντικειμενικές παραμέτρους (σημεία 20 έως 22 και 42 της δεύτερης προσβαλλόμενης απόφασης). Αμφισβητεί ότι η αρχή του συνετού ιδιώτη επενδυτή θα μπορούσε να τηρηθεί μόνον αν οι παράμετροι του συνυποσχετικού διαιτησίας ήταν συγκεκριμενοποιημένοι με τέτοια λεπτομέρεια ώστε να προκύπτει αυτομάτως το κατάλληλο τιμολόγιο. Αν συνέβαινε κάτι τέτοιο, δεν θα υπήρχε κανένας λόγος η προσφεύγουσα και η παρεμβαίνουσα να προσφύγουν σε διαιτησία, αλλά θα μπορούσαν να συμφωνήσουν απευθείας το εν λόγω τιμολόγιο. Επιπλέον, είναι απολύτως λογικό και προβλέψιμο ότι τα ζητήματα που υποβάλλονται σε διαιτησία αποτελούν αντικείμενο διαφορετικών ερμηνειών. Επομένως, η δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση ορθώς κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, στο πλαίσιο του συνυποσχετικού διαιτησίας, η προσφεύγουσα είχε αποδεχθεί σαφείς και αντικειμενικές παραμέτρους για τον καθορισμό του εφαρμοστέου τιμολογίου με τον ίδιο τρόπο που θα έπραττε ένας ιδιώτης επενδυτής και ότι οι εν λόγω παράμετροι είχαν ως λογική συνέπεια τον καθορισμό του επίμαχου τιμολογίου με τη διαιτητική απόφαση. Επομένως, λαμβανομένης υπόψη της μακροχρόνιας αντιδικίας μεταξύ της προσφεύγουσας και της παρεμβαίνουσας, η οποία οδήγησε σε διαιτησία βάσει των ως άνω παραμέτρων, η Επιτροπή φρονεί ότι κλήθηκε να εκτιμήσει κατά

πόσον η προσφεύγουσα είχε ενεργήσει όπως ένας συνετός ιδιώτης επενδυτής, και μάλιστα ως ιδιώτης πωλητής ή πιστωτής (σημεία 34 και 36 έως 38 της δεύτερης προσβαλλόμενης απόφασης), για να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι δεν υφίσταται πλεονέκτημα υπέρ της παρεμβαίνουσας λόγω του ότι το επίμαχο τιμολόγιο ήταν σύμφωνο με τους συνήθεις όρους της αγοράς.

130 Η προσφεύγουσα αρκέστηκε να ζητήσει από την Επιτροπή να επαναυπολογίσει το επίμαχο τιμολόγιο με βάση στοιχεία και μεθόδους που η ίδια θεωρεί ορθά, πράγμα που θα καθιστούσε άνευ αντικειμένου την αρχή του ιδιώτη επενδυτή. Δεδομένου όμως ότι η προσφεύγουσα συμφώνησε οικειοθελώς να υπαχθεί σε διαιτησία, όπως θα έπραττε ένας ιδιώτης επενδυτής, και συνήψε το συνυποσχητικό διαιτησίας με τις επίμαχες παραμέτρους, η έκβαση της εν λόγω διαιτησίας, ήτοι το επίμαχο τιμολόγιο, δεν μπορεί παρά να είναι σύμφωνη με τους όρους της αγοράς, ως λογική συνέπεια των παραμέτρων του συνυποσχητικού διαιτησίας. Στην πραγματικότητα, η προσφεύγουσα δεν ζητεί να εφαρμοστεί το δίκαιο των κρατικών ενισχύσεων, αλλά να επανεκδικασθεί η υπόθεση που ήχθη ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου, ακόμη και αν ηττήθηκε με τον ίδιο τρόπο που θα μπορούσε να είχε ηττηθεί και ένας ιδιώτης επενδυτής στη θέση της. Επομένως, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι εφάρμοσε ορθώς την αρχή του συνετού ιδιώτη επενδυτή και τα άρθρα 107, παράγραφος 1, και 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, εκτιμώντας ότι η έκβαση της διαιτησίας, και συνεπώς το επίμαχο τιμολόγιο, ήταν σύμφωνη με τους όρους της αγοράς ως λογική συνέπεια των σαφών και αντικειμενικών παραμέτρων του συνυποσχητικού διαιτησίας.

131 Η παρεμβαίνουσα εκθέτει, εν συνόψει, ότι το συνυποσχητικό διαιτησίας είναι προϊόν της ελεύθερης βούλησης της προσφεύγουσας, κατόπιν πολύμηνων διαπραγματεύσεων με την ίδια, και εγκρίθηκε από τη νομική υπηρεσία, το διοικητικό συμβούλιο και τη γενική συνέλευση της προσφεύγουσας, ως εκ τούτου δε, οι αιτιάσεις της είναι καταχρηστικές και αντίθετες προς τη γενική αρχή του δικαίου κατά την οποία ουδείς μπορεί να αντλήσει επιχείρημα υπέρ αυτού από τη δική του παράλειψη ή παρανομία (*nemo auditur propriam turpitudinem allegans*). Επισημαίνει ότι το εν λόγω συνυποσχητικό διαιτησίας περιέχει σαφείς και αντικειμενικές παραμέτρους οι οποίες οριοθετούν εύλογα τόσο την έκταση της εξουσίας του διαιτητικού δικαστηρίου όσο και τους άξονες επί των οποίων πρέπει να βασιστεί η απόφασή του και παραπέμπει στην απόφαση 692/2011 της ΡΑΕ, η οποία προσδιορίζει πλήρως, εξαντλητικώς και δεσμευτικώς τις βασικές αρχές όσον αφορά την τιμολόγηση της ηλεκτρικής ενέργειας, χωρίς η προσφεύγουσα να έχει ασκήσει προσφυγή κατ' αυτής ενώπιον των ελληνικών δικαστηρίων. Υποστηρίζει ότι το περιεχόμενο της εν λόγω απόφασης εγκρίθηκε από την Επιτροπή και από την Ελληνική Δημοκρατία ως βάση για τη διαμόρφωση των τιμολογίων με όρους απελευθερωμένης αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και ενσωματώθηκε στον κώδικα προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας βάσει του οποίου η προσφεύγουσα δεσμεύτηκε ενώπιον της ΕΕΑ να διαπραγματευθεί με την παρεμβαίνουσα. Επιπλέον, κατά την παρεμβαίνουσα, η απόφαση 798/2011 της ΡΑΕ αποτελεί *ad hoc* απόφαση επί του σχεδίου σύμβασης προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ της προσφεύγουσας και της ίδιας, η οποία περιλαμβάνει λεπτομερείς οδηγίες σχετικά με τους επιτρεπόμενους όρους σε μια τέτοια σύμβαση. Τέλος, υπογραμμίζει ότι, σύμφωνα με την απόφαση 692/2011, η προσφεύγουσα και η ίδια συμφώνησαν ότι οι όροι προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας όφειλαν να ανταποκρίνονται στα χαρακτηριστικά της κατανάλωσής της και να καλύπτουν τουλάχιστον το κόστος της προσφεύγουσας. Συνάγει εξ αυτού ότι το συνυποσχητικό διαιτησίας ήταν αρκούτως σαφές και αντικειμενικό ώστε να καθορίζει δεσμευτικές παραμέτρους για τον προσδιορισμό ευλόγου τιμήματος και όρων παροχής, τις οποίες θα απαιτούσε οποιοσδήποτε συνετός επιχειρηματίας, υπό την ιδιότητα του πωλητή ή αγοραστή ηλεκτρικής ενέργειας, προκειμένου να εξασφαλίσει τη δίκαιη κρίση του διαιτητικού δικαστηρίου. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι το επίμαχο τιμολόγιο ήταν κάτω του κόστους της,

- καθόσον δεν υπέβαλε τα στοιχεία του κόστους της ούτε ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου ούτε στο πλαίσιο των καταγγελιών της ή κατά τη διάρκεια της δίκης. Εν πάση περιπτώσει, το επίμαχο τιμολόγιο ήταν μεν χαμηλότερο από αυτό που αιτήθηκε η προσφεύγουσα, αλλά και υψηλότερο από αυτό που αιτήθηκε η παρεμβαίνουσα και, επομένως, και οι δύο αντίδικοι ηττήθηκαν εξίσου. Τούτο επιρρωννύεται από το γεγονός ότι, στο πλαίσιο της σύμβασης προμήθειας που υπογράφηκε για την περίοδο από 1ης Ιουλίου 2016 και εντεύθεν, η προσφεύγουσα δέχθηκε ακόμη χαμηλότερο τιμολόγιο από εκείνο το οποίο όρισε η διαιτητική απόφαση, ήτοι 32 ευρώ/MWh.
- 132 Όσον αφορά το πρώτο και το δεύτερο σκέλος του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, η Επιτροπή υποστηρίζει, εν συνόψει, ότι ουδέποτε έκρινε, στη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση, ότι δεν όφειλε να προβεί σε σύνθετες οικονομικές εκτιμήσεις.
- 133 Κατά την Επιτροπή, ο κανόνας βάσει του οποίου η Επιτροπή όφειλε να εκτιμήσει την ύπαρξη οικονομικού πλεονεκτήματος ήταν η αρχή του συνετού ιδιώτη επενδυτή. Εφόσον η προσφεύγουσα είχε συμφωνήσει να υπαχθεί σε διαιτησία με τον ίδιο τρόπο που θα συμφωνούσε και ένας ιδιώτης επενδυτής υπό τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υπόθεσης, δεν υφίσταται πλεονέκτημα υπέρ της παρεμβαίνουσας. Σε μια τέτοια περίπτωση, το αποτέλεσμα της διαιτησίας, ήτοι το επίμαχο τιμολόγιο, θα ήταν το ίδιο για την παρεμβαίνουσα, ακόμη και αν στη θέση της προσφεύγουσας είχε δράσει ένας ιδιώτης επενδυτής, και θα είχε κατ' ανάγκην επιτευχθεί υπό τις συνθήκες συνθήκες της αγοράς. Λαμβανομένης υπόψη της επιχειρηματολογίας της που εκτίθεται στη σκέψη 130 ανωτέρω, η Επιτροπή εκτιμά ότι ορθώς έκρινε, αφενός, στο σημείο 44 της δεύτερης προσβαλλόμενης απόφασης, ότι δεν ήταν απαραίτητο να διαπιστώσει αν το επίμαχο τιμολόγιο ήταν σύμφωνο προς τους όρους της αγοράς, προκειμένου να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η παρεμβαίνουσα δεν είχε αποκομίσει οικονομικό πλεονέκτημα και, αφετέρου, στο σημείο 45 της εν λόγω απόφασης, ότι δεν χρειαζόταν να υπεισέλθει σε κάθε λεπτομέρεια του υπολογισμού του εν λόγω τιμολογίου. Κατά την Επιτροπή, το αν η προσφεύγουσα έδρασε ως ιδιώτης επενδυτής έναντι της παρεμβαίνουσας δεν έχει καμία σχέση με το αν το διαιτητικό δικαστήριο καθόρισε το επίμαχο τιμολόγιο με βάση στοιχεία και μεθόδους που η προσφεύγουσα θεωρεί ορθά, καθότι η προσφεύγουσα μπορεί να διαφωνεί με τη διαιτητική απόφαση, όπως θα έπραττε και ένας ηττημένος ιδιώτης επενδυτής. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει κατ' αντιφατικό τρόπο ότι της «επιβλήθηκε» τιμολόγιο με την εν λόγω διαιτητική απόφαση, μολονότι η ίδια, ως ιδιώτης αντισυμβαλλόμενος, οικειοθελώς υπέγραψε το συνυποσχετικό διαιτησίας, το οποίο αποτελεί το θεμέλιο της ως άνω απόφασης.
- 134 Η Επιτροπή φρονεί ότι, για να εφαρμοστεί η αρχή του ιδιώτη επενδυτή, δεν ήταν προαπαιτούμενο να είχε αποφασίσει η προσφεύγουσα να υπαγάγει τη διαφορά σε διαιτησία βάσει προηγούμενης επιχειρηματικής μελέτης που θα συνέκρινε το συνακόλουθο οικονομικό όφελος με εκείνο που συνδέεται με εναλλακτικές διαθέσιμες δυνατότητες επίλυσης της διαφοράς. Πολλές επιχειρηματικές αποφάσεις βασίζονται κυρίως σε ποιοτικές εκτιμήσεις, όπως, εν προκειμένω, η ανάγκη ταχείας επίλυσης της διαφοράς, και όχι στις ποσοτικές εκτιμήσεις μιας οικονομικής μελέτης για τη μελλοντική κερδοφορία μιας επιχείρησης σε περίπτωση εισφοράς κεφαλαίου. Η αρχή του ιδιώτη επενδυτή απαιτεί τέτοια προηγούμενη οικονομική μελέτη μόνο για συναλλαγές και ενέργειες για την πραγματοποίηση των οποίων και οι συνετοί ιδιώτες επενδυτές απαιτούν κατά κανόνα μια τέτοια μελέτη, πράγμα που δεν ισχύει στην περίπτωση της υπαγωγής μιας διαφοράς σε διαιτησία, όπως εν προκειμένω.
- 135 Η Επιτροπή φρονεί ότι, επειδή πληρούνταν η αρχή του ιδιώτη επενδυτή, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει πλεονέκτημα υπέρ της παρεμβαίνουσας, δεν είχε κανέναν λόγο να υποκαταστήσει εκ των υστέρων το διαιτητικό δικαστήριο. Αντιθέτως, εκτιμά ότι, σε περίπτωση που απόφαση

διαιτητικού δικαστηρίου ή απόφαση τακτικού δικαστηρίου κράτους μέλους συνεπάγεται τη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης, η Επιτροπή έχει αρμοδιότητα να εκδώσει αρνητική απόφαση υπερέχουσα της εν λόγω απόφασης. Επιπλέον, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας περί του εάν το διαιτητικό δικαστήριο είναι δικαιοδοτική αρχή και εάν η διαιτητική απόφαση είναι καταλογιστέα στο ελληνικό κράτος είναι αλυσιτελής, καθότι η δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση στηρίχθηκε μόνο στην απουσία πλεονεκτήματος. Εν πάση περιπτώσει, το ζήτημα αν διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να θεωρηθεί δικαστήριο κράτους μέλους κατά την έννοια του άρθρου 267 ΣΛΕΕ δεν έχει καμία σχέση με την ύπαρξη πλεονεκτήματος.

136 Κατά την Επιτροπή, οι αιτιάσεις με τις οποίες της προσάπτεται ότι παρέλειψε να εξετάσει το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, την οργάνωση και τη λειτουργία της αγοράς, τη σημασία των καταναλωτικών χαρακτηριστικών της παρεμβαίνουσας, τα στοιχεία του κόστους της ΔΕΗ και τη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για τον καθορισμό του κόστους της, καθώς και η αιτίαση με την οποία προσάπτεται στο διαιτητικό δικαστήριο ότι υπολόγισε εσφαλμένως το επίμαχο τιμολόγιο, βάλλουν αποκλειστικά κατά της διαιτητικής απόφασης, χωρίς όμως να καταδεικνύουν ότι η προσφεύγουσα δεν έδρασε ως ιδιώτης επενδυτής. Ωστόσο, η δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση βασίζεται στην εφαρμογή της αρχής του ιδιώτη επενδυτή για τη διαπίστωση της απουσίας πλεονεκτήματος. Εν πάση περιπτώσει, από την εν λόγω απόφαση προκύπτει ότι εξετάστηκαν τα στοιχεία που ήταν κρίσιμα προς τούτο, καθόσον ελήφθησαν υπόψη, ενδεικτικώς, πρώτον, το κανονιστικό πλαίσιο της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα (σημεία 18, 20, 21, 29, 33, 40 και 41 και υποσημειώσεις 5, 6 και 13 έως 18), δεύτερον, τα καταναλωτικά χαρακτηριστικά της παρεμβαίνουσας (σημείο 31 και υποσημείωση 3), τρίτον, τα χαρακτηριστικά της προσφεύγουσας ως παραγωγού και προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας (σημείο 30 και υποσημείωση 7) και, τέταρτον, οι γενικότερες συνθήκες της αντιδικίας μεταξύ προσφεύγουσας και παρεμβαίνουσας (ενότητες 2.1 και 2.2 και σημεία 34 έως 38 και 42). Πλην όμως, η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε την εκτίμηση των ανωτέρω παραμέτρων στο πλαίσιο της εφαρμογής της αρχής του ιδιώτη επενδυτή, αλλά μόνον το επίμαχο τιμολόγιο. Η Επιτροπή συνάγει εξ αυτού ότι εξέτασε την έκβαση της διαιτησίας υπό το πρίσμα του συνόλου των περιστάσεων της παρούσας υπόθεσης.

137 Η παρεμβαίνουσα βάλλει κατά της απόπειρας της προσφεύγουσας να μετατρέψει την Επιτροπή και το Γενικό Δικαστήριο σε δικαιοδοτικά όργανα ελέγχου της διαιτητικής απόφασης. Η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι η συμπεριφορά της απείχε από εκείνη ενός ιδιώτη επενδυτή τόσο κατά την παραπομπή της διαφοράς σε διαιτησία βάσει των όρων του συνυποσχετικού όσο και κατά τη διάρκεια της διαιτητικής διαδικασίας. Επιπλέον, η εν λόγω διαιτητική απόφαση καθόρισε τιμή πολύ υψηλότερη από εκείνη που εκτιμούσε η παρεμβαίνουσα ως δίκαιη και ορθή. Πλην όμως, δεδομένου ότι στο ελληνικό νομικό σύστημα οι διαιτητικές αποφάσεις θεωρούνται ισοδύναμες με τις δικαστικές αποφάσεις και είναι εκτελεστές, η παρεμβαίνουσα επέλεξε να μη στραφεί κατά της διαιτητικής απόφασης ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων.

3) Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

ι) Υπόμνηση των κρίσιμων εκτιμήσεων που εκτίθενται στη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση

138 Όσον αφορά τον δικαστικό έλεγχο της εφαρμογής της αρχής του ιδιώτη επιχειρηματία (βλ. απόφαση της 6ης Μαρτίου 2018, Επιτροπή κατά FIH Holding και FIH Erhvervsbank, C-579/16 P, EU:C:2018:159, σκέψη 45 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία) και την ύπαρξη πλεονεκτήματος, που αποτελούν το αντικείμενο του τρίτου, του τέταρτου και του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, από τις σκέψεις 37 έως 48 της δεύτερης προσβαλλόμενης απόφασης προκύπτει ότι η

- Επιτροπή έκρινε ότι, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της διαφοράς μεταξύ της προσφεύγουσας και της παρεμβαίνουσας, της μακράς της διάρκειας και του ότι δεν ήταν πιθανό για την προσφεύγουσα να δικαιωθεί ενώπιον των τακτικών δικαστηρίων σε εύλογο χρονικό διάστημα, ένας συνετός ιδιώτης επενδυτής της αγοράς θα συμφωνούσε, στην περίπτωση της ΔΕΗ, να παραπέμψει τη διαφορά σε διαιτησία, προκειμένου να επιτύχει την ανάκτηση, μέρους τουλάχιστον, της εκκρεμούς οφειλής και θα δεχόταν τον καθορισμό του εφαρμοστέου τιμολογίου από διαιτητικό δικαστήριο αποτελούμενο από ειδικούς του τομέα, των οποίων η διακριτική ευχέρεια θα περιοριζόταν από παραμέτρους ανάλογες με εκείνες του συνυποσχετικού διαιτησίας (σημεία 37 έως 39 της εν λόγω απόφασης).
- 139 Συναφώς, η Επιτροπή υπογράμμισε την εμπειρογνωσία και την ανεξαρτησία των ειδικών (σημεία 40 και 41 της δεύτερης προσβαλλόμενης απόφασης), καθώς και τις προκαθορισμένες σαφείς και αντικειμενικές παραμέτρους που διέπουν τον καθορισμό του επίμαχου τιμολογίου και περιορίζουν την εξουσία εκτίμησης των διαιτητών, ήτοι, αφενός, τις αρχές τιμολόγησης που εφαρμόζονται για τους πελάτες υψηλής τάσης στην ελληνική αγορά ενέργειας, στις οποίες θα στηριζόταν επίσης η ΡΑΕ αν έπρεπε να λάβει ρυθμιστικά μέτρα σχετικά με τους όρους τιμολόγησης της προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας, και, αφετέρου, την ανάγκη να ληφθούν υπόψη τα χαρακτηριστικά κατανάλωσης της παρεμβαίνουσας και η διάρθρωση του κόστους της προσφεύγουσας (σημείο 42 της εν λόγω απόφασης).
- 140 Η Επιτροπή εξ αυτού συνήγαγε, εν συνόψει, το συμπέρασμα ότι ένας συνετός ιδιώτης επενδυτής ευρισκόμενος στην κατάσταση της προσφεύγουσας θα προχωρούσε σε συνυποσχετικό διαιτησίας παρόμοιο με το υπογραφέν και, επομένως, τα κριτήρια του εν λόγω συνυποσχετικού θα ήταν σύμφωνα με τους όρους της αγοράς και δεν θα μπορούσαν να έχουν ως αποτέλεσμα τη χορήγηση πλεονεκτήματος στην παρεμβαίνουσα (σκέψη 43 της δεύτερης προσβαλλόμενης απόφασης).
- 141 Στα σημεία 44 έως 48 της δεύτερης προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι, υπό τις περιστάσεις εκείνες, δεν ήταν αναγκαίο να καθοριστεί αν το συγκεκριμένο επίπεδο του επίμαχου τιμολογίου που προέκυψε από τη διαιτητική απόφαση ήταν σύμφωνο με τους όρους της αγοράς. Ειδικότερα, το αποτέλεσμα της διαιτησίας είναι σύμφωνο προς την αρχή του ιδιώτη επενδυτή εφόσον οι παράμετροι που έχουν συμφωνηθεί για τον καθορισμό του τιμολογίου καθορίστηκαν βάσει αντικειμενικών κριτηρίων της αγοράς και, επομένως, ένας τέτοιος επενδυτής θα συμφωνούσε να παραπέμψει τη διαφορά σε διαιτησία υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υπόθεσης. Ομοίως, δεν είναι αναγκαία ούτε η εκτέλεση σύνθετων οικονομικών εκτιμήσεων σχετικά με τον ακριβή υπολογισμό του επίμαχου τιμολογίου, καθ' υποκατάσταση του διαιτητικού δικαστηρίου, δεδομένου ότι το τιμολόγιο είναι σύμφωνο με τους όρους της αγοράς ως λογική συνέπεια του ορθού καθορισμού των παραμέτρων στο συνυποσχετικό διαιτησίας. Συναφώς, η Επιτροπή υπενθύμισε ότι η προσφεύγουσα υπέγραψε το ως άνω συνυποσχετικό χωρίς να αμφισβητήσει τις εν λόγω παραμέτρους ως αντίθετες προς τους όρους της αγοράς. Επιπλέον, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ένας συνετός ιδιώτης επενδυτής δεν θα μπορούσε να επηρεάσει την έκβαση διαιτητικής διαδικασίας διεξαχθείσας βάσει τέτοιων παραμέτρων, πέραν της δυνατότητας προσβολής της διαιτητικής απόφασης ενώπιον τακτικού δικαστηρίου. Εξάλλου, το επίμαχο τιμολόγιο ήταν πάντοτε υψηλότερο από τον μέσο όρο των τιμολογίων ηλεκτρικής ενέργειας που ίσχυαν για τις μεταλλουργικές επιχειρήσεις στην Ευρώπη το 2013.
- 142 Υπό το πρίσμα του τρίτου και του τέταρτου λόγου ακυρώσεως, καθώς και του πρώτου και του δεύτερου σκέλους του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, πρέπει να εξεταστεί αν η Επιτροπή μπορούσε βασίμως, αφενός, να περιορίσει την εφαρμογή της αρχής του ιδιώτη επιχειρηματία στην απόφαση της προσφεύγουσας να υπαχθεί σε διαιτησία με την υπογραφή του συνυποσχετικού διαιτησίας

και, αφετέρου, να μην ελέγξει κατά πόσον η διαιτητική απόφαση, με τον καθορισμό του επίμαχου τιμολογίου, παρείχε στην παρεμβαίνουσα πλεονέκτημα αναντίστοιχο προς τους συνήθεις όρους της αγοράς, χωρίς μάλιστα η Επιτροπή να διατηρεί αμφιβολίες ή να αντιμετωπίζει δυσχέρειες κατά την αξιολόγηση της ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης υπό την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ. Προς τούτο, πρέπει προηγουμένως να υπομνησθεί ο τρόπος με τον οποίο κατανέμονται συναφώς οι αρμοδιότητες και οι υποχρεώσεις μεταξύ της Επιτροπής και των εθνικών δικαστηρίων, λαμβανομένης υπόψη της ενδεχόμενης ανάγκης εξομοίωσης διαιτητικού δικαστηρίου με εθνικό δικαστήριο.

ii) Επί της κατανομής αρμοδιοτήτων και υποχρεώσεων μεταξύ της Επιτροπής και των εθνικών δικαστηρίων

143 Η εφαρμογή του συστήματος ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων εναπόκειται, αφενός, στην Επιτροπή και, αφετέρου, στα εθνικά δικαστήρια, που επιτελούν αυτοτελείς αλλά αλληλοσυμπληρούμενους ρόλους. Τα εθνικά δικαστήρια, μολονότι δεν είναι αρμόδια να αποφαινούνται επί του αν μια κρατική ενίσχυση είναι συμβατή με την εσωτερική αγορά, δεδομένου ότι ο έλεγχος αυτός εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Επιτροπής, μεριμνούν εντούτοις για τη διασφάλιση, μέχρι την τελική απόφαση της Επιτροπής, των δικαιωμάτων των πολιτών σε περίπτωση παράβασης της προβλεπόμενης στο άρθρο 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ υποχρέωσης προηγούμενης κοινοποίησης των κρατικών ενισχύσεων στην Επιτροπή. Στο πλαίσιο αυτό, τα εθνικά δικαστήρια μπορούν να επιλαμβάνονται διαφορών στο πλαίσιο των οποίων υποχρεούνται να ερμηνεύσουν και να εφαρμόσουν την έννοια της «κρατικής ενίσχυσης» του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, προκειμένου ιδίως να κρίνουν αν ένα κρατικό μέτρο που ελήφθη χωρίς να τηρηθεί η διαδικασία προηγούμενου ελέγχου του άρθρου 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ έπρεπε να είχε υποβληθεί στη διαδικασία αυτή (πρβλ. αποφάσεις της 15ης Σεπτεμβρίου 2016, PGE, C-574/14, EU:C:2016:686, σκέψεις 30 έως 32, της 26ης Οκτωβρίου 2016, ΔΕΗ και Επιτροπή κατά Αλουμίνιον της Ελλάδος, C-590/14 P, EU:C:2016:797, σκέψεις 95 έως 98 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 23ης Ιανουαρίου 2019, Fallimento Traghetti del Mediterraneo, C-387/17, EU:C:2019:51, σκέψεις 54 και 55 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

144 Αν τα εθνικά δικαστήρια διαπιστώσουν ότι το επίμαχο μέτρο έπρεπε πράγματι να κοινοποιηθεί προηγουμένως στην Επιτροπή, οφείλουν να εξακριβώσουν αν το οικείο κράτος μέλος συμμορφώθηκε με την υποχρέωση αυτή και, σε αντίθετη περίπτωση, να κηρύξουν το μέτρο αυτό παράνομο. Συγκεκριμένα, τα εν λόγω δικαστήρια είναι υποχρεωμένα να διασφαλίζουν την επέλευση, κατά το εσωτερικό δίκαιο, όλων των εννόμων συνεπειών της παράβασης του άρθρου 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, όσον αφορά τόσο το κύρος των πράξεων που συνεπάγονται εκτέλεση των μέτρων ενίσχυσης όσο και την ανάκτηση των χρηματοοικονομικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν κατά παράβαση της διάταξης αυτής (πρβλ. απόφαση της 26ης Οκτωβρίου 2016, ΔΕΗ και Επιτροπή κατά Αλουμίνιον της Ελλάδος, C-590/14 P, EU:C:2016:797, σκέψεις 99 και 100 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

145 Επιπλέον, η εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού της Ένωσης θεμελιώνεται στην υποχρέωση καλόπιστης συνεργασίας μεταξύ, αφενός, των εθνικών δικαστηρίων και, αφετέρου, της Επιτροπής και των δικαιοδοτικών οργάνων της Ένωσης, στο πλαίσιο της οποίας έκαστο ενεργεί σύμφωνα με την αποστολή που του έχει ανατεθεί από τη Συνθήκη ΛΕΕ. Στο πλαίσιο της συνεργασίας αυτής, τα εθνικά δικαστήρια πρέπει να διατάσσουν όλα τα γενικά ή ειδικά μέτρα που είναι κατάλληλα για να διασφαλιστεί η εκτέλεση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης και να απέχουν από τη λήψη μέτρων ικανών να θέσουν σε κίνδυνο την επίτευξη των σκοπών της Συνθήκης, όπως προκύπτει από το άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ. Ως εκ

- τούτου, τα εθνικά δικαστήρια πρέπει, ειδικότερα, να απέχουν από την έκδοση αποφάσεων που αντιστρατεύονται απόφαση της Επιτροπής (πρβλ. αποφάσεις της 15ης Σεπτεμβρίου 2016, PGE, C-574/14, EU:C:2016:686, σκέψη 33, και της 26ης Οκτωβρίου 2016, ΔΕΗ και Επιτροπή κατά Αλουμίνιον της Ελλάδος, C-590/14 P, EU:C:2016:797, σκέψη 105 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 146 Επομένως, βάσει του άμεσου αποτελέσματος του άρθρου 108, παράγραφος 3, τρίτη περίοδος, ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με την κατά το άρθρο 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ έννοια της ενίσχυσης, τα εθνικά δικαστήρια διαδραματίζουν, από κοινού με την Επιτροπή, η οποία ενεργεί υπό τον έλεγχο του δικαστή της Ένωσης, συμπληρωματικό ρόλο για την αποτελεσματική εφαρμογή του δικαίου των κρατικών ενισχύσεων, διασφαλίζοντας, μεταξύ άλλων, την τήρησή του από τις εθνικές αρχές.
- 147 Αντιστρόφως, τα εθνικά δικαστήρια ενδέχεται να παραβαίνουν τις υποχρεώσεις που υπέχουν από το άρθρο 107, παράγραφος 1, και το άρθρο 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ και, κατ' αυτόν τον τρόπο, να καθιστούν δυνατή ή να διαιωνίζουν τη χορήγηση παράνομης ενίσχυσης, ή ακόμη και να καθίστανται τα ίδια το μέσο προς τούτο. Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι εθνικό δικαστήριο που αποφασίζει με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων μπορούσε να παραβεί την υποχρέωση κοινοποίησης και την απαγόρευση εφαρμογής ενίσχυσης, βάσει του άρθρου 108, παράγραφος 3, τρίτη περίοδος, ΣΛΕΕ, αναστέλλοντας προσωρινώς και *ex nunc* τις συνέπειες της καταγγελίας μακροχρόνιας σύμβασης βάσει της οποίας ίσχυε προτιμησιακό τιμολόγιο παροχής ηλεκτρικής ενέργειας (πρβλ. απόφαση της 26ης Οκτωβρίου 2016, ΔΕΗ και Επιτροπή κατά Αλουμίνιον της Ελλάδος, C-590/14 P, EU:C:2016:797, σκέψεις 107 και 108). Ομοίως, όταν εθνικό δικαστήριο διαιωνίζει τη χορήγηση παράνομης ενίσχυσης, ή ακόμη και καθιστά δυνατή την εφαρμογή της παρά την ύπαρξη οριστικής απόφασης της Επιτροπής με την οποία κηρύσσεται η ενίσχυση αυτή μη συμβατή προς την εσωτερική αγορά, πρέπει να αποκλείεται, δυνάμει της αρχής της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης, η εφαρμογή κανόνα που αποσκοπεί στην κατοχύρωση της αρχής του δεδικασμένου για την επίμαχη δικαστική απόφαση (πρβλ. αποφάσεις της 18ης Ιουλίου 2007, Lucchini, C-119/05, EU:C:2007:434, σκέψεις 61 έως 63, της 11ης Νοεμβρίου 2015, Klausner Holz Niedersachsen, C-505/14, EU:C:2015:742, σκέψεις 41 έως 45, και της 4ης Μαρτίου 2020, Buonotourist κατά Επιτροπής, C-586/18 P, EU:C:2020:152, σκέψεις 94 και 95).
- 148 Το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει συναφώς ότι, σε περίπτωση κατά την οποία υφίστατο απόφαση εθνικού δικαστηρίου σχετική με κρατικό μέτρο προγενέστερη της απόφασης της Επιτροπής, το γεγονός αυτό δεν μπορεί να εμποδίσει την Επιτροπή να ασκήσει την αποκλειστική αρμοδιότητα που της απονέμει η Συνθήκη ΛΕΕ όσον αφορά την εκτίμηση της συμβατότητας μέτρων ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά. Η άσκηση μιας τέτοιας αρμοδιότητας προϋποθέτει ότι η Επιτροπή δύναται να εξετάσει, δυνάμει του άρθρου 108 ΣΛΕΕ, αν ένα μέτρο συνιστά κρατική ενίσχυση η οποία θα έπρεπε να της έχει κοινοποιηθεί, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου αυτού, σε περίπτωση κατά την οποία οι αρχές κράτους μέλους έκριναν ότι το μέτρο αυτό δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, ακόμη και στην περίπτωση που οι αρχές αυτές συμμορφώθηκαν, ως προς το σημείο αυτό, με την εκτίμηση εθνικού δικαστηρίου (πρβλ. απόφαση της 4ης Μαρτίου 2020, Buonotourist κατά Επιτροπής, C-586/18 P, EU:C:2020:152, σκέψεις 92 και 93).

149 Λαμβανομένων υπόψη των νομολογιακών αυτών αρχών, είναι απαραίτητο να εξεταστεί αν το διαιτητικό δικαστήριο πρέπει να χαρακτηριστεί ως όργανο που προσομοιάζει με τακτικό ελληνικό δικαστήριο, η εκτίμηση του οποίου έπρεπε να είχε ελεγχθεί από την Επιτροπή προκειμένου να αρθεί κάθε αμφιβολία ή σοβαρή δυσχέρεια ως προς το ζήτημα αν το επίμαχο τιμολόγιο συνεπαγόταν πλεονέκτημα κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.

iii) Επί της ύπαρξης οικονομικού πλεονεκτήματος υπέρ της παρεμβαίνουσας

– Επί του κρατικού χαρακτήρα του διαιτητικού δικαστηρίου

150 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η κατάσταση που περιγράφηκε στη σκέψη 148 ανωτέρω αντιστοιχεί σε εκείνη της υπό κρίση υπόθεσης, με τη διαφορά ότι η διαιτητική απόφαση συνιστά απόφαση εκδοθείσα από διαιτητικό δικαστήριο και όχι απόφαση τακτικού κρατικού δικαστηρίου.

151 Συγκεκριμένα, αφενός, εν προκειμένω, με τη διαιτητική απόφαση, το διαιτητικό δικαστήριο έλαβε νομικώς δεσμευτική απόφαση για τον καθορισμό του επίμαχου τιμολογίου, η οποία, εάν δεν ανταποκρινόταν στους συνήθεις όρους της αγοράς, θα μπορούσε να παρέχει πλεονέκτημα στην παρεμβαίνουσα και, ως εκ τούτου, να αποτελεί κρατική ενίσχυση μη κοινοποιηθείσα από την Ελληνική Δημοκρατία βάσει του άρθρου 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ. Αφετέρου, τα στοιχεία που προσκόμισε η προσφεύγουσα, τα οποία δεν αμφισβήτησε η Επιτροπή αλλά μόνον η παρεμβαίνουσα κατά τρόπο μη εμπειριστατωμένο, αποδεικνύουν ότι το διαιτητικό δικαστήριο, όπως έχει συσταθεί στο πλαίσιο της ΡΑΕ δυνάμει του άρθρου 37 του νόμου 4001/2011, η διαδικασία διαιτησίας που διεξάγεται ενώπιόν του και οι αποφάσεις του έχουν χαρακτηριστικά ανάλογα με εκείνα των τακτικών ελληνικών δικαστηρίων, των υποθέσεων που δικάζουν και των αποφάσεων που εκδίδουν.

152 Τούτο προκύπτει, μεταξύ άλλων, από τα ακόλουθα κριτήρια.

153 Πρώτον, τα διαιτητικά δικαστήρια που έχουν συσταθεί δυνάμει του άρθρου 37 του νόμου 4001/2011 επιτελούν δικαιοδοτική λειτουργία ίδια με εκείνη των τακτικών δικαστηρίων, και μάλιστα τα αντικαθιστούν, καθόσον η κίνηση της διαιτητικής διαδικασίας στερεί από τα τακτικά δικαστήρια τη δικαιοδοσία τους.

154 Δεύτερον, οι διαιτητικοί δικαστές, οι οποίοι επιλέγονται βάσει καταλόγου ο οποίος συντάσσεται με απόφαση του προέδρου της ΡΑΕ, πρέπει να δικαιολογούν την ανεξαρτησία και την αμεροληψία τους πριν από τον διορισμό τους (άρθρο 37, παράγραφος 4, του νόμου 4001/2011 και άρθρο 6, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού διαιτησίας της ΡΑΕ).

155 Τρίτον, οι διαδικασίες ενώπιον των διαιτητικών δικαστηρίων διέπονται, μεταξύ άλλων, από τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και, συμπληρωματικώς, από τον κανονισμό διαιτησίας της ΡΑΕ (απόφαση ΡΑΕ υπ' αριθ. 261/2012, ενότητα I, προοίμιο).

156 Τέταρτον, οι αποφάσεις των διαιτητικών δικαστηρίων είναι νομικώς δεσμευτικές, έχουν ισχύ δεδικασμένου (άρθρο 14, παράγραφος 8, του κανονισμού διαιτησίας της ΡΑΕ) και αποτελούν εκτελεστό τίτλο σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (βλ. ιδίως άρθρα 896 και 904).

157 Πέμπτον, οι αποφάσεις των διαιτητικών δικαστηρίων δύνανται να προσβληθούν ενώπιον τακτικού δικαστηρίου, όπως αποδεικνύει η αγωγή της προσφεύγουσας κατά της διαιτητικής απόφασης ενώπιον του εφετείου Αθηνών (βλ. σκέψη 12 ανωτέρω).

158 Επομένως, η προσφεύγουσα απέδειξε επαρκώς κατά νόμον ότι τα διαιτητικά δικαστήρια που έχουν συσταθεί και λειτουργούν σύμφωνα με το άρθρο 37 του νόμου 4001/2011 αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του ελληνικού κρατικού δικαιοδοτικού συστήματος. Συγκεκριμένα, ακόμη και κατόπιν ρητής και συγκεκριμένης ερώτησης του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή δεν τοποθετήθηκε επί του ζητήματος αν, λόγω των χαρακτηριστικών αυτών, το διαιτητικό δικαστήριο μπορούσε να εξομοιωθεί με τακτικό κρατικό δικαστήριο, αλλά απλώς επανέλαβε ότι της αρκούσε να αξιολογήσει την απουσία πλεονεκτήματος υπέρ της παρεμβαίνουσας, εφαρμόζοντας την αρχή του ιδιώτη επιχειρηματία στο πλαίσιο της απόφαση της προσφεύγουσας να υπαχθεί σε διαιτησία, πράγμα που έπραξε με τη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση.

159 Εντούτοις, αντιθέτως προς όσα υποστήριξε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ένα διαιτητικό δικαστήριο –λαμβανομένης υπόψη της φύσης του, του πλαισίου εντός του οποίου εντάσσεται η δραστηριότητά του, του σκοπού του, καθώς και των κανόνων στους οποίους υπόκειται– το οποίο αποφαίνεται δυνάμει διαδικασίας διαιτησίας προβλεπόμενης από τον νόμο και καθορίζει τιμολόγιο ηλεκτρικής ενέργειας με νομικά δεσμευτική απόφαση δυνάμενη να προσβληθεί ενώπιον των κρατικών δικαστηρίων, η οποία έχει ισχύ δεδικασμένου και αποτελεί εκτελεστό τίτλο, όπως η εν λόγω διαιτητική απόφαση (βλ. σκέψεις 151 έως 157 ανωτέρω), πρέπει να χαρακτηριστεί, όπως και τα τακτικά ελληνικά δικαστήρια, ως όργανο που ασκεί εξουσία εμπίπτουσα στη σφαίρα της δημόσιας εξουσίας.

– Επί του καθήκοντος της Επιτροπής να ελέγξει τη χορήγηση πλεονεκτήματος με τη διαιτητική απόφαση

160 Είναι ακριβές ότι από τη νομολογία προκύπτει ότι η αρχή του ιδιώτη επιχειρηματία δεν μπορεί να εφαρμοστεί στη διαιτητική απόφαση αυτή καθεαυτήν, λαμβανομένου υπόψη του ότι το διαιτητικό δικαστήριο πρέπει να εξομοιωθεί με τακτικό κρατικό δικαστήριο (πρβλ. απόφαση της 11ης Δεκεμβρίου 2019, Μυτιληναίος Ανώνυμος Εταιρία – Όμιλος Επιχειρήσεων, C-332/18 P, EU:C:2019:1065, σκέψεις 133 και 134) (βλ. σκέψεις 150 έως 159 ανωτέρω). Εντούτοις, γεγονός παραμένει ότι, δυνάμει των εξουσιών και των υποχρεώσεων της που υπομνήσθηκαν στη σκέψη 148 ανωτέρω, η Επιτροπή, προκειμένου να μπορέσει να άρει κάθε αμφιβολία κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφοι 3 και 4, του κανονισμού 2015/1589, ήταν υποχρεωμένη να ελέγξει κατά πόσον ένα μη κοινοποιηθέν κρατικό μέτρο, όπως το επίμαχο τιμολόγιο, που καθορίστηκε με την εν λόγω απόφαση, αλλά αμφισβητήθηκε από καταγγέλλοντα, πληρούσε την κατά το άρθρο 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ έννοια της κρατικής ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένου του κριτηρίου του πλεονεκτήματος που υποστηρίζει ότι εφαρμόσε εν προκειμένω.

161 Πράγματι, στο πλαίσιο της κεντρικής και αποκλειστικής ευθύνης της να διασφαλίζει, υπό τον έλεγχο του δικαστή της Ένωσης, την τήρηση του άρθρου 107 ΣΛΕΕ και την εφαρμογή του άρθρου 108 ΣΛΕΕ, η Επιτροπή υποχρεούται ιδίως να εξακριβώνει, ενδεχομένως με τη συνδρομή εμπειρογνομώνων, αν ένα κρατικό μέτρο ενέχει πλεονέκτημα το οποίο δεν αντιστοιχεί στις συνήθεις συνθήκες της αγοράς (πρβλ. αποφάσεις της 16ης Σεπτεμβρίου 2004, Valmont κατά Επιτροπής, T-274/01, EU:T:2004:266, σκέψη 72 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, της 9ης Δεκεμβρίου 2015, Ελλάδα και Ελληνικός Χρυσός κατά Επιτροπής, T-233/11 και T-262/11, EU:T:2015:948, σκέψη 91, και της 16ης Μαρτίου 2016, Frucosa Košice κατά Επιτροπής, T-103/14, EU:T:2016:152, σκέψεις 164 έως 179).

162 Κατά πάγια νομολογία, εμπίπτουν στην προϋπόθεση της χορήγησης οικονομικού πλεονεκτήματος οι παρεμβάσεις οι οποίες, υπό οποιαδήποτε μορφή, είναι ικανές να ευνοούν άμεσα ή έμμεσα επιχειρήσεις ή οι οποίες πρέπει να θεωρούνται οικονομικό πλεονέκτημα που η

ωφελούμενη επιχείρηση δεν θα είχε υπό συνήθεις συνθήκες αγοράς. Αντιστρόφως, τούτο δεν ισχύει όταν η επωφελούμενη επιχείρηση θα μπορούσε, υπό συνθήκες που αντιστοιχούν στις συνήθεις συνθήκες της αγοράς, να τύχει του ίδιου πλεονεκτήματος με εκείνο που τέθηκε στη διάθεσή της με χρήση κρατικών πόρων (πρβλ. απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2016, Club Hotel Loutraki κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-131/15 P, EU:C:2016:989, σκέψεις 70 και 71 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

163 Επιπλέον, όταν η Επιτροπή καλείται να εξετάσει το ζήτημα αν ορισμένα μέτρα μπορούν να χαρακτηρισθούν ως κρατικές ενισχύσεις, λόγω του γεγονότος ότι οι δημόσιες αρχές δεν ενήργησαν όπως ένας ιδιώτης πωλητής, πρέπει να προβεί σε σύνθετη οικονομική εκτίμηση, ο δε δικαστής της Ένωσης δεν μπορεί, στο πλαίσιο του ελέγχου της εκτίμησης αυτής, να υποκαταστήσει την Επιτροπή στην οικονομική εκτίμησή της (πρβλ. απόφαση της 24ης Οκτωβρίου 2013, Land Burgenland κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-214/12 P, C-215/12 P και C-223/12 P, EU:C:2013:682, σκέψεις 77 και 78 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Τούτο ισχύει *mutatis mutandis* και για την πώληση ηλεκτρικής ενέργειας από επιχείρηση τελούσα υπό τον έλεγχο του κράτους, όπως η προσφεύγουσα, η οποία ενδέχεται να παράσχει στον αγοραστή οικονομικό πλεονέκτημα που δεν συνάδει με τις συνήθεις συνθήκες της αγοράς. Πράγματι, όπως και η πώληση δημοσίων εκτάσεων σε τιμή χαμηλότερη από την τιμή της αγοράς μπορεί να συνιστά κρατική ενίσχυση (πρβλ. απόφαση της 16ης Ιουλίου 2015, BVVG, C-39/14, EU:C:2015:470, σκέψη 27 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία), η πώληση ηλεκτρικής ενέργειας από μια τέτοια επιχείρηση σε τιμή χαμηλότερη από εκείνη της αγοράς είναι ικανή να παράσχει στον αγοραστή, υπό την ιδιότητά του ως δικαιούχου, πλεονέκτημα το οποίο συνεπάγεται, κατ' ουσίαν, μείωση των κρατικών πόρων συνιστάμενη στη μη είσπραξη από το κράτος της διαφοράς μεταξύ της αγοραίας αξίας και της χαμηλότερης τιμής την οποία κατέβαλε ο αγοραστής.

– Επί του καθήκοντος της Επιτροπής να προβεί σε σύνθετες οικονομικές και τεχνικές εκτιμήσεις προκειμένου να διαπιστώσει την ύπαρξη πλεονεκτήματος

164 Λαμβανομένων υπόψη των νομολογιακών αυτών αρχών και των επιχειρημάτων και αιτιάσεων που προέβαλε η προσφεύγουσα με τις καταγγελίες της, η Επιτροπή, προκειμένου να μπορέσει να άρει κάθε αμφιβολία κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφοι 3 και 4, του κανονισμού 2015/1589, δεν μπορούσε κατά νόμον, αφενός, να μην ελέγξει κατά πόσον η διαιτητική απόφαση συνεπαγόταν τη χορήγηση πλεονεκτήματος (βλ. σκέψεις 160 έως 163 ανωτέρω) και, αφετέρου, να μην προβεί, προς τούτο, σε σύνθετες οικονομικές εκτιμήσεις, ιδίως σχετικά με τη συμβατότητα του επίμαχου τιμολογίου προς τις συνήθεις συνθήκες της αγοράς. Επιπλέον, η Επιτροπή δεν μπορεί να αποφύγει την εν λόγω υποχρέωση ελέγχου με την αιτιολογία ότι, κατόπιν μακρόχρονης αντιδικίας, η προσφεύγουσα και η παρεμβαίνουσα είχαν καταλήξει σε συνυποσχετικό συμβιβασμού το οποίο περιλάμβανε κριτήρια τα οποία αποσκοπούσαν στον καθορισμό του εν λόγω τιμολογίου και, ως εκ τούτου, είχαν υπαχθεί σε διαδικασία διαιτησίας της οποίας η έκβαση ήταν η «λογική συνέπεια» του εν λόγω συνυποσχετικού.

165 Είναι ακριβές ότι, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, η νομολογία δεν έχει καθιερώσει γενική υποχρέωση της Επιτροπής να προβαίνει σε όλες τις περιπτώσεις, προκειμένου να διαπιστώσει την ύπαρξη πλεονεκτήματος κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, σε σύνθετη οικονομική ανάλυση μιας υποθετικής αγοραίας τιμής την οποία θα είχε πληρώσει ο δικαιούχος συγκεκριμένου μέτρου αν το μέτρο αυτό δεν υπήρχε. Σε αυτό το πλαίσιο, σε περίπτωση πρόδηλης ύπαρξης πλεονεκτήματος απορρέοντος από μηχανισμό επιστροφής, μέσω οιονεί φορολογικής επιβάρυνσης, της διαφοράς μεταξύ τιμολογίου ηλεκτρικής ενέργειας βάσει του οποίου χρεώνονται κανονικά οι επιχειρήσεις και του προτιμησιακού τιμολογίου που είχε

- χορηγηθεί, το Δικαστήριο απαιτήσε να αποδειχθεί η συνδρομή ιδιαίτερων περιστάσεων που καθιστούσαν αναγκαία μια τέτοια ανάλυση (πρβλ. διάταξη της 21ης Ιανουαρίου 2016, Alcoa Trasformazioni κατά Επιτροπής, C-604/14 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2016:54, σκέψεις 38 έως 40, που επικυρώνει την απόφαση της 16ης Οκτωβρίου 2014, Alcoa Trasformazioni κατά Επιτροπής, T-177/10, EU:T:2014:897, σκέψεις 82 έως 84).
- 166 Εντούτοις, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα πραγματικά περιστατικά της υπό κρίση υπόθεσης δεν είναι συγκρίσιμα με εκείνα της υπόθεσης την οποία αφορά η μνημονευθείσα στη σκέψη 165 ανωτέρω νομολογία και στην οποία δεν υφίστατο αμφιβολία ως προς την ύπαρξη πλεονεκτήματος. Πράγματι, εν προκειμένω, η ύπαρξη ενδεχόμενου πλεονεκτήματος συνδεόμενου με το επίμαχο τιμολόγιο όχι μόνον αποτελούσε αντικείμενο έντονης διαφωνίας των διαδίκων, αλλά ήταν και δυσχερές να καθοριστεί, πράγμα που αποδεικνύεται από τη λεπτομερή και σύνθετη αιτιολόγηση της γνώμης της πλειοψηφίας και της μειοψηφίας που εκτίθεται στη διαιτητική απόφαση, όπου η γνώμη της μειοψηφίας αμφισβητεί τη βασιμότητα της εκτίμησης της πλειοψηφίας των διαιτητών ακριβώς όσον αφορά τα επίμαχα σημεία στο πλαίσιο της υπό κρίση διαφοράς. Επομένως, η Επιτροπή δεν μπορούσε ούτε να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι δεν υφίσταντο ιδιαίτερες περιστάσεις υπό την έννοια της ως άνω νομολογίας, που θα της επέτρεπαν να μην προβεί σε τέτοια εκτίμηση περί της ύπαρξης πλεονεκτήματος, ούτε να μη διατηρεί καμία αμφιβολία επ' αυτού βάσει της εκτίμησής της που εκτίθεται στα σημεία 43 έως 48 της δεύτερης προσβαλλόμενης απόφασης. Ειδικότερα, η Επιτροπή δεν μπορεί βασιμώς να υποστηρίξει ότι οι παράμετροι του συνυποσχετικού διαιτησίας, ερμηνευόμενες υπό το πρίσμα των αόριστων στοιχείων που εκτίθενται στις αποφάσεις 692/2011 και 798/2011 της ΡΑΕ, είχαν προκαθορίσει με επαρκή ακρίβεια την έκβαση της διαδικασίας διαιτησίας, με αποτέλεσμα η εν λόγω έκβαση να θεωρείται «λογική συνέπεια» η οποία μπορούσε να προβλεφθεί από την προσφεύγουσα. Αντιθέτως, η κατάσταση την οποία αντιμετώπιζε η Επιτροπή με τη δεύτερη καταγγελία της προσφεύγουσας μπορεί να συγκριθεί με την περίπτωση όπου τακτικό πολιτικό δικαστήριο επιλαμβάνεται υπόθεσης με σκοπό την ερμηνεία και την αποσαφήνιση των διατάξεων σύμβασης αστικού δικαίου, το περιεχόμενο της οποίας αποτελεί αντικείμενο έντονης διαφωνίας μεταξύ των διαδίκων και όσον αφορά την οποία η Επιτροπή εκτιμά ότι η ίδια διαθέτει αρμοδιότητα ελέγχου, όπως αποδεικνύεται από τα πραγματικά περιστατικά της παράλληλης προς την υπό κρίση διαφορά υπόθεσης βάσει των οποίων εξεδόθη η απόφαση της 11ης Δεκεμβρίου 2019, Μυτιληναίος Ανώνυμος Εταιρία – Όμιλος Επιχειρήσεων (C-332/18 P, EU:C:2019:1065).
- 167 Πράγματι, εν προκειμένω, οι ιδιαίτερες περιστάσεις που θα έπρεπε να οδηγήσουν την Επιτροπή να προβεί σε επιμελή, επαρκή και πλήρη εξέταση (βλ. νομολογία που μνημονεύεται στις σκέψεις 116 και 117 ανωτέρω) της ενδεχόμενης χορήγησης, διά της διαιτητικής απόφασης, πλεονεκτήματος στην παρεμβαίνουσα καθώς και σε σύνθετες οικονομικές και τεχνικές εκτιμήσεις συναφώς, πριν αποκλείσει εντελώς την ύπαρξη αμφιβολιών ή σοβαρών δυσχερειών όσον αφορά τη μη συνδρομή των όρων βάσει των οποίων θεωρείται ότι πληρούνται η έννοια της κρατικής ενίσχυσης κατά το άρθρο 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, είναι οι ακόλουθες.
- 168 Πρώτον, το συνυποσχετικό διαιτησίας αναφέρει απλώς ότι η παρεμβαίνουσα και η προσφεύγουσα «συμφώνησαν να προσφύγουν από κοινού σε διαιτησία του άρθρου 37 του Ν. 4001/2011, προκειμένου, κατ' εφαρμογήν των Βασικών Αρχών Τιμολόγησης των Πελατών Υψηλής Τάσης, όπως αυτές διατυπώθηκαν από τη ΡΑΕ στην υπ' αριθμ. 692/[2011] Απόφασή της, αλλά και λαμβάνοντας υπόψη [...] την υπ' αριθμ. 798/[2011] Απόφαση της ΡΑΕ και [...] την υπ' αριθμ. 8/2010 Απόφαση του Διαιτητικού Δικαστηρίου, η ΡΑΕ να επικαιροποιήσει και να προσαρμόσει τους όρους τιμολόγησης που περιλαμβάνονται στο καταρτισθέν, προς υλοποίηση τ[ου] μεταξύ των μερών [πλαϊσίου] συμφωνίας της 4-8-2010, σχέδιο σύμβασης [προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας], με ημερομηνία 5-10-2010 και να διαμορφώσει, στο πλαίσιο των [εν λόγω]

Αποφάσεων, τους μετά την 6-6-2011 και εφεξής όρους προμήθειας της σύμβασης μεταξύ των μερών ώστε αυτοί αφενός να ανταποκρίνονται στα χαρακτηριστικά κατανάλωσης της [παρεμβαίνουσας] και αφετέρου να καλύπτουν τουλάχιστον το κόστος της [προσφεύγουσας]». Πλην όμως, αντιθέτως προς ό,τι εκτιμά η Επιτροπή, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, ειδικότερα, τα κριτήρια σχετικά με τα «χαρακτηριστικά κατανάλωσης της [παρεμβαίνουσας]» και με το «κόστος της [προσφεύγουσας]» δεν επιτρέπουν να συναχθεί ευχερώς εξ αυτών το κατάλληλο ύψος του εξεταζόμενου τιμολογίου ηλεκτρικής ενέργειας, πράγμα που επιβεβαιώνεται από τη λεπτομερή και σύνθετη ανάλυση την οποία πραγματοποίησε συναφώς το διαιτητικό δικαστήριο (βλ. σκέψεις 171 έως 184 κατωτέρω).

169 Δεύτερον, όσον αφορά τη μέθοδο τιμολόγησης, η απόφαση 692/2011 της ΡΑΕ απλώς αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι «[τ]α τιμολόγια [πρέπει] να αντανakλούν το πραγματικό κόστος προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας [...] [και] να καλύπτουν [...] το κόστος παραγωγής, όπως αυτό αποκαλύπτεται στη χονδρεμπορική αγορά [...], το κόστος της δραστηριότητας εμπορίας και διαχείρισης Πελατών [...] και [...] ένα εύλογο κέρδος». Όσον αφορά τους «μεγάλους πελάτες», στους οποίους περιλαμβάνονται «οι πελάτες μέσης και υψηλής τάσης», όπως η παρεμβαίνουσα, προβλέπεται η δυνατότητα «να προσφέρονται εξατομικευμένες χρεώσεις, προσαρμοσμένες στα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και τις προσφερόμενες υπηρεσίες που έχουν συμφωνηθεί μεταξύ Προμηθευτή και Πελάτη». Η χρέωση προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας πρέπει να είναι σε θέση, μεταξύ άλλων, «να αντανakλά κατά το δυνατόν το βραχυχρόνιο και το μακροχρόνιο οριακό κόστος που προκαλεί η μορφή της καμπύλης φορτίου και του όγκου κατανάλωσης των κατηγοριών καταναλωτών στο σύστημα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας». Επιπλέον, «[η] τιμή που προσφέρεται ανά κατηγορία Πελάτη μπορεί να διαφοροποιηθεί», σε συνάρτηση, ιδίως, με την καμπύλη φορτίου και τον συντελεστή φορτίου. Εξάλλου, «[η] διαφοροποίηση των χρεώσεων ανάλογα με την ώρα, μέρα ή εποχή προϋποθέτει την ύπαρξη ειδικών μετρητικών διατάξεων» και «οι ζώνες και οι αντίστοιχες χρεώσεις που ορίζονται θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την καμπύλη φορτίου της συγκεκριμένης κατηγορίας Πελατών». Τέλος, «[σ]ε περίπτωση πολύ μεγάλων καταναλώσεων, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και το όποιο θετικό ή αρνητικό αποτέλεσμα μπορεί να έχει η δραστηριοποίηση πολύ μεγάλων καταναλωτών, η κατανάλωση των οποίων, από μόνη της, μπορεί να επηρεάζει τη λειτουργία και, συνεπώς, το συνολικό κόστος του Συστήματος». Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι τα κριτήρια τιμολόγησης που διατυπώνονται στην απόφαση 692/2011 της ΡΑΕ προβλέπουν απλώς ένα μεθοδολογικό πλαίσιο για τον προσδιορισμό του οικείου κόστους και για τον καθορισμό του τιμολογίου ηλεκτρικής ενέργειας, χωρίς ωστόσο να είναι ικανά να προκαθορίσουν, σε επαρκές επίπεδο, το ακριβές ύψος του.

170 Τρίτον, όσον αφορά τα εφαρμοστέα κριτήρια για την επίλυση της διαφοράς μεταξύ της προσφεύγουσας και της παρεμβαίνουσας, ούτε η απόφαση 798/2011 της ΡΑΕ παρέχει επ' αυτού αρκούντως σαφείς και ακριβείς ενδείξεις. Η εν λόγω απόφαση αναφέρει, κατά πρώτον, ότι «ο σκοπός της ύπαρξης της δυνατότητας διαπραγματεύσεως μεταξύ των πελατών [υψηλής τάσης] και ιδίως ενός πελάτη με τα ηλεκτρικά χαρακτηριστικά της [παρεμβαίνουσας], που αντιπροσωπεύει περίπου το 5 % της συνολικής κατανάλωσης του διασυνδεδεμένου συστήματος, με τον κυρίαρχο προμηθευτή, δηλ. τη[ν] προσφεύγουσα], είναι να διερευνηθούν και να ποσοτικοποιηθούν οι δυνατότητες που υπάρχουν για βελτίωση της σύμβασης, με την εσωτερικοποίηση των όποιων ωφελημάτων προκύπτουν, τόσο στη λειτουργία του Ημερήσιου Ενεργειακού Προγραμματισμού, όσο και στο μακροχρόνιο σχεδιασμό ανάπτυξης του Συστήματος, τα οποία μπορούν να προσφέρουν οι μεγάλες καταναλώσεις, και ειδικά του μεγέθους της [παρεμβαίνουσας], η κατανάλωση της οποίας από μόνη της δικαιολογεί την κατασκευή και βιώσιμη λειτουργία μιας μονάδας ηλεκτροπαραγωγής των 300 MW, λαμβάνοντας μάλιστα υπόψη [...] το συνδυασμό τόσο του μεγάλου μεγέθους όσο και του υψηλού συντελεστή φόρτισης του συγκεκριμένου καταναλωτή» και ότι «[ε]ίναι προφανές ότι η ύπαρξη ή

μη ενός καταναλωτή του μεγέθους της [παρεμβαίνουσας] επηρεάζει καθοριστικά τόσο το επιχειρηματικό σχέδιο της [προσφεύγουσας], όσο και ολόκληρης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας». Κατά δεύτερον, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι «ο αριθμός των ωρών χαμηλού φορτίου [...] μπορεί να αποτελέσει στοιχείο τιμολόγησης, αρκεί τα διαπραγματευόμενα μέρη να συμφωνήσουν τόσο για τις πραγματικές συνθήκες κατανάλωσης και μίγματος παραγωγής που υφίστανται, όσο και για τον τρόπο με τον οποίο μπορεί ο όρος αυτός της σύμβασης να τροποποιείται». Κατά τρίτον, επισημαίνεται ότι, «κατά τον υπολογισμό των ωρών χαμηλής τιμολόγησης, όπως αναφέρεται στις “Βασικές Αρχές Τιμολόγησης”, θα πρέπει να συνυπολογιστεί[, αφενός,] το αποφευγόμενο κόστος λόγω του μεγέθους της κατανάλωσης της [παρεμβαίνουσας], ιδίως κατά τις βραδινές ώρες, που ενδεχόμενη μη ύπαρξη της κατανάλωσης αυτής θα δημιουργούσε την ανάγκη σβέσης μονάδας βάσης, και[, αφετέρου,] το έλλειμμα εσόδου που θα μπορούσε να προκύψει από τη μακροχρόνια μείωση της κατανάλωσης, λόγω απώλειας πελάτη που αντιστοιχεί στο 5 % της συνολικής κατανάλωσης στο διασυνδεδεμένο σύστημα». Συνάγεται το συμπέρασμα ότι «κρίνε[ται] σκόπιμη [η] επικαιροποίηση του προτεινόμενου Σχεδίου Σύμβασης [προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας], στη βάση τόσο των “Βασικών Αρχών Τιμολόγησης Ηλεκτρικής Ενέργειας” (Απόφ. ΠΑΕ 692/2011), όσο και των ιδιαίτερων παρατηρήσεων του παρόντος κειμένου, που αφορούν ειδικά ιδιαίτερες μεγάλες και χρονικά σταθερές καταναλώσεις, όπως είναι αυτές της [παρεμβαίνουσας]».

- 171 Τέταρτον, όσον αφορά το περιεχόμενο της διαιτητικής απόφασης, υπενθυμίζεται ότι η εν λόγω απόφαση αποφαίνεται, αρχικώς, επί των χαρακτηριστικών κατανάλωσης της παρεμβαίνουσας (βλ. γνώμη της πλειοψηφίας εκτεθείσα στα σημεία 77 έως 99 της εν λόγω απόφασης), ως του μεγαλύτερου καταναλωτή ενέργειας, με ποσοστό περίπου 40 % της συνολικής κατανάλωσης των πελατών υψηλής τάσης στην Ελλάδα, η οποία ήταν εξαρτημένη από την προσφεύγουσα, ως μοναδικό προμηθευτή στην Ελλάδα με μερίδιο αγοράς ανώτερο του 98 % που κατέχει το 70 % των μονάδων παραγωγής, συμπεριλαμβανομένου του 100 % των μονάδων παραγωγής με καύσιμο το λιγνίτη και των μεγάλων υδροηλεκτρικών σταθμών.
- 172 Εν συνεχεία, όσον αφορά τον καθορισμό του κόστους της προσφεύγουσας και του επίμαχου τιμολογίου, από τη γνώμη της πλειοψηφίας προκύπτει, κατ’ ουσίαν, αφενός, ότι το ρυθμιζόμενο τιμολόγιο A-150 κατέστη ανεφάρμοστο, κατόπιν της απελευθέρωσης της ελληνικής αγοράς ενέργειας (σημεία 100 έως 112 της διαιτητικής απόφασης) και δεν ανταποκρίνεται στα καταναλωτικά χαρακτηριστικά της παρεμβαίνουσας και, ως εκ τούτου, δεν είναι συμβατό με το συνυποσχετικό διαιτησίας (σημεία 113 έως 118 της εν λόγω απόφασης) και, αφετέρου, ότι η τιμολόγηση με βάση την οριακή τιμή συστήματος δεν αντικατοπτρίζει το κόστος της προσφεύγουσας (σημεία 119 έως 140 της ίδιας απόφασης).
- 173 Συναφώς, λαμβανομένης υπόψη της δυνατότητας προσαρμογής της τιμής προμήθειας, σε συνάρτηση με τα καταναλωτικά χαρακτηριστικά του πελάτη, τη δομή της ελληνικής ενεργειακής αγοράς, της δεσπόζουσας θέσης της προσφεύγουσας, καθώς και του ισολογισμού της για το 2011, το διαιτητικό δικαστήριο εκτιμά ότι πρέπει να ληφθούν υπόψη όχι μόνον το κόστος της προμήθειας αλλά και τα έσοδά της ως παραγωγού (σημεία 127 και 128 της διαιτητικής απόφασης). Διευκρινίζεται ότι οι δαπάνες προμήθειας και τα έσοδα καταγράφονται στον ως άνω ισολογισμό ως διακριτό έξοδο (κόστος) της δραστηριότητας προμήθειας και, αντίστοιχα, ως διακριτό έσοδο της δραστηριότητας παραγωγής. Αντιθέτως, κατά το διαιτητικό δικαστήριο, αυτό που χαρακτηρίζεται, στις ενοποιημένες λογιστικές καταστάσεις, ως το πραγματικό κόστος της προσφεύγουσας είναι η διαφορά μεταξύ των δύο αυτών χρηματοροών, καθότι η εν λόγω εσωτερική λογιστική μεταφορά των χρηματοροών από τη μονάδα προμήθειας στη μονάδα παραγωγής της προσφεύγουσας στηρίζεται σε αυτό που ορίζεται ως «οικονομική διμερής σύμβαση» (σημεία 123 και 124 της εν λόγω απόφασης). Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι η απόφαση

- 692/2011 της ΡΑΕ αναφέρεται στο πραγματικό κόστος προμήθειας ενέργειας, το οποίο συνδέει, μεταξύ άλλων, και με το κόστος παραγωγής ενέργειας, όπως αυτό αποκαλύπτεται στη χονδρεμπορική αγορά και στους επιμέρους μηχανισμούς της (σημείο 125 της απόφασης αυτής).
- 174 Κατά το διαιτητικό δικαστήριο, η οριακή τιμή του συστήματος δεν αποτελεί το πραγματικό κόστος της προσφεύγουσας. Υπό την ιδιότητά της ως καθετοποιημένης επιχείρησης, το πραγματικό κόστος της καθορίζεται σε ετήσια και όχι σε ωριαία βάση, λαμβανομένου υπόψη του συνόλου του μεταβλητού και σταθερού κόστους όλων των μονάδων παραγωγής που η ίδια κατέχει, πλέον του κόστους των αγορών που πραγματοποιεί μέσω του «συστήματος ΗΕΠ» από τρίτους, προστιθέμενου επιπλέον του κόστους που προκύπτει για τους προμηθευτές ενέργειας εκτός της διαδικασίας του ως άνω συστήματος, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες (σημείο 129 της διαιτητικής απόφασης). Συναφώς, απορρίπτει την πρόταση της προσφεύγουσας να καθοριστεί το τιμολόγιο σε συνάρτηση με την οριακή τιμή του συστήματος βάσει έκθεσης καταρτισθείσας από ελεγκτική εταιρία (σημεία 131 έως 140 της εν λόγω απόφασης), με την αιτιολογία, μεταξύ άλλων, ότι η απόφαση 692/2011 της ΡΑΕ επιτάσσει να καθορίζεται η τιμή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας με τρόπο που να «αντανακλά στη μορφή της καμπύλης φορτίου και του όγκου κατανάλωσης των κατηγοριών των καταναλωτών και να λαμβάνει υπόψη την καμπύλη φορτίου του κάθε καταναλωτή ή κατηγορίας καταναλωτών [...] και όχι την καμπύλη φορτίου του συνόλου του συστήματος». Εξ αυτού συνάγει ότι η τιμολόγηση που προτείνει η προσφεύγουσα δεν μπορεί να εφαρμοστεί σε καταναλωτή όπως η παρεμβαίνουσα (σημεία 139 και 140 της απόφασης αυτής).
- 175 Όσον αφορά την τιμή που προτείνει η παρεμβαίνουσα, η οποία στηρίζεται στο μεταβλητό και σταθερό κόστος του συνόλου των λιγνιτικών μονάδων της προσφεύγουσας, το διαιτητικό δικαστήριο υπενθυμίζει, αφενός, ότι, κατά την απόφαση 692/2011 της ΡΑΕ, η τιμή αυτή πρέπει να αντανακλά το άθροισμα του κόστους παραγωγής, του κόστους της δραστηριότητας εμπορίας και ενός ευλόγου κέρδους (σημεία 141 έως 145 της διαιτητικής απόφασης) και, αφετέρου, ότι αντιστοιχεί στην «Τιμολόγηση Γ» την οποία περιγράφει ο εμπειρογνώμονας Π. Κ., η οποία αντανακλά το ελάχιστο μακροχρόνιο κόστος εξυπηρέτησης κάθε καταναλωτή και για την οποία ο εν λόγω εμπειρογνώμονας εκτιμά, κατ' ουσίαν, ότι βασίζεται στο πλήρες κόστος μονάδας βάσης, ήτοι λιγνίτη ή λιθάνθρακα, σε αντίθεση με το προτεινόμενο από την προσφεύγουσα τιμολόγιο, το οποίο βασίζεται σε μέσο όρο των ωριαίων οριακών τιμών συστήματος (σημεία 148 και 149 της εν λόγω απόφασης). Κατά το διαιτητικό δικαστήριο, η ως άνω γνωμοδότηση επιβεβαιώθηκε από άλλους εμπειρογνώμονες, οι γνωμοδοτήσεις ή μαρτυρικές καταθέσεις των οποίων συνοψίζονται στα σημεία 150 έως 154 της εν λόγω απόφασης. Εξ αυτού συνάγει ότι ανταποκρίνεται σε απολύτως ενδεδειγμένη πρακτική στην ενεργειακή αγορά να χρεώνεται σε καταναλωτές όπως η παρεμβαίνουσα ένα τιμολόγιο στη βάση του συνολικού κόστους ενέργειας των λιγνιτικών μονάδων βάσης, και ότι το τιμολόγιο αυτό πληροί τα κριτήρια της απόφασης 692/2011 της ΡΑΕ (σημεία 155 και 156 της ίδιας απόφασης).
- 176 Συναφώς, το διαιτητικό δικαστήριο απορρίπτει τη συλλογιστική με την οποία η προσφεύγουσα επιδιώκει να αμφισβητήσει την ως άνω εκτίμηση, διότι το προτεινόμενο από αυτήν τιμολόγιο δεν είναι συμβατό προς τις αποφάσεις 692/2011 και 798/2011 της ΡΑΕ, καθόσον συνεπάγεται ότι το συνολικό κόστος επιμερίζεται ομοίως προς όλους τους καταναλωτές και, επομένως, κάθε καταναλωτής χρεώνεται με την ίδια τιμή κάθε ώρα της ημέρας. Αυτή η «τιμολόγηση με οριζόντια κατανομή» θα οδηγούσε σε σημαντικά υψηλότερες τιμές προς τους οικιακούς και άλλους καταναλωτές με μη σταθερό προφίλ κατανάλωσης, ήτοι αυτούς με πιο αιχμιακό προφίλ κατανάλωσης (σημεία 156 έως 163 και 169 της διαιτητικής απόφασης). Το ίδιο ισχύει και για το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι το κόστος των λιγνιτικών μονάδων βάσης δεν αντικατοπτρίζει το κόστος της ως προμηθευτή, δεδομένου ότι η διαφορά που υποβλήθηκε στην

κρίση του διαιτητικού δικαστηρίου δεν αφορούσε το κόστος της προσφεύγουσας αλλά την εφαρμογή τιμολογίου που θα κάλυπτε το κόστος αυτό και θα ανταποκρινόταν στα χαρακτηριστικά κατανάλωσης της παρεμβαίνουσας, κατ' εφαρμογήν των οριζομένων στην απόφαση 692/2011, λαμβάνοντας υπόψη τις αποφάσεις 798/2011 και 8/2010 της ΡΑΕ. Κατά το διαιτητικό δικαστήριο, αν η τιμολόγηση που πρότεινε η παρεμβαίνουσα εφαρμοζόταν διακριτά σε κάθε καταναλωτή ή κατηγορία καταναλωτών, τούτο θα οδηγούσε στην ανάκτηση του 100 % του κόστους της προσφεύγουσας για κάθε έτος, θα πληρούσε τις βασικές αρχές τιμολόγησης και θα ήταν σύμφωνο προς το αντικείμενο του συνυποσχετικού διαιτησίας (σημείο 165 της εν λόγω απόφασης). Επιπλέον, το διαιτητικό δικαστήριο αμφισβητεί ότι η τιμολόγηση που πρότεινε η παρεμβαίνουσα οδηγεί σε σταυροειδείς επιδοτήσεις μεταξύ των κατηγοριών των καταναλωτών ή σε δυνητική στρέβλωση του ανταγωνισμού και απορρίπτει τα λοιπά επιχειρήματα με τα οποία η προσφεύγουσα επιδιώκει να θέσει εν αμφιβόλω την εκτίμηση αυτή (σημεία 166 έως 183 της ως άνω απόφασης).

177 Τέλος, όσον αφορά τον εύλογο χαρακτήρα των όρων προμήθειας που προβλέπονται στο συνυποσχετικό διαιτησίας, το διαιτητικό δικαστήριο εκθέτει, στα σημεία 184 έως 207 της διαιτητικής απόφασης, κυρίως τα εξής:

- η εφαρμογή έναντι της παρεμβαίνουσας της τιμολόγησης με βάση την οριακή τιμή συστήματος, όπως προτείνει η προσφεύγουσα, δεν είναι σύμφωνη προς το συνυποσχετικό διαιτησίας, διότι δεν αντικατοπτρίζει το πραγματικό κόστος της προσφεύγουσας (σημεία 185 και 186)·
- η εφαρμογή έναντι της παρεμβαίνουσας του τιμολογίου A-150 δεν συμβιβάζεται με το συνυποσχετικό διαιτησίας (σημείο 187)·
- από τις προταθείσες μεθοδολογίες τιμολόγησης, η μόνη σύμφωνη με το συνυποσχετικό διαιτησίας είναι εκείνη η οποία στηρίζεται σε μονοζωνική χρέωση, για όλες τις ώρες του έτους, με βάση το κόστος των λιγνιτικών μονάδων της προσφεύγουσας (σημείο 188)·
- το σχέδιο σύμβασης χρήζει επικαιροποίησης, διαμόρφωσης και προσαρμογής κατά τα εκτεθέντα ανωτέρω· προς τούτο πρέπει να καθοριστεί το τίμημα που προκύπτει με την εφαρμογή της εν λόγω μεθοδολογίας τιμολόγησης, η οποία ανταποκρίνεται στα χαρακτηριστικά της κατανάλωσης της παρεμβαίνουσας και καλύπτει τουλάχιστον το κόστος της προσφεύγουσας κατά την επίμαχη περίοδο (σημείο 189)·
- η προσφεύγουσα παρέλειψε να παράσχει επαρκείς πληροφορίες από τις οποίες να προκύπτει το πραγματικό κόστος των λιγνιτικών σταθμών παραγωγής της κατά την επίμαχη περίοδο (σημείο 191)·
- τα στοιχεία που ετέθησαν ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου όσον αφορά το κόστος παραγωγής από λιθανθρακικές ή λιγνιτικές μονάδες που θα μπορούσαν να είχαν κατασκευαστεί ή πρόκειται να κατασκευαστούν στο μέλλον δεν λαμβάνονται υπόψη καθότι δεν αφορούν το κόστος των υφιστάμενων μονάδων κατά την επίμαχη περίοδο (σημείο 193)·
- σύμφωνα με την ένορκη κατάθεση του I. M., ο οποίος παρέχει εμπειριστατωμένα, πλήρη και αξιόπιστα στοιχεία σχετικά με το κόστος των λιγνιτικών μονάδων της προσφεύγουσας κατά την επίμαχη περίοδο, το κόστος καυσίμου λιγνιτικής παραγωγής ανερχόταν το 2009 σε 24,5 ευρώ/MWh, ενώ το κόστος «ισχύος», ήτοι το σταθερό κόστος, πλέον μεταβλητό κόστος μη συνδεδεμένο με το καύσιμο, πλέον αποσβέσεις και χρηματοοικονομικό κόστος παραγωγής,

ανερχόταν σε 12,2 ευρώ/MWh, με αποτέλεσμα το συνολικό κόστος λιγνιτικής παραγωγής να είναι 36,46 ευρώ/MWh, κατόπιν δε προσαρμογής, για να ληφθεί υπόψη το κόστος εξόρυξης και εμπορικής δραστηριότητας, ανέρχεται σε 37,34 ευρώ/MWh (σημείο 195).

- όσον αφορά το μοναδιαίο σταθερό κόστος της προσφεύγουσας που έπρεπε να χρεωθεί στην παρεμβαίνουσα, από τον υπολογισμό που εκτίθεται στο σημείο 200 της διαιτητικής απόφασης προκύπτει το ποσό των 12,1 ευρώ/MWh (σημείο 201).
- το τίμημα που ανταποκρίνεται στα χαρακτηριστικά κατανάλωσης της παρεμβαίνουσας και καλύπτει το κόστος της προσφεύγουσας για την επίμαχη περίοδο πρέπει να καθοριστεί στο (καθαρό) ποσό των 36,6 ευρώ/MWh (24,5 + 12,1) (σημείο 202).
- λαμβανομένου υπόψη, μεταξύ άλλων, αφενός, ότι, δυνάμει του τιμολογίου Ιανουαρίου 2012, η παρεμβαίνουσα καταβάλλει στην προσφεύγουσα, για διάφορες επιβαρύνσεις, υπηρεσίες και χρεώσεις, το ποσό των 4,06 ευρώ/MWh και, αφετέρου, ότι η κατανάλωση της παρεμβαίνουσας παραμένει ουσιαστικά σταθερή καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και δεν μεταβλήθηκε κατά την επίμαχη περίοδο, το ποσό αυτό αποτελεί εύλογη εκτίμηση για την εν λόγω περίοδο και βάσει αυτού καθορίζεται το συνολικό τίμημα των 40,66 ευρώ/MWh (36,6 + 4,06) (σημείο 203).
- όσον αφορά τις 4 710 ώρες, το συνολικό μοναδιαίο τίμημα που είχε συμφωνήσει να εισπράττει η προσφεύγουσα από την παρεμβαίνουσα στο πλαίσιο συμφωνίας ανερχόταν σε 40,7 ευρώ/MWh, στο οποίο περιλαμβανόταν και οι χρεώσεις της παραγράφου 1.2 του εν λόγω πλαισίου συμφωνίας, με αποτέλεσμα να αποδεικνύεται ότι η τιμή αυτή καλύπτει τόσο το κόστος παραγωγής της προσφεύγουσας όσο και τις ως άνω χρεώσεις (σημεία 204 και 205).
- το τίμημα το οποίο είχε συμφωνήσει η προσφεύγουσα να λαμβάνει από την παρεμβαίνουσα για την παροχή ενέργειας βάσει του πλαισίου συμφωνίας, για τις 4 710 ώρες του έτους, ήτοι 40,7 ευρώ/MWh, εφαρμοζόμενο στο σύνολο των ωρών του έτους, καλύπτει το σύνολο του κόστους της προσφεύγουσας, ήτοι 36,6 ευρώ/MWh, το οποίο ανταποκρίνεται στα χαρακτηριστικά κατανάλωσης της παρεμβαίνουσας, βάσει του συνυποσχετικού διαιτησίας, προστιθεμένων των σχετικών χρεώσεων (40,66 ευρώ/MWh) (σημείο 206).

178 Η εκτίμηση της γνώμης της πλειοψηφίας στη διαιτητική απόφαση, η οποία εκτίθεται στις σκέψεις 171 έως 177 ανωτέρω, αμφισβητείται από τη γνώμη της μειοψηφίας στην εν λόγω διαιτητική απόφαση, στα σημεία 217 έως 262 της απόφασης αυτής.

179 Όσον αφορά το κόστος της προσφεύγουσας, η γνώμη της μειοψηφίας στη διαιτητική απόφαση υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι δεν μπορεί να παραβλεφθεί το ότι η προσφεύγουσα λειτουργεί προς το παρόν, όπως και κατά την επίμαχη περίοδο, ως καθετοποιημένη επιχείρηση η οποία δραστηριοποιείται παράλληλα τόσο στην παραγωγή όσο και στην προμήθεια ενέργειας. Το πραγματικό κόστος της προσφεύγουσας, υπό την ως άνω ιδιότητά της, σε ετήσια και όχι σε ωριαία βάση, αποτελείται από το σύνολο του μεταβλητού και σταθερού κόστους όλων των μονάδων παραγωγής της, πλέον του κόστους των αγορών που πραγματοποιεί μέσω του «συστήματος ΗΕΠ» από τρίτους, προστιθέμενου επιπλέον του κόστους που προκύπτει για τους προμηθευτές ενέργειας εκτός του εν λόγω συστήματος, όπως τούτο επιβάλλεται από τους ισχύοντες κανόνες, συμπεριλαμβανομένων των αποδεικτικών διαθεσιμότητας ισχύος (PDC), του μηχανισμού ανάκτησης μεταβλητού κόστους, του κόστους αγοράς δικαιωμάτων CO₂, λοιπών διοικητικά οριζόμενων χρεώσεων, όπως οι χρεώσεις χρήσης συστήματος και δικτύου, του ειδικού τέλους μείωσης εκπομπών αερίων ρύπων και όλων των εκάστοτε και πάσης φύσεως φόρων οι οποίοι

- επιβάλλονται από την ελληνική νομοθεσία επί της προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας. Δεδομένου ότι το ύψος του κόστους που συνδέεται με την ίδια παραγωγή και την προμήθεια από τρίτους μεταβάλλεται ανά ημέρα και ώρα, είναι εύλογο να υιοθετηθεί συναφώς μια αναλογία 70/30. Θα ήταν αντίθετο προς τα κριτήρια του συνυποσχετικού διαιτησίας σχετικά με το πραγματικό κόστος της προσφεύγουσας, υπό την ιδιότητά της ως καθετοποιημένης επιχείρησης, να απομονώσει κανείς ή να εστιάσει σε ένα από τα δύο αυτά στοιχεία, χωρίς συνεκτίμηση του άλλου. Για τους ίδιους λόγους, το κόστος αυτό δεν μπορεί να περιοριστεί ούτε στο κόστος παραγωγής ενέργειας ούτε στο κόστος μιας κατηγορίας μονάδων της προσφεύγουσας (σημεία 217 έως 222 της εν λόγω απόφασης).
- 180 Η γνώμη της μειοψηφίας στη διαιτητική απόφαση διευκρινίζει τους λόγους για τους οποίους εκτιμά ότι η γνώμη της πλειοψηφίας στηρίζεται σε εσφαλμένη μέθοδο τιμολόγησης, λαμβανομένου υπόψη του πραγματικού συνολικού κόστους της προσφεύγουσας (σημεία 227 έως 262 της εν λόγω απόφασης).
- 181 Σύμφωνα με τη γνώμη της μειοψηφίας στη διαιτητική απόφαση, κατ' αρχάς, η πλειοψηφία δέχεται ότι η οριακή τιμή του συστήματος, αυτή καθεαυτήν, δεν αντικατοπτρίζει το πραγματικό κόστος της προσφεύγουσας και δεν χρησιμοποιείται μόνο για τον προσδιορισμό του κόστους αυτού, αλλά η εν λόγω χρονικά σταθμισμένη τιμή αποτελεί επίσης μέθοδο τιμολόγησης για την ποσότητα ενέργειας που η προσφεύγουσα προμηθεύεται από τρίτους. Η προτεινόμενη από την προσφεύγουσα μεθοδολογία κατανέμει σε όλους τους καταναλωτές το κόστος ενέργειας με βάση ακριβώς τα χαρακτηριστικά του συστήματος, στον βαθμό που ο κάθε καταναλωτής καταναλώνει ενέργεια σε κάθε ώρα. Με τον τρόπο αυτόν, οι μεγάλοι καταναλωτές καταβάλλουν μικρότερο τίμημα από τους αιχμιακούς πελάτες, καθώς το κόστος ενέργειάς τους επιμερίζεται για περισσότερες ώρες. Επομένως, η μεθοδολογική αυτή προσέγγιση είναι απολύτως συμβατή με τις αρχές που περιλαμβάνονται στην απόφαση 692/2011 της ΡΑΕ, με τα κριτήρια του συνυποσχετικού διαιτησίας και με τη συμβατική βούληση των μερών. Πρόκειται για μέθοδο κοστοστρεφής, η οποία, πρώτον, λαμβάνει υπόψη το προφίλ κάθε καταναλωτή, ιδίως τη μορφή της καμπύλης του φορτίου και του όγκου κατανάλωσης, δεύτερον, αποτυπώνει πληρέστερα το πραγματικό κόστος προμήθειας της ηλεκτρικής ενέργειας (κόστος παραγωγής, εμπορίας, εύλογο κέρδος), τρίτον, δεν οδηγεί σε τιμές αποτρεπτικές για την είσοδο νέων ανταγωνιστών στην αγορά, όπως θα συνέβαινε αν η τιμολόγηση συνδεόταν με τη φθηνότερη πηγή ενέργειας και, τέταρτον, λαμβάνει υπόψη της το γεγονός ότι η παρεμβαίνουσα (συν)διαμορφώνει τη ζήτηση ενέργειας σε κάθε ώρα της ημέρας (σημεία 231 και 232 της εν λόγω απόφασης).
- 182 Εν συνεχεία, η γνώμη της μειοψηφίας στη διαιτητική απόφαση υπενθυμίζει, κατ' ουσίαν, τις τρεις τεχνικές εκθέσεις ελεγκτικής εταιρίας, κατά τις οποίες το μέσο χρονικά σταθμισμένο κόστος ίδιας παραγωγής της προσφεύγουσας και αγοράς ενέργειας από τρίτους ανήλθε το 2011 στο ποσό των 72,42 ευρώ/MWh και το 2012 σε 78,53 ευρώ/MWh. Επί των τιμών αυτών θα έπρεπε να εφαρμοστούν εκπτώσεις όγκου σύμφωνα με τις οριζόμενες στο δίκαιο του ανταγωνισμού προϋποθέσεις (σημεία 233 και 234 της εν λόγω απόφασης).
- 183 Εξάλλου, η γνώμη της μειοψηφίας στη διαιτητική απόφαση επικρίνει τη συλλογιστική σχετικά με τη μέθοδο τιμολόγησης, μεταξύ άλλων, ως μη συμβατή προς τα κριτήρια του συνυποσχετικού διαιτησίας και της απόφασης 692/2011 της ΡΑΕ (σημεία 235 έως 249 της εν λόγω απόφασης). Ειδικότερα, η στατική αναφορά στο μεταβλητό και σταθερό κόστος της φθηνότερης παραγωγικής ισχύος αποτυπώνει στρεβλώς την εικόνα του κόστους της προσφεύγουσας, διότι ο συνδυασμός σταθερού και μεταβλητού κόστους των μονάδων παραγωγής ενέργειας μεταβάλλεται ανάλογα με τον αριθμό των ωρών λειτουργίας. Επομένως, κατά τη γνώμη της μειοψηφίας, η αναφορά στη λιγνιτική παραγωγή δημιουργεί τη στρεβλή εντύπωση ότι το κόστος

μειώνεται κατά τις ώρες αιχμής, διότι λαμβάνει μόνον υπόψη το μεταβλητό κόστος της συγκεκριμένης κατηγορίας μονάδων και δεν συνυπολογίζει τη συμμετοχή μονάδων με υψηλότερο μοναδιαίο συνολικό κόστος παραγωγής κατά την ίδια περίοδο (σημείο 245 της απόφασης αυτής). Επιπλέον, η μέθοδος τιμολόγησης που υιοθέτησε η γνώμη της πλειοψηφίας δεν παρέχει επαρκή κίνητρα για μια ορθολογικότερη χρήση της ενέργειας, διότι περιορίζει αδικαιολόγητα τη δυνατότητα των καταναλωτών να επωφελούνται από το χαμηλότερο μεταβλητό κόστος των λιγνιτικών μονάδων (σημείο 246 της ίδιας απόφασης). Εξάλλου, η εν λόγω μέθοδος αυξάνει τον κίνδυνο φραγμών εισόδου για νέους ανταγωνιστές και επιτείνει την πιθανότητα εμφάνισης φαινομένων απαγορευμένης υποτιμολόγησης. Δεν δικαιολογείται, επίσης, η σύνδεση μεταξύ της τιμής την οποία μπορεί να αξιώσει η παρεμβαίνουσα και του κόστους των λιγνιτικών μονάδων, καθότι οι εν λόγω μονάδες εγγέουν όλη την παραγόμενη ενέργειά τους στην «υποχρεωτική κοινοπραξία», καθιστώντας αδύνατη την επαλήθευση της ύπαρξης τέτοιας σύνδεσης. Ειδικότερα, οι καταναλωτές που συμβάλλουν στη δημιουργία της συνολικής ζήτησης αγοράζουν από ένα μίγμα μονάδων παραγωγής χαμηλού, μέσου και υψηλού κόστους, το οποίο διαφοροποιείται ανάλογα με τον χρόνο κατανάλωσης. Η παρεμβαίνουσα δεν αποτελεί εξαίρεση στον κανόνα αυτόν, αλλά συνεισφέρει στη ζήτηση του συστήματος τόσο σε περιόδους αιχμής όσο και εκτός αιχμής και, επομένως, θα πρέπει να αντανακλάται στην τιμολόγησή της το μέσο κόστος λειτουργίας του συνόλου των μονάδων (σημεία 247 και 248 της εν λόγω απόφασης).

184 Τέλος, η γνώμη της μειοψηφίας στη διαιτητική απόφαση αμφισβητεί τη μέθοδο προσδιορισμού της τιμής μονάδας η οποία συνίσταται στη σύνδεση του φορτίου βάσης με τη μονάδα (σημεία 250 έως 262 της εν λόγω απόφασης). Για λόγους λογικής και συστηματικής ενότητας, μια τέτοια μέθοδος θα έπρεπε να στηρίζεται στο συνολικό σταθερό και μεταβλητό κόστος της λιγνιτικής μονάδας και όχι στην ανάμειξη στοιχείων κόστους διαφορετικών μεθοδολογικών προσεγγίσεων. Επιπλέον, ο υπολογισμός αυτός αφορά κατ' ουσίαν το κόστος υφιστάμενης μονάδας του συγκεκριμένου προμηθευτή και δεν πρέπει να λαμβάνει υπόψη υποθετικά μοντέλα (σημείο 251 της απόφασης αυτής). Όσον αφορά το μεταβλητό κόστος των λιγνιτικών μονάδων παραγωγής, η γνώμη της μειοψηφίας αμφισβητεί την αξιοπιστία των πορισμάτων του I. M. (σημεία 252 και 253 της ίδιας απόφασης). Κατ' ουσίαν, θεωρεί ως μη αποδεδειγμένο ότι η τιμή των 40,7 ευρώ/MWh που προβλέπεται στο πλαίσιο συμφωνίας καλύπτει το κόστος παραγωγής και τις επιβαρύνσεις της προσφεύγουσας (σημεία 254 επ. της ως άνω απόφασης) και εκτιμά ότι η τιμή δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να είναι χαμηλότερη από 46,08 ευρώ/MWh, λαμβάνοντας υπόψη τα 33,98 ευρώ/MWh ως μέσο κόστος λιγνίτη κ.λπ. και τα 12,1 ευρώ/MWh ως κόστος ισχύος (σημεία 262 και 274 της διαιτητικής απόφασης). Τέλος, αμφισβητεί τα συμπεράσματα της γνώμης της πλειοψηφίας υπό το πρίσμα των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων (σημεία 263 έως 268 της εν λόγω απόφασης).

185 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε, χωρίς να διατηρεί αμφιβολίες ή να αντιμετωπίζει σοβαρές δυσχέρειες, να αρνηθεί να εξακριβώσει, βάσει σύνθετης ανάλυσης των συνήθων συνθηκών της αγοράς, αν το επίμαχο τιμολόγιο, όπως καθορίστηκε με τη γνώμη της πλειοψηφίας στη διαιτητική απόφαση, ενδέχεται να παράσχει στην παρεμβαίνουσα πλεονέκτημα και, ως εκ τούτου, κρατική ενίσχυση.

186 Αφενός, η λεπτομερής έκθεση των αμφισβητούμενων λόγων στους οποίους στηρίζονται η γνώμη της πλειοψηφίας και της μειοψηφίας στη διαιτητική απόφαση καταδεικνύει ότι ο καθορισμός της κατάλληλης μεθόδου τιμολόγησης και, ιδίως, του «πραγματικού» κόστους της προσφεύγουσας συνεπάγεται σύνθετες οικονομικές και τεχνικές εκτιμήσεις τόσο σχετικά με τη διάρθρωση και τη λειτουργία της ελληνικής αγοράς ενέργειας όσο και σχετικά με τις αντίστοιχες οικονομικές καταστάσεις της παρεμβαίνουσας και της προσφεύγουσας, συμπεριλαμβανομένων των συναλλακτικών τους σχέσεων, οι οποίες είναι κρίσιμες για να καθοριστεί αν ένα τιμολόγιο

προμήθειας ενέργειας αντιστοιχεί στην «τιμή της αγοράς». Όπως όμως προκύπτει από τις κρίσεις που εκτίθενται στις σκέψεις 164 έως 185 ανωτέρω, η Επιτροπή, εφαρμόζοντας απλώς την αρχή του ιδιώτη επιχειρηματία ως προς το ζήτημα αν μια τέτοια επιχείρηση θα είχε υπαχθεί σε δεικνυσία, όπως έπραξε η προσφεύγουσα, ανέθεσε τις σύνθετες αυτές εκτιμήσεις στα ελληνικά δικαιοδοτικά όργανα, παραβλέποντας το δικό της καθήκον ελέγχου που υπομνήσθηκε στις σκέψεις 143 έως 148 ανωτέρω και δη υποπίπτοντας σε πλάνη περί το δίκαιο και σε πλάνη εκτίμησης.

187 Αφετέρου, λαμβανομένων υπόψη των λεπτομερών και αντιφατικών στοιχείων που εξέθεσαν οι γνώμες της πλειοψηφίας και της μειοψηφίας στη διαιτητική απόφαση, επισημαίνεται ότι, υπό το πρίσμα των πληροφοριακών στοιχείων που υπέβαλε η προσφεύγουσα κατά τη διοικητική διαδικασία, συμπεριλαμβανομένων των τριών τεχνικών εκθέσεων ελεγκτικής εταιρίας, η Επιτροπή όφειλε να προβεί στη δική της ανάλυση του ζητήματος αν, μεταξύ άλλων, η μέθοδος προσδιορισμού του κόστους της προσφεύγουσας, όπως εφαρμόστηκε από το διαιτητικό δικαστήριο, ήταν ενδεδειγμένη και αρκούντως εύλογη για να καθοριστεί ότι το επίμαχο τιμολόγιο ήταν σύμφωνο με τις συνήθειες συνθήκες της αγοράς, διότι, χωρίς την ανάλυση αυτή, θα έπρεπε να έχει αμφιβολίες ή να αντιμετωπίζει σοβαρές δυσχέρειες, κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφοι 3 και 4, του κανονισμού 2015/1589, όσον αφορά τον χαρακτηρισμό του μέτρου ως κρατικής ενίσχυσης, και θα ήταν, ως εκ τούτου, υποχρεωμένη να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας βάσει του άρθρου 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ.

188 Συναφώς, η Επιτροπή έπρεπε, μεταξύ άλλων, να έχει αμφιβολίες όσον αφορά τα ακόλουθα αμφισβητούμενα στοιχεία:

- τον χαρακτηρισμό των δαπανών της προσφεύγουσας λόγω της ιδιότητάς της ως καθετοποιημένης επιχείρησης, της οποίας οι ενοποιημένες λογιστικές καταστάσεις στηρίζονται σε εσωτερική λογιστική μεταφορά των χρηματοροών από τη μονάδα προμήθειας στη μονάδα παραγωγής της προσφεύγουσας (βάσει της λεγόμενης «οικονομικής διμερούς σύμβασης») (βλ. σκέψη 173 ανωτέρω)·
- την προβαλλόμενη ανάγκη καθορισμού του πραγματικού κόστους της προσφεύγουσας σε ετήσια και όχι σε ωριαία βάση, λαμβανομένου ιδίως υπόψη του συνόλου του μεταβλητού και σταθερού κόστους όλων των μονάδων παραγωγής που κατέχει (βλ. σκέψη 174 ανωτέρω)·
- την κρισιμότητα της επιλογής μεταξύ, αφενός, του τιμολογίου που προτείνει η «ΔΕΗ/PwC», βάσει της οριακής τιμής συστήματος και του μέσου όρου των ωριαίων οριακών τιμών συστήματος που οδηγεί σε «τιμολόγηση με οριζόντια κατανομή», και, αφετέρου, του τιμολογίου που προτείνει η παρεμβαίνουσα, η οποία στηρίζεται στο σταθερό και μεταβλητό κόστος των λιγνιτικών μονάδων της προσφεύγουσας, ήτοι στο ελάχιστο μακροχρόνιο κόστος εξυπηρέτησης κάθε καταναλωτή (βλ. σκέψη 174 ανωτέρω)·
- τη σχέση των προτεινόμενων τιμών με την ανάγκη κάλυψης του πραγματικού (μεταβλητού και σταθερού) κόστους της προσφεύγουσας και την επιρροή συνέπεια της σχέσης αυτής στις τιμές που πρέπει να χρεώνονται στα διάφορα είδη κατανάλωσης, είτε πρόκειται για φορτίο βάσης, όπως εκείνο της παρεμβαίνουσας, είτε πρόκειται για αιχμιακό φορτίο ή φορτίο υψηλού συντελεστή (βλ. σκέψη 174 ανωτέρω)·
- τις ενδεχόμενες συνέπειες της επιλογής της μεθόδου τιμολόγησης επί του ανταγωνισμού στην ελληνική αγορά ενέργειας (βλ. σκέψη 176 ανωτέρω)·

- την επάρκεια των πληροφοριακών στοιχείων που παρέσχε η προσφεύγουσα προκειμένου να αποδείξει το πραγματικό κόστος της, ιδίως αυτό που συνδέεται με τη δραστηριότητα των μονάδων λιγνιτικής παραγωγής (βλ. σκέψη 177 ανωτέρω).
- 189 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, σε αντίθεση προς όσα η ίδια φρονεί με τη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή δεν ικανοποίησε τις απαιτήσεις ελέγχου που υπέχει υπό το πρίσμα της αντικειμενικής έννοιας των αμφιβολιών ή σοβαρών δυσχερειών, λαμβάνοντας υπόψη, «ενδεικτικώς» μόνον, κατά την άποψή της, το κανονιστικό πλαίσιο της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα (σημεία 18, 20, 21, 29, 33, 37, 40 και 41 και υποσημειώσεις 5, 6 και 13 έως 18), τα χαρακτηριστικά κατανάλωσης της παρεμβαίνουσας (σημείο 31 και υποσημείωση 3), τα χαρακτηριστικά της προσφεύγουσας ως παραγωγού και προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας (σημείο 30 και υποσημείωση 7) και τις γενικότερες συνθήκες της αντιδικίας μεταξύ προσφεύγουσας και παρεμβαίνουσας (ενότητες 2.1 και 2.2 και σημεία 34 έως 38 και 42).
- 190 Επιπλέον, λαμβανομένου υπόψη του ότι η Επιτροπή παρέλειψε να εξετάσει τα ως άνω σύνθετα οικονομικά και τεχνικά στοιχεία, ενδεχομένως με τη βοήθεια εσωτερικών ή εξωτερικών εμπειρογνομόνων, και να αιτιολογήσει με τον τρόπο αυτόν τη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση, δεν είναι ούτε αναγκαίο ούτε νομικώς δυνατό το Γενικό Δικαστήριο να υποκαταστήσει την εκτίμηση της Επιτροπής με τη δική του. Πράγματι, συναφώς, δεν εναπόκειται στον δικαστή της Ένωσης να υποκαταστήσει την Επιτροπή στην οικονομική εκτίμησή της ούτε να συμπληρώσει τυχόν κενό στην αιτιολόγηση της επίδικης απόφασης με την επίκληση λόγων ξένων προς αυτήν, διότι άλλως θα υπερέβαινε τα όρια του ελέγχου νομιμότητας που ασκεί δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ (πρβλ. αποφάσεις της 24ης Ιανουαρίου 2013, Frucona Košice κατά Επιτροπής, C-73/11 P, EU:C:2013:32, σκέψεις 75, 88 και 89, της 24ης Οκτωβρίου 2013, Land Burgenland κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-214/12 P, C-215/12 P και C-223/12 P, EU:C:2013:682, σκέψεις 77 και 78 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 11ης Δεκεμβρίου 2019, Μυτιληναίος Ανώνυμος Εταιρία – Όμιλος Επιχειρήσεων, C-332/18 P, EU:C:2019:1065, σκέψεις 128 έως 131).
- 191 Επομένως, εν προκειμένω, το Γενικό Δικαστήριο δεν μπορεί να αξιολογήσει τη βασιμότητα των διαφόρων αιτιάσεων και επιχειρημάτων της προσφεύγουσας όσον αφορά τον ενδεχομένως εσφαλμένο νομικό ή πραγματικό χαρακτήρα της εκτίμησης του διαιτητικού δικαστηρίου στην οποία στηρίζεται ο καθορισμός του επίμαχου τιμολογίου, ούτε το ζήτημα αν η υπό κρίση περίπτωση είναι συγκρίσιμη ή όχι με εκείνη βάσει της οποίας εξεδόθη η απόφαση Alcoa. Πράγματι, τα ανωτέρω εκτεθέντα στοιχεία αρκούν για να συναχθεί το συμπέρασμα ότι, ελλείψει πλέον εμπεριστατωμένης εξέτασης των πληροφοριακών στοιχείων σχετικά με την εφαρμογή του κριτηρίου του πλεονεκτήματος, ειδικότερα δε του ζητήματος αν το επίμαχο τιμολόγιο αντιστοιχούσε στις κανονικές συνθήκες της αγοράς, η Επιτροπή θα έπρεπε να αντιμετωπίζει σοβαρές δυσχέρειες ή να έχει αμφιβολίες κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφοι 3 και 4, του κανονισμού 2015/1589, λόγω των οποίων θα έπρεπε να κινήσει επίσημη διαδικασία έρευνας.

γ) Συμπεράσματα επί της υπόθεσης T-740/17

- 192 Επομένως, ο τρίτος και ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να γίνουν δεκτοί, όπως επίσης και το πρώτο και το δεύτερο σκέλος του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστούν τα λοιπά σκέλη του λόγου αυτού.
- 193 Κατά συνέπεια, η προσφυγή στην υπόθεση T-740/17 πρέπει να γίνει δεκτή και η δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση να ακυρωθεί, χωρίς να είναι αναγκαίο να αποφανθεί το Γενικό Δικαστήριο επί των λοιπών λόγων ακυρώσεως.

- 194 Στο μέτρο που η δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση κηρύσσεται άκυρη, κατά την έννοια του άρθρου 264, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, εξαλείφεται αναδρομικώς από την έννομη τάξη και θεωρείται ως μηδέποτε υπάρξασα (πρβλ. απόφαση της 28ης Μαρτίου 2019, River Kwai International Food Industry κατά ΑΕΤΜΔ, C-144/18 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:266, σκέψεις 45 έως 57). Προκύπτει εξ αυτού ότι η εν λόγω απόφαση δεν μπορούσε να καταργήσει και να αντικαταστήσει ούτε την πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση ούτε το επίδικο έγγραφο.
- 195 Επομένως, όπως αναγνώρισε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση στην υπόθεση αυτή, οι υποθέσεις T-639/14 RENV και T-352/15 δεν έχουν καταστεί άνευ αντικειμένου και το Γενικό Δικαστήριο πρέπει να αποφανθεί επί των προσφυγών στις εν λόγω υποθέσεις.

Γ. Επί της υπόθεσης T-352/15

- 196 Όσον αφορά την προσφυγή στην υπόθεση T-352/15, αρκεί η διαπίστωση ότι, πρώτον, λαμβανομένων υπόψη των εκτεθέντων στις σκέψεις 194 και 195 ανωτέρω, η προσφυγή αυτή διατηρεί το αντικείμενό της και, ως εκ τούτου, το αίτημα της Επιτροπής περί κατάργησης της δίκης πρέπει να απορριφθεί.
- 197 Δεύτερον, για τους λόγους που εκτίθενται στις σκέψεις 70 έως 103 ανωτέρω, οι οποίοι ισχύουν *mutatis mutandis* για την πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση, της οποίας το περιεχόμενο είναι σχεδόν πανομοιότυπο με αυτό της δεύτερης προσβαλλόμενης απόφασης, η προσφυγή πρέπει να κριθεί παραδεκτή.
- 198 Πράγματι, πριν από τους λόγους ακυρώσεως που προβάλλονται προς στήριξη της εν λόγω προσφυγής παρατίθεται εισαγωγικό μέρος όπου διευκρινίζεται το αντικείμενο της προσφυγής, το οποίο συνίσταται στην επίκληση της ύπαρξης «[σοβαρών] αμφιβολιών» ή «σοβαρών δυσχερειών» κατά την έννοια της νομολογίας. Ομοίως, στο πλαίσιο του πρώτου, του τρίτου, του τέταρτου, του πέμπτου και του έκτου λόγου ακυρώσεως, γίνεται ρητή αναφορά στις έννοιες των «αμφιβολιών» ή των «σοβαρών δυσχερειών» (σημεία 61, 62, 87, 100, 114, 119, 134, 158, 176 και 196 του δικογράφου της προσφυγής). Όσον αφορά τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, με τον οποίον προβάλλεται αφορά παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης και επιμελούς και πλήρους εξέτασης της υπό κρίση υπόθεσης και ο οποίος αφορά κατ' ουσίαν τον τύπο και τη διαδικασία, ισχύουν *mutatis mutandis* οι κρίσεις που εκτίθενται στη σκέψη 100 ανωτέρω.
- 199 Τρίτον, λαμβανομένου υπόψη του σχεδόν πανομοιότυπου περιεχομένου των προσβαλλόμενων αποφάσεων, για τους λόγους που παρατίθενται στις σκέψεις 138 έως 192 ανωτέρω, πρέπει να γίνουν δεκτοί ο δεύτερος και ο τρίτος λόγος ακυρώσεως καθώς και το πρώτο και το δεύτερο σκέλος του τέταρτου λόγου ακυρώσεως, που αντιστοιχούν στον τρίτο και στον τέταρτο λόγο ακυρώσεως και στο πρώτο και στο δεύτερο σκέλος του πέμπτου λόγου ακυρώσεως στην υπόθεση T-740/17.
- 200 Επομένως, η προσφυγή στην υπόθεση T-352/15 πρέπει επίσης να γίνει δεκτή και η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση να ακυρωθεί, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστούν τα λοιπά σκέλη και οι λοιποί λόγοι ακυρώσεως που προέβαλε η προσφεύγουσα.
- 201 Σύμφωνα με όσα παρατίθενται στη σκέψη 194 ανωτέρω, δεδομένου ότι η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση είναι άκυρη, δεν μπορούσε να καταργήσει και να αντικαταστήσει το επίδικο έγγραφο και, ως εκ τούτου, η υπόθεση T-639/14 RENV δεν μπορούσε να καταστεί άνευ αντικειμένου για τον λόγο αυτόν.

- 202 Συνεπώς, το Γενικό Δικαστήριο πρέπει επίσης να αποφανθεί επί της υπόθεσης T-639/14 RENV για τον ίδιο λόγο.

Δ. Επί της υπόθεσης T-639/14 RENV

1. Επί του αιτήματος κατάργησης της δίκης και επί του παραδεκτού

- 203 Προκαταρκτικώς, για τους λόγους που εκτίθενται στις σκέψεις 194 και 201 ανωτέρω, πρέπει να απορριφθεί το αίτημα της Επιτροπής περί κατάργησης της δίκης.
- 204 Όσον αφορά το παραδεκτό της προσφυγής, αρκεί να υπομνησθούν οι λόγοι που εκτίθενται στις σκέψεις 70 έως 103 ανωτέρω, οι οποίοι ισχύουν *mutatis mutandis* για το επίδικο έγγραφο και από τους οποίους προκύπτει επίσης ότι το έγγραφο αυτό συνιστά πράξη δεκτική προσφυγής.
- 205 Συναφώς, το Δικαστήριο έκρινε, ειδικότερα, ότι το επίδικο έγγραφο συνιστά πράξη με την οποία η Επιτροπή έθεσε την υπόθεση στο αρχείο, αποφασίζοντας να σταματήσει την προκαταρκτική διαδικασία έρευνας που είχε κινηθεί με την καταγγελία της προσφεύγουσας, διαπιστώνοντας ότι από τη διεξαχθείσα εξέταση δεν μπορούσε να συναχθεί η ύπαρξη ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 107 ΣΛΕΕ και αρνούμενη, ως εκ τούτου, να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας σύμφωνα με το άρθρο 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ. Κατά το Δικαστήριο, η Επιτροπή έλαβε με τον τρόπο αυτόν οριστική θέση επί του αιτήματος της προσφεύγουσας να διαπιστωθεί παράβαση των άρθρων 107 και 108 ΣΛΕΕ. Το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι, καθόσον η προσφεύγουσα δεν μπόρεσε, λόγω του εγγράφου αυτού, να καταθέσει τις παρατηρήσεις της στο πλαίσιο επίσημης διαδικασίας έρευνας, το εν λόγω έγγραφο παρήγαγε δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα ικανά να θίξουν τα συμφέροντά της. Κατέληξε δε στο συμπέρασμα ότι η ως άνω απόφαση αποτελούσε πράξη δεκτική προσφυγής κατά την έννοια του άρθρου 263 ΣΛΕΕ (πρβλ. απόφαση της 31ης Μαΐου 2017, ΔΕΗ κατά Επιτροπής, C-228/16 P, EU:C:2017:409, σκέψεις 30 και 31 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 206 Επιπλέον, πριν από τους λόγους που προβάλλονται προς στήριξη της εν λόγω προσφυγής παρατίθεται εισαγωγικό μέρος όπου διευκρινίζεται το αντικείμενο της προσφυγής, το οποίο συνίσταται στην επίκληση της ύπαρξης «[σοβαρών] αμφιβολιών» ή «σοβαρών δυσχερειών» κατά την έννοια της νομολογίας (βλ. σημεία 51 έως 53 του δικογράφου της προσφυγής). Ομοίως, γίνεται ρητή αναφορά στις έννοιες των «αμφιβολιών» ή των «σοβαρών δυσχερειών» στο πλαίσιο του δευτέρου και του τρίτου λόγου ακυρώσεως που αφορούν τα κριτήρια του καταλογισμού στο κράτος (σημεία 90 και 128 του δικογράφου της προσφυγής) και του πλεονεκτήματος (σημεία 145 και 152 του δικογράφου της προσφυγής). Όσον αφορά τον πρώτο και τον τέταρτο λόγο ακυρώσεως, αρκεί η διαπίστωση ότι οι λόγοι αυτοί αφορούν τυπικές και διαδικαστικές παραβάσεις και συνδέονται ακριβώς με το ζήτημα αν η Επιτροπή εξέτασε και αιτιολόγησε όλα τα κρίσιμα και αναγκαία στοιχεία ώστε να άρει τις αμφιβολίες ή τις δυσχέριες που ανέκυψαν στο πλαίσιο του προκαταρκτικού σταδίου εξέτασης (πρβλ. αποφάσεις της 10ης Ιουλίου 2012, Smurfit Kappa Group κατά Επιτροπής, T-304/08, EU:T:2012:351, σκέψη 81, της 20ής Ιουνίου 2019, a&o hostel and hotel Berlin κατά Επιτροπής, T-578/17, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2019:437, σκέψη 59 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 12ης Σεπτεμβρίου 2019, Achemos Grupė και Achema κατά Επιτροπής, T-417/16, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2019:597, σκέψη 52 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 207 Κατά συνέπεια, η προσφυγή πρέπει να κριθεί παραδεκτή όσον αφορά το σύνολο των λόγων ακυρώσεως που προβλήθηκαν προς στήριξή της.

2. Επί της ουσίας

α) Επί των λόγων ακυρώσεως

- 208 Προς στήριξη της υπό κρίση προσφυγής, η προσφεύγουσα προβάλλει τέσσερις λόγους ακυρώσεως.
- 209 Με τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι το επίδικο έγγραφο ενέχει παράβαση ουσιώδους τύπου, διότι η Επιτροπή δεν τήρησε τις διαδικαστικές προϋποθέσεις που απαιτούνται για την έκδοση απόφασης περί θέσης καταγγελίας στο αρχείο.
- 210 Με τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτίμησης «όσον αφορά το δίκαιο και τα πραγματικά περιστατικά» κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 ΣΛΕΕ, κρίνοντας ότι το επίμαχο μέτρο δεν μπορούσε να καταλογιστεί στο ελληνικό κράτος και, ως εκ τούτου, δεν συνιστούσε κρατική ενίσχυση.
- 211 Με τον τρίτο λόγο ακυρώσεως, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτίμησης «όσον αφορά το δίκαιο και τα πραγματικά περιστατικά», κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 ΣΛΕΕ, κρίνοντας ότι το επίμαχο μέτρο δεν είχε ως αποτέλεσμα την παροχή πλεονεκτήματος στην παρεμβαίνουσα.
- 212 Με τον τέταρτο λόγο ακυρώσεως, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση αιτιολόγησης που υπέχει, την υποχρέωσή της να εξετάσει όλα τα συναφή πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθώς και την αρχή της χρηστής διοίκησης.

β) Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως που αφορά παράβαση ουσιώδους τύπου

- 213 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι το επίδικο έγγραφο ενέχει παράβαση ουσιώδους τύπου ή διαδικαστική παράβαση, δεδομένου ότι, αντί του εν λόγω εγγράφου, υπογεγραμμένου από προϊστάμενο μονάδας της ΓΔ «Ανταγωνισμός» και απευθυνόμενου προς την προσφεύγουσα, η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη να εκδώσει επίσημη απόφαση βάσει του άρθρου 24, παράγραφος 2, του κανονισμού 2015/1589 και να το απευθύνει στην Ελληνική Δημοκρατία.
- 214 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την παρεμβαίνουσα, αντιτείνει ότι η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση εξεδόθη από το Σώμα των Επιτρόπων, βάσει του άρθρου 4 του κανονισμού 2015/1589, και, επομένως, το επίδικο έγγραφο, όπως συμπληρώθηκε με την εν λόγω απόφαση, δεν ενέχει παράβαση ουσιώδους τύπου. Διευκρινίζει ότι η προσφεύγουσα εξακολουθεί να συγχέει την κύρια επιχειρηματολογία της Επιτροπής, κατά την οποία η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση εγκύρως αντικατέστησε το επίδικο έγγραφο και, συνεπώς, η δίκη πρέπει να καταργηθεί, με την επικουρική επιχειρηματολογία της Επιτροπής, κατά την οποία η απόφαση αυτή θεράπευσε τα ελαττώματα του εν λόγω εγγράφου. Πλην όμως, οι «συμπληρώσεις» που επέφερε η ίδια απόφαση έχουν, κατά την Επιτροπή, ιδιαίτερη σημασία ως προς το ζήτημα αυτό.
- 215 Συναφώς, αρκεί η διαπίστωση ότι, αφενός, η Επιτροπή αναγνώρισε, το αργότερο με την έκδοση της δεύτερης προσβαλλόμενης απόφασης, ότι ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως ήταν βάσιμος. Πράγματι, το επίδικο έγγραφο συνιστά την οριστική λήψη θέσης εκ μέρους των υπηρεσιών της Επιτροπής επί των καταγγελιών της προσφεύγουσας, καθώς με το έγγραφο αυτό τέθηκαν οι

καταγγελίες στο αρχείο. Μάλιστα, κατά πάγια νομολογία, ένα τέτοιο έγγραφο περιέχει απόφαση δεκτική προσφυγής, εκδοθείσα κατά το πέρας του προκαταρκτικού σταδίου εξέτασης, βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 2 ή 3, του κανονισμού 2015/1589, η οποία απευθύνεται εμμέσως στο οικείο κράτος μέλος και πρέπει, επομένως, να ληφθεί από την Επιτροπή ως συλλογικό όργανο (πρβλ. αποφάσεις της 17ης Ιουλίου 2008, Αθηναϊκή Τεχνική κατά Επιτροπής, C-521/06 P, EU:C:2008:422, σκέψεις 37 έως 40, της 16ης Δεκεμβρίου 2010, Αθηναϊκή Τεχνική κατά Επιτροπής, C-362/09 P, EU:C:2010:783, σκέψη 63, και της 31ης Μαΐου 2017, ΔΕΗ κατά Επιτροπής, C-228/16 P, EU:C:2017:409, σκέψη 29).

- 216 Αφετέρου, η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι το επίδικο έγγραφο δεν εκδόθηκε σύμφωνα με τους σχετικούς διαδικαστικούς κανόνες (βλ. σκέψη 222 κατωτέρω), αυτό δε ακριβώς το στοιχείο συνιστά τον δικαιολογητικό λόγο που επικαλείται στις σκέψεις 8 και 51 της δεύτερης προσβαλλόμενης απόφασης και στο πλαίσιο της άμυνάς της στην υπόθεση T-740/17 για την ανάκληση και την αντικατάσταση του εν λόγω εγγράφου με την απόφαση αυτή, σύμφωνα με τις απαιτήσεις που έθεσε το Δικαστήριο με την απόφαση της 31ης Μαΐου 2017, ΔΕΗ κατά Επιτροπής (C-228/16 P, EU:C:2017:409, σκέψεις 32, 40 και 41).
- 217 Επομένως, ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως πρέπει να γίνει δεκτός.

γ) Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά πρόδηλη πλάνη εκτίμησης «όσον αφορά το δίκαιο και τα πραγματικά περιστατικά» κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 ΣΛΕΕ που συνδέεται με το κριτήριο του καταλογισμού

- 218 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτίμησης «όσον αφορά το δίκαιο και τα πραγματικά περιστατικά» κατά την ερμηνεία των άρθρων 107 και 108 ΣΛΕΕ, κρίνοντας ότι η διαιτητική απόφαση δεν μπορούσε να συνιστά κρατική ενίσχυση καταλογιστέα στο ελληνικό κράτος. Κατά την προσφεύγουσα, η προσφυγή στη διαιτησία αποτελεί εναλλακτικό μηχανισμό επίλυσης διαφορών σε σχέση με την προσφυγή στα τακτικά δικαστήρια, παράγοντας όμως τις ίδιες κατά βάση έννομες συνέπειες, ιδίως όσον αφορά τον υποχρεωτικό χαρακτήρα και την εκτελεσιμότητα της απόφασης που πρόκειται τελικά να εκδοθεί. Εκτιμά ότι, ως εκ της φύσεως και του αντικειμένου της, η εν λόγω διαιτητική απόφαση συνιστά πράξη δημόσιας εξουσίας καταλογιστέα στο ελληνικό κράτος, η οποία την υποχρεώνει, κατά τρόπο νομικά δεσμευτικό και εκτελεστό, να διαθέσει κρατικούς πόρους. Η προσφεύγουσα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το επίμαχο τιμολόγιο μπορεί να καταλογιστεί στο ελληνικό κράτος και, επομένως, η Επιτροπή θα έπρεπε, κατ' ελάχιστον, να διατηρεί «σοβαρές αμφιβολίες» και ως εκ τούτου να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας ώστε να μπορεί η προσφεύγουσα να υποβάλει τις παρατηρήσεις της.
- 219 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την παρεμβαίνουσα, επισημαίνει ότι ο δεύτερος και ο τρίτος λόγος ακυρώσεως συνδέονται με τις προϋποθέσεις του καταλογισμού και του πλεονεκτήματος. Με το υπόμνημα αντικρούσεως, η Επιτροπή περιορίζεται στον ισχυρισμό ότι, δεδομένου ότι οι προϋποθέσεις που απαιτούνται για να στοιχειοθετηθεί η ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης είναι σωρευτικές, αρκεί να αποδειχθεί η μη συνδρομή μιας από τις δύο αυτές προϋποθέσεις για να συναχθεί το συμπέρασμα ότι δεν υφίσταται κρατική ενίσχυση. Στη συνέχεια, η Επιτροπή διατυπώνει την άποψή της αποκλειστικά επί του ζητήματος αν μπορεί να αποκλειστεί η ύπαρξη πλεονεκτήματος για τον λόγο ότι η προσφεύγουσα ενήργησε ως συνετός ιδιώτης επενδυτής.
- 220 Με το υπόμνημα ανταπαντήσεως, η Επιτροπή προσθέτει ότι ο δεύτερος και ο τρίτος λόγος αναιρέσεως είναι αλυσιτελείς, καθώς κανένας από αυτούς δεν είναι ικανός από μόνος του να οδηγήσει στην ακύρωση του επίδικου εγγράφου. Δεδομένου ότι το εν λόγω έγγραφο στηρίζεται

στην ταυτόχρονη απουσία και των δύο προϋποθέσεων καταλογισμού και πλεονεκτήματος για να καταλήξει στην απουσία κρατικής ενίσχυσης, η προσφεύγουσα θα έπρεπε να είχε προβάλει προς τούτο έναν μόνο λόγο ακυρώσεως που να αφορά παράβαση του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ λόγω εσφαλμένης κρίσης τόσο σχετικά με την απουσία καταλογισμού όσο και σχετικά με την απουσία πλεονεκτήματος. Ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως δεν είναι, από μόνος του, ικανός να οδηγήσει σε μια τέτοια ακύρωση, «καθώς η απουσία πλεονεκτήματος βρίσκεται εκτός του πεδίου επιχειρηματολογίας του και επαρκεί για να τεκμηριώσει την απουσία κρατικής ενίσχυσης». Το ίδιο ισχύει και για τον τρίτο λόγο ακυρώσεως, «καθώς η απουσία καταλογισμού βρίσκεται εκτός του πεδίου επιχειρηματολογίας του και επαρκεί για να τεκμηριώσει την απουσία κρατικής ενίσχυσης».

- 221 Η Επιτροπή προβάλλει, εν συνόψει, ότι η απουσία καταλογισμού δεν αποτελεί τον «κύριο κορμό» της αιτιολογίας του επίδικου εγγράφου. Το ζήτημα αυτό, όπως και το ζήτημα της απουσίας πλεονεκτήματος, εξετάστηκαν μόνο συνοπτικώς στο έγγραφο αυτό, το δε συμπέρασμα σχετικά με τη μη ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης στηρίχθηκε στις δύο αυτές εξίσου σημαντικές βάσεις. Αντιθέτως, η αιτιολογία της πρώτης προσβαλλομένης απόφασης βασίστηκε αποκλειστικά στην απουσία πλεονεκτήματος, δεδομένου ότι αυτή αρκούσε για το συμπέρασμα περί απουσίας κρατικής ενίσχυσης. Επομένως, το επίδικο έγγραφο περιλάμβανε απλώς ένα «εντελώς προκαταρκτικό» συμπέρασμα επί του ζητήματος αυτού, το οποίο δεν διατυπώθηκε με τη σαφή δομή που θα είχε μια επίσημη απόφαση της Επιτροπής.
- 222 Η Επιτροπή αμφισβητεί ότι είχε την πρόθεση να αποφύγει τον δικαστικό έλεγχο του επίδικου εγγράφου. Αναφέρει ότι εν λόγω έγγραφο περιορίζεται στη διατύπωση, προκαταρκτικώς, της άποψης των υπηρεσιών της. Προβάλλει ότι από απλή παραδρομή ο υπογράφων υπάλληλος της Επιτροπής διατύπωσε, μη συννόμως, στο επίδικο έγγραφο με οριστικό τρόπο την άποψη των εν λόγω υπηρεσιών. Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι αυτή η παράβαση ουσιώδους τύπου θεραπεύθηκε, εντούτοις, με την έκδοση της δεύτερης προσβαλλομένης απόφασης στην οποία εξέθεσε νομοτύπως την οριστική της απάντηση. Η προσφεύγουσα δεν έχει έννομο συμφέρον στην εξέταση συγκεκριμένης αιτιολογίας του επίδικου εγγράφου, ιδίως εκείνης που αφορά τη δυνατότητα καταλογισμού, καθώς το συμφέρον αυτό προϋποθέτει ότι η προσφυγή μπορεί, ως εκ του αποτελέσματός της, να την ωφελήσει.
- 223 Υπενθυμίζεται ότι, αφενός, όσον αφορά το ζήτημα αν η διαιτητική απόφαση μπορεί να καταλογιστεί στο ελληνικό κράτος, στο επίδικο έγγραφο επισημαίνεται, μεταξύ άλλων, ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι «το διαιτητικό δικαστήριο είναι όργανο που ασκεί δημόσια εξουσία, λαμβανομένου ιδίως υπόψη του ότι τόσο η [προσφεύγουσα όσο και η παρεμβαίνουσα] υπήχθησαν οικειοθελώς στη διαιτησία, χωρίς να υπάρχει εκ του νόμου υποχρέωση προς τούτο». Επιπλέον, αναφέρεται ότι, λαμβανομένου υπόψη του ότι το διαιτητικό δικαστήριο είχε την εντολή να καθορίσει τιμολόγιο σύμφωνα με τις γενικές αρχές που διέπουν τη διαδικασία διαιτησίας, καθώς και με τις αποφάσεις και τις κατευθυντήριες γραμμές που είχαν εκδοθεί προηγουμένως από τη ΡΑΕ στον τομέα αυτόν, «το [ελληνικό] κράτος δεν φα[ινόταν] να είναι σε θέση να ασκήσει καθοριστική επιρροή επί της [εν λόγω] απόφασης». Η Επιτροπή επανέλαβε τη θέση της που «διατ[υπώθηκε] με το από 6ης Μαΐου 2014 έγγραφο όσον αφορά τον μη καταλογισμό της εν λόγω απόφασης στο [ελληνικό] κράτος». Αφετέρου, με το επίδικο έγγραφο απορρίφθηκαν οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας ότι το επίμαχο τιμολόγιο ήταν χαμηλότερο από το κόστος της, ιδίως για τον λόγο ότι η ίδια απόφαση αναγνώριζε ρητώς ότι το τιμολόγιο αυτό κάλυπτε το κόστος της προσφεύγουσας και επιπλέον ένα εύλογο κέρδος, λαμβανομένων παράλληλα υπόψη των χαρακτηριστικών κατανάλωσης της παρεμβαίνουσας. Επανέλαβε επίσης

τη θέση της «που [είχε εκφράσει] με το έγγραφο της 6ης Μαΐου 2014 σχετικά με την απουσία επιλεκτικού πλεονεκτήματος που να απορρέει από το ως άνω μέτρο» (βλ. επίσης σκέψη 16 ανωτέρω).

- 224 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η Επιτροπή όντως θεώρησε στο επίδικο έγγραφο, αφενός, ότι η διαιτητική απόφαση δεν μπορούσε να καταλογιστεί στο ελληνικό κράτος και, αφετέρου, ότι ο καθορισμός του επίμαχου τιμολογίου στην εν λόγω απόφαση δεν συνεπαγόταν πλεονέκτημα υπέρ της παρεμβαίνουσας. Ως εκ τούτου, το συμπέρασμά της σχετικά με τη μη ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης στηριζόταν σε αμφότερα τα εν λόγω στοιχεία παραλλήλως.
- 225 Αντιθέτως, στις προσβαλλόμενες αποφάσεις, η Επιτροπή δεν επαναλαμβάνει τις εκτιμήσεις που εκτίθενται στο επίδικο έγγραφο σχετικά με τον μη καταλογισμό της διαιτητικής απόφασης στο ελληνικό κράτος. Τουναντίον, δεν κάνει πλέον καμία αναφορά στην εκτίμηση αυτή ούτε αποφαίνεται επί του ενδεχόμενου χαρακτηρισμού του κριτηρίου του καταλογισμού, τούτο δε παρά το ότι, αφενός, η σύνοψη των καταγγελιών που περιλαμβάνονται στα σημεία 11 των εν λόγω αποφάσεων λαμβάνει υπόψη το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η εν λόγω διαιτητική απόφαση ήταν καταλογιστέα στο ελληνικό κράτος και, αφετέρου, τα σημεία 24 των ίδιων αποφάσεων μνημονεύουν το ως άνω κριτήριο ως αναπόσπαστο τμήμα της έννοιας της ενίσχυσης.
- 226 Διευκρινίζεται ότι η Επιτροπή ενεργεί κατά τον ίδιο τρόπο στο πλαίσιο των δικογράφων και υπομνημάτων της κατά τη διάρκεια της δίκης, αποφεύγοντας να λάβει θέση επί του κριτηρίου του καταλογισμού και να αμυνθεί ειδικώς κατά των αιτιάσεων που προβάλλονται προς στήριξη του δεύτερου λόγου ακυρώσεως. Αντιθέτως, επικεντρώνει την απάντησή της στον τρίτο λόγο ακυρώσεως που συνδέεται με την ύπαρξη πλεονεκτήματος, υποστηρίζοντας ότι αρκεί να μην πληρούνται ένα από τα κριτήρια που συνιστούν την έννοια της ενίσχυσης για να δικαιολογηθεί η έκδοση απόφασης βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 2015/1589. Τέλος, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ακόμη και κατόπιν συγκεκριμένης ερώτησης που έθεσε επ' αυτού το Γενικό Δικαστήριο, η Επιτροπή υιοθέτησε ανάλογη προσέγγιση.
- 227 Όσον αφορά το κριτήριο του καταλογισμού, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, για να μπορούν πλεονεκτήματα να χαρακτηρισθούν ως «ενισχύσεις» κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, πρέπει αφενός να έχουν παρασχεθεί άμεσα ή έμμεσα με κρατικούς πόρους και αφετέρου να μπορούν να καταλογισθούν στο κράτος. Προκειμένου να εκτιμηθεί η δυνατότητα καταλογισμού ενός μέτρου στο κράτος, πρέπει να εξετασθεί αν οι δημόσιες αρχές έχουν εμπλακεί στη λήψη του μέτρου (πρβλ. απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2017, ENEA, C-329/15, EU:C:2017:671, σκέψεις 20 και 21 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 228 Ειδικότερα, στις περιπτώσεις που η εθνική νομοθεσία επιβάλλει υποχρέωση προμήθειας ή αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας ή μηχανισμό στήριξης και αντιστάθμισης του κόστους παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που επηρεάζει το ύψος του τιμολογίου της, έχει γίνει δεκτό, κατά πάγια νομολογία, ότι οι αντίστοιχες υποχρεώσεις εμπίπτουν σε μέτρο καταλογιστέο στο κράτος (πρβλ. αποφάσεις της 19ης Δεκεμβρίου 2013, Association Vent De Colère! κ.λπ., C-262/12, EU:C:2013:851, σκέψεις 16 έως 18, της 13ης Σεπτεμβρίου 2017, ENEA, C-329/15, EU:C:2017:671, σκέψεις 20 έως 22, και της 15ης Μαΐου 2019, Achema κ.λπ., C-706/17, EU:C:2019:407, σκέψεις 47 έως 49).
- 229 Εν προκειμένω, όμως, οι ισχύουσες ελληνικές ρυθμίσεις, όπως είναι, μεταξύ άλλων, οι «Βασικές αρχές τιμολόγησης ηλεκτρικής ενέργειας» που καθιερώθηκαν με την απόφαση 692/2011 της ΡΑΕ (βλ. σκέψη 8 ανωτέρω), καθορίζουν μόνον τα κριτήρια τιμολόγησης για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας από πελάτες υψηλής τάσης, και όχι το ακριβές ύψος των τιμολογίων. Όσον

αφορά τον καθορισμό του ύψους των τιμολογίων που εφαρμόζονται δυνάμει των αρχών αυτών, το άρθρο 37 του νόμου 4001/2011 προβλέπει μόνον τη δυνατότητα των συμβαλλομένων μερών να προσφύγουν στη μόνιμη διαιτησία της ΡΑΕ, η οποία κατέληξε, εν προκειμένω, στην έκδοση της απόφασης 346/2012 της ΡΑΕ, της 9ης Μαΐου 2012, περί καθορισμού προσωρινού τιμολογίου, καθώς και στην έκδοση της διαιτητικής απόφασης, με την οποία καθορίστηκε το επίμαχο τιμολόγιο το οποίο είχε εφαρμογή στις συναλλακτικές σχέσεις μεταξύ της προσφεύγουσας και της παρεμβαίνουσας (βλ. σκέψεις 9 και 12 ανωτέρω). Η απουσία δεσμευτικής ρύθμισης των τιμολογίων παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα επιβεβαιώνεται από την κινηθείσα ενώπιον της ΕΕΑ διαδικασία, η οποία είχε ως αντικείμενο εικαζόμενη κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης εκ μέρους της προσφεύγουσας με σκοπό την επιβολή υπέρογκων τιμολογήσεων, συνεπαγόμενων διακριτική μεταχείριση, εις βάρος της παρεμβαίνουσας, διαδικασία που οδήγησε την ΕΕΑ στην αποδοχή των δεσμεύσεων που είχε προτείνει η προσφεύγουσα (βλ. σκέψη 13 ανωτέρω). Επομένως, η εν λόγω διαιτητική απόφαση, όπως επικυρώθηκε από το εφετείο Αθηνών με την απόφαση 634/2016 της 18ης Φεβρουαρίου 2016, ήταν εκείνη που επέβαλε, κατά τρόπο νομικώς δεσμευτικό, το επίμαχο τιμολόγιο στην προσφεύγουσα.

- 230 Όσον αφορά το ζήτημα αν η διαιτητική απόφαση είναι πράξη δημόσιας εξουσίας καταλογιστέα στο ελληνικό κράτος, αρκεί να υπομνησθούν τα στοιχεία που εκτίθενται στις σκέψεις 150 έως 158 ανωτέρω για να διαπιστωθεί ότι η προσφεύγουσα απέδειξε επαρκώς κατά νόμον ότι συνέτρεχε τέτοια περίπτωση.
- 231 Πράγματι, τα στοιχεία αυτά αποδεικνύουν ότι, λόγω της φύσεως και των εννόμων αποτελεσμάτων της, η διαιτητική απόφαση μπορεί να συγκριθεί με απόφαση τακτικού ελληνικού δικαστηρίου και, ως εκ τούτου, πρέπει να χαρακτηριστεί ως πράξη δημόσιας εξουσίας. Τούτο αποδεικνύεται, μεταξύ άλλων, από το γεγονός ότι προσεβλήθη ενώπιον του εφετείου Αθηνών. Από τα ανωτέρω προκύπτει επίσης ότι τα διαιτητικά δικαστήρια που έχουν συσταθεί και λειτουργούν σύμφωνα με το άρθρο 37 του νόμου 4001/2011 αποτελούν, όπως και τα τακτικά ελληνικά δικαστήρια τα οποία μπορούν να υποκαταστήσουν, αναπόσπαστο τμήμα του ελληνικού κρατικού συστήματος δικαστικής προστασίας.
- 232 Επομένως, εσφαλμένως η Επιτροπή κατέληξε με το επίδικο έγγραφο στο συμπέρασμα, αφενός, ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι «το διαιτητικό δικαστήριο είναι όργανο που ασκεί δημόσια εξουσία, λαμβανομένου ιδίως υπόψη του ότι τόσο η [προσφεύγουσα] όσο και η [παρεμβαίνουσα] υπήχθησαν οικειοθελώς στη διαιτησία, χωρίς να υπάρχει εκ του νόμου υποχρέωση προς τούτο», και, αφετέρου, ότι «το [ελληνικό] κράτος δεν φαίνεται να [ήταν] σε θέση να ασκήσει καθοριστική επιρροή επί της διαιτητικής απόφασης». Πράγματι, το γεγονός ότι οι διάδικοι υπήγαγαν τη διαφορά τους σε διαιτητικό δικαστήριο οικειοθελώς ή με κοινή συμφωνία, όπως εν προκειμένω, δεν αποτελεί κρίσιμο κριτήριο διαφοροποίησης συναφώς, δεδομένου ότι και υπαγωγή της διαφοράς σε τακτικό ελληνικό δικαστήριο θα ήταν εξίσου οικειοθελής.
- 233 Το συμπέρασμα αυτό αρκεί για να γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή έπρεπε να αντιμετωπίζει σοβαρές δυσχέρειες ή να διατηρεί αμφιβολίες όσον αφορά την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης ή, τουλάχιστον, ότι δεν μπορούσε να άρει τις αμφιβολίες αυτές για τον λόγο ότι η διαιτητική απόφαση δεν μπορούσε να καταλογιστεί στο ελληνικό κράτος. Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο καθόσον μια κρατική ενίσχυση μπορεί επίσης να χορηγηθεί με την παρέμβαση κρατικού δικαστηρίου το οποίο δεν τηρεί τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ (βλ. νομολογία υπομνησθείσα στη σκέψη 147 ανωτέρω).
- 234 Επομένως, ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως πρέπει να γίνει δεκτός, χωρίς να χρειάζεται να αποφανθεί το Γενικό Δικαστήριο επί των λοιπών αιτιάσεων που προβλήθηκαν προς στήριξή του.

- 235 Κατά συνέπεια, δεδομένου ότι ο πρώτος και ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως πρέπει να γίνουν δεκτοί, το επίδικο έγγραφο πρέπει να ακυρωθεί, χωρίς να είναι αναγκαίο να αποφανθεί το Δικαστήριο επί των λοιπών λόγων ακυρώσεως.

Ε. Συμπέρασμα επί των συνεκδικαζόμενων υποθέσεων T-639/14 RENV, T-352/15 και T-740/17

- 236 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι οι προσφυγές στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις T-639/14 RENV, T-352/15 και T-740/17 πρέπει να γίνουν δεκτές και οι προσβαλλόμενες πράξεις να ακυρωθούν, χωρίς να είναι αναγκαίο να αποφανθεί το Γενικό Δικαστήριο επί του παραδεκτού των παρατηρήσεων της προσφεύγουσας επί της εκθέσεως ακροατηρίου, περιλαμβανομένων των παραρτημάτων της, στο μέτρο που ενδέχεται να περιέχουν νέα αποδεικτικά μέσα κατά την έννοια του άρθρου 85 του Κανονισμού Διαδικασίας, καθώς και επί του αιτήματος της προσφεύγουσας να επαναληφθεί η προφορική διαδικασία.

IV. Επί των δικαστικών εξόδων

- 237 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το αίτημα της προσφεύγουσας.
- 238 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Γενικό Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει ότι ο παρεμβαίνων, ακόμη και όταν είναι άλλος από τους αναφερόμενους στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου αυτού, φέρει τα δικαστικά έξοδά του. Εν προκειμένω, η παρεμβαίνουσα πρέπει να φέρει τα δικαστικά έξοδά της.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Στην υπόθεση T-639/14 RENV, ακυρώνει το έγγραφο COMP/E3/ON/AB/ark * 2014/61460 της Επιτροπής, της 12ης Ιουνίου 2014, με το οποίο η Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού ΑΕ (ΔΕΗ) ενημερώθηκε για τη θέση των καταγγελιών της στο αρχείο.
- 2) Στην υπόθεση T-352/15, ακυρώνει την απόφαση C(2015) 1942 final της Επιτροπής, της 25ης Μαρτίου 2015 [Υπόθεση SA.38101 (2015/NN) (πρώην 2013/CP) – Ελλάδα – Εικαζόμενη κρατική ενίσχυση προς την Αλουμίνιον Α.Ε. με τη μορφή τιμολογίων ηλεκτρικής ενέργειας κάτω του κόστους κατόπιν διαιτητικής απόφασης].
- 3) Στην υπόθεση T-740/17, ακυρώνει την απόφαση C(2017) 5622 final της Επιτροπής, της 14ης Αυγούστου 2017 [Υπόθεση SA.38101 (2015/NN) (πρώην 2013/CP) – Ελλάδα – Εικαζόμενη κρατική ενίσχυση προς την Αλουμίνιον Α.Ε. με τη μορφή τιμολογίων ηλεκτρικής ενέργειας κάτω του κόστους κατόπιν διαιτητικής απόφασης].
- 4) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή φέρει τα δικαστικά έξοδά της και εκείνα στα οποία υποβλήθηκε η ΔΕΗ στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις T-639/14 RENV, T-352/15 και T-740/17 καθώς και στην υπόθεση C-228/16 P.
- 5) Η Μυτιληναίος ΑΕ – Όμιλος Επιχειρήσεων φέρει τα δικαστικά έξοδά της.

Collins

Kreuschitz

Csehi

De Baere

Steinfatt

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 22 Σεπτεμβρίου 2021.

Ο Γραμματέας
E. Coulon

Ο Πρόεδρος
M. van der Woude

Περιεχόμενα

I.	Ιστορικό των διαφορών και διαδικασία	2
II.	Αιτήματα των διαδίκων	10
	A. Υπόθεση T-639/14 RENV	10
	B. Υπόθεση T-352/15	10
	Γ. Υπόθεση T-740/17	11
III.	Σκεπτικό	11
	A. Εισαγωγικές παρατηρήσεις	11
	B. Επί της υπόθεσης T-740/17	12
	1. Επί του παραδεκτού	12
	2. Επί της ουσίας	20
	α) Επί των λόγων ακυρώσεως και επί της έκτασης του ελέγχου της ουσιαστικής νομιμότητας	20
	β) Επί του τρίτου, του τέταρτου και του πέμπτου λόγου ακυρώσεως	23
	1) Υπόμνηση των κύριων επιχειρημάτων των διαδίκων στο πλαίσιο του τρίτου λόγου ακυρώσεως	23
	2) Υπόμνηση των κύριων επιχειρημάτων των διαδίκων στο πλαίσιο του τέταρτου λόγου ακυρώσεως και του πρώτου και του δευτέρου σκέλους του πέμπτου λόγου ακυρώσεως	25
	3) Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου	29
	i) Υπόμνηση των κρίσιμων εκτιμήσεων που εκτίθενται στη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση	29
	ii) Επί της κατανομής αρμοδιοτήτων και υποχρεώσεων μεταξύ της Επιτροπής και των εθνικών δικαστηρίων	31
	iii) Επί της ύπαρξης οικονομικού πλεονεκτήματος υπέρ της παρεμβαίνουσας .	33
	– Επί του κρατικού χαρακτήρα του διαιτητικού δικαστηρίου	33
	– Επί του καθήκοντος της Επιτροπής να ελέγξει τη χορήγηση πλεονεκτήματος με τη διαιτητική απόφαση	34
	– Επί του καθήκοντος της Επιτροπής να προβεί σε σύνθετες οικονομικές και τεχνικές εκτιμήσεις προκειμένου να διαπιστώσει την ύπαρξη πλεονεκτήματος	35

γ) Συμπεράσματα επί της υπόθεσης T-740/17	45
Γ. Επί της υπόθεσης T-352/15	46
Δ. Επί της υπόθεσης T-639/14 RENV	47
1. Επί του αιτήματος κατάργησης της δίκης και επί του παραδεκτού	47
2. Επί της ουσίας	48
α) Επί των λόγων ακυρώσεως	48
β) Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως που αφορά παράβαση ουσιώδους τύπου	48
γ) Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά πρόδηλη πλάνη εκτίμησης «όσον αφορά το δίκαιο και τα πραγματικά περιστατικά» κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 ΣΛΕΕ που συνδέεται με το κριτήριο του καταλογισμού	49
Ε. Συμπέρασμα επί των συνεκδικαζόμενων υποθέσεων T-639/14 RENV, T-352/15 και T-740/17	53
IV. Επί των δικαστικών εξόδων	53